

The European Agricultural Fund for Rural Development:
Europe investing in rural areas

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Gada īstenošanas ziņojums

Latvia - Rural Development Programme (National)

Gada īstenošanas ziņojums	
Periods	01/01/2021 - 31/12/2021
Versija	2021.1
Statuss — Pašreizējais mezgls	Akceptējusi EK - European Commission
Valsts atsauce	
Uzraudzības komitejas apstiprinājuma datums	30/06/2022

Spēkā esošā programmas versija	
CCI	2014LV06RDNP001
Programmas veids	Lauku attīstības programma
Valsts	Latvija
Rēģions	LV - National
Plānošanas periods	2014 - 2022
Versija	10.2
Lēmuma numurs	C(2021)4772
Lēmuma datums	23/06/2021
Vadošā iestāde	Zemkopības ministrija

Saturs

1. GALVENĀ INFORMĀCIJA PAR PROGRAMMAS UN TĀS PRIORITĀŠU ĪSTENOŠANU	4
1.a) Finanšu dati	4
1.b) Vispārējie un specifiskie programmas rādītāji un skaitliski izteiktas mērķa vērtības	4
1.b1) Pārskata tabula	4
1.c) Galvenā informācija par LAP īstenošanu, pamatojoties uz datiem no a) un b) apakšpunktā, pa prioritārajām jomām	14
1.d) Galvenā informācija par panākumiem virzībā uz darbības rezultātu satvarā noteiktajiem starposma mērķiem, balstoties uz F tabulu	51
1.e) Citi LAP specifiski elementi [pēc izvēles]	52
1.f) Attiecīgā gadījumā ieguldījums makroreģionālajās un jūras baseinu stratēģijās	53
1.f1) EUSBSR	55
1.g) Valūtas kurss, ko izmanto AIR konvertēšanai (valstis, kur nav EUR)	60
2. NOVĒRTĒŠANAS PLĀNA ĪSTENOŠANAS PROGRESS	61
2.a) Apraksts par visām izmaiņām, kas attiecīgajā gadā izdarītas LAP novērtēšanas plānā, un šo izmaiņu pamatojums.	61
2.b) Gada gaitā veikto novērtēšanas darbību apraksts (saistībā ar novērtēšanas plāna 3. punktu)	61
2.c) Apraksts par darbībām, kas veiktas attiecībā uz datu nodrošināšanu un pārvaldību (saistībā ar novērtēšanas plāna 4. punktu)	61
2.d) Pabeigto novērtējumu saraksts un atsauces uz šo novērtējumu publicēšanas vietu tiešsaistē	62
2.e) Pabeigto novērtējumu kopsavilkums, galveno uzmanību pievēršot novērtējuma konstatējumiem.	64
2.f) Apraksts par komunikācijas darbībām, kas veiktas attiecībā uz novērtējuma konstatējumu publiskošanu (saistībā ar novērtēšanas plāna 6. punktu)	66
2.g) Novērtēšanas rezultātu sakarībā veikto turpmāko pasākumu apraksts (saistībā ar novērtēšanas plāna 6. punktu)	70
3. JAUTĀJUMI, KAS IETEKMĒ PROGRAMMAS DARBĪBAS REZULTĀTUS, UN VEIKTIE PASĀKUMI	72
3.a) Apraksts par pasākumiem, kas veikti, lai nodrošinātu programmas īstenošanas kvalitāti un efektivitāti	72
3.b) Kvalitāte un efektīvi izpildes mehānismi	83
4. PASĀKUMI, KAS VEIKTI, LAI ĪSTENOTU TEHNISKĀS PALĪDZĪBAS UN PROGRAMMAS PUBLICITĀTES PRASĪBAS	84
4.a) Veiktās darbības un pašreizējā situācija attiecībā uz VLT izveidi un tā rīcības plāna īstenošanu	84
4.a1) Veiktās darbības un pašreizējā situācija attiecībā uz VLT izveidi (pārvaldes struktūra un tīkla atbalsta nodaļa)	84
4.a2) Veiktās darbības un pašreizējā situācija attiecībā uz rīcības plāna īstenošanu	84
4.b) Pasākumi, kas veikti, lai nodrošinātu programmas publicitāti (Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 808/2014 13. pants)	87
5. DARBĪBAS, KAS VEIKTAS, LAI IZPILDĪTU EX ANTE NOSACĪJUMUS	94
6. APAKŠPROGRAMMU ĪSTENOŠANAS APRAKSTS	95

7. INFORMĀCIJAS NOVĒRTĒŠANA UN NOVĒRTĒJUMS PAR TUVINĀŠANOS PROGRAMMAS MĒRĶIEM	96
8. DARBĪBU ĪSTENOŠANA, LAI ŅEMTU VĒRĀ REGULAS (ES) NR. 1303/2013 5., 7. UN 8. PANTĀ NOTEIKTOS PRINCIPUS	97
9. PROGRESS, KAS PANĀKTS, LAI NODROŠINĀTU INTEGRĒTU PIEEJU ELFLA UN CITU SAVIENĪBAS FINANŠU INSTRUMENTU IZMANTOŠANĀ	99
10. ZIŅOJUMS PAR FINANŠU INSTRUMENTU ĪSTENOŠANU (REGULAS (ES) NR. 1303/2013 46. PANTS)	100
11. KODĒŠANAS TABULAS VISPĀRĒJIEM UN SPECIFISKIEM PROGRAMMAS RĀDĪTĀJIEM UN SKAITLISKI IZTEIKTĀM MĒRĶA VĒRTĪBĀM.....	101
II pielikums	102
Dokumenti.....	116

1. GALVENĀ INFORMĀCIJA PAR PROGRAMMAS UN TĀS PRIORITĀŠU ĪSTENOŠANU

1.a) Finanšu dati

Skatīt pievienotos dokumentus

1.b) Vispārējie un specifiskie programmas rādītāji un skaitliski izteiktas mērķa vērtības

1.b1) Pārskata tabula

Prioritārā joma 1A						
Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T1: Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14., 15. un 35. panta pasākumu ietvaros veikto izdevumu procentuālā daļa no LAP kopējiem izdevumiem (prioritārā joma 1A)	2014-2021			1,23	40,57	3,03
	2014-2020			1,11	36,61	
	2014-2019			0,61	20,12	
	2014-2018			0,24	7,92	
	2014-2017			0,12	3,96	
	2014-2016					
	2014-2015					

Prioritārā joma 1B						
Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T2: Sadarbības pasākumā atbalstīto sadarbības darbību kopskaits (Regulas (ES) Nr. 1305/2013 35. pants) (grupas, tīkli/klasteri, pilotprojekti u. c.) (prioritārā joma 1B)	2014-2021			107,00	112,63	95,00
	2014-2020			87,00	91,58	
	2014-2019			55,00	57,89	
	2014-2018			16,00	16,84	
	2014-2017					
	2014-2016					
	2014-2015					

Prioritārā joma 1C						
Mērkrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T3: Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14. panta pasākuma ietvaros apmācīto dalībnieku kopskaits (prioritārā joma 1C)	2014-2021			20 086,00	80,34	25 000,00
	2014-2020			16 424,00	65,70	
	2014-2019			12 334,00	49,34	
	2014-2018			8 103,00	32,41	
	2014-2017			4 482,00	17,93	
	2014-2016					
	2014-2015					

Prioritārā joma 2A							
Mērkrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam	
T4: procentuālais daudzums lauku saimniecību ar LAP atbalstītiem ieguldījumiem pārstrukturēšanā vai modernizācijā (prioritārā joma 2A)	2014-2021		7,13	103,76	9,19	6,87	
	2014-2020		6,89	100,27	6,44		
	2014-2019		6,37	92,70	5,98		
	2014-2018		5,44	79,17	5,00		
	2014-2017		4,51	65,64	3,80		
	2014-2016		2,19	31,87	1,37		
	2014-2015		1,46	21,25	1,17		
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M01	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	9 642 284,44	68,67	7 061 068,52	50,29	14 041 904,00
M02	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	3 972 888,41	126,79	1 017 815,80	32,48	3 133 557,00
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	482 128 780,88	102,56	388 973 762,41	82,75	470 072 029,30
M06	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	48 316 410,85	83,66	38 860 386,05	67,29	57 752 336,00
M16	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	19 146 140,30	65,28	12 064 411,08	41,13	29 330 214,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	563 206 504,88	98,06	447 977 443,86	78,00	574 330 040,30

Prioritārā joma 2B							
Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T5: procentuālais daudzums lauku saimniecību ar LAP atbalstītu darbībai attīstības plānu/ieguldījumiem gados jaunie lauksaimniekiem (prioritārā joma 2B)		2014-2021	0,52	76,08	0,45	65,83	0,68
		2014-2020	0,44	64,37	0,42	61,45	
		2014-2019	0,44	64,37	0,40	58,52	
		2014-2018	0,37	54,13	0,36	52,67	
		2014-2017	0,37	54,13	0,35	51,20	
		2014-2016	0,32	46,82			
		2014-2015	0,08	11,70			
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M06	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	17 480 000,00	76,65	13 900 433,85	60,95	22 805 312,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	17 480 000,00	76,65	13 900 433,85	60,95	22 805 312,00

Prioritārā joma 3A							
Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T6: procentuālais daudzums lauku saimniecību, ko atbalsta saistībā ar dalību kvalitātes shēmās, vietējos tirgos un īsās piegādes ķēdēs, un ražotāju grupās/organizācijās (prioritārā joma 3A)		2014-2021	0,75	50,64	0,71	47,94	1,48
		2014-2020	0,71	47,94	0,71	47,94	
		2014-2019	0,64	43,21	0,64	43,21	
		2014-2018	0,43	29,03	0,43	29,03	
		2014-2017	0,28	18,91	0,26	17,56	
		2014-2016	0,17	11,48	0,08	5,40	
		2014-2015	0,04	2,70			
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	91 517 733,60	84,49	56 510 188,95	52,17	108 318 764,00
M09	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	1 369 160,96	86,21	544 977,89	34,31	1 588 223,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	92 886 894,56	84,51	57 055 166,84	51,91	109 906 987,00

Prioritārā joma 3B

Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T7: procentuālais daudzums lauku saimniecību, kas piedalās riska pārvaldības shēmās (prioritārā joma 3B)		2014-2021			5,38	87,97	6,12
		2014-2020			4,83	78,98	
		2014-2019			4,09	66,88	
		2014-2018			3,40	55,59	
		2014-2017			2,82	46,11	
		2014-2016			1,63	26,65	
		2014-2015					
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M05	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	4 969 546,55	99,39	4 513 139,80	90,26	5 000 000,00
M17	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	45 267 029,14	41,49	43 717 612,30	40,07	109 109 668,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	50 236 575,69	44,02	48 230 752,10	42,27	114 109 668,00

Prioritāte P4						
Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T8: procentuālais daudzums meža/citas kokaugiem klātās platības, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgus apsaimniekošanas līgumus (prioritārā joma 4A)	2014-2021			1,42	92,89	1,53
	2014-2020			1,32	86,35	
	2014-2019			1,28	83,73	
	2014-2018			1,20	78,50	
	2014-2017			1,11	72,61	
	2014-2016			1,02	66,72	
	2014-2015			0,99	64,76	
T12: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz augsnes apsaimniekošanas uzlabošanu un/vai augsnes erozijas novēršanu orientētus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4C)	2014-2021			21,45	75,55	28,39
	2014-2020			21,64	76,22	
	2014-2019			20,23	71,25	
	2014-2018			19,73	69,49	
	2014-2017			19,10	67,27	
	2014-2016			16,01	56,39	
	2014-2015			12,32	43,39	
T10: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz ūdenssaimniecības uzlabošanu orientētus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4B)	2014-2021			21,45	75,55	28,39
	2014-2020			21,64	76,22	
	2014-2019			20,23	71,25	
	2014-2018			19,73	69,49	
	2014-2017			19,10	67,27	
	2014-2016			16,01	56,39	
	2014-2015			12,45	43,85	
T9: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai un/vai ainavām labvēlīgus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4A)	2014-2021			17,43	74,55	23,38
	2014-2020			17,22	73,65	
	2014-2019			15,97	68,30	

		2014-2018			15,83	67,70	
		2014-2017			15,81	67,62	
		2014-2016			13,60	58,17	
		2014-2015			11,40	48,76	
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M01	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	3 847 125,08	46,16	2 678 363,25	32,14	8 334 175,00
M02	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	5 555 892,12	75,99	2 407 019,50	32,92	7 311 632,00
M08	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	6 405 572,30	104,31	4 259 047,32	69,35	6 141 133,00
M10	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	99 086 576,37	82,92	82 099 561,78	68,71	119 489 619,00
M11	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	240 523 115,14	91,01	181 888 299,72	68,82	264 279 325,00
M12	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	30 189 995,99	79,25	25 502 185,84	66,95	38 093 714,00
M13	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	331 928 360,57	128,03	259 776 838,85	100,20	259 267 115,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	717 536 637,57	102,08	558 611 316,26	79,47	702 916 713,00

Prioritārā joma 5B							
Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam	
T15: Ieguldījumu kopsumma energoefektivitātes jomā (€) (prioritārā joma 5B)	2014-2021	33 240 913,55	25,21	24 284 342,65	18,41	131 877 100,00	
	2014-2020	32 688 116,85	24,79	20 146 238,20	15,28		
	2014-2019	25 933 599,44	19,66	16 757 495,06	12,71		
	2014-2018	20 370 311,12	15,45	11 391 301,60	8,64		
	2014-2017	14 312 787,80	10,85	9 176 892,16	6,96		
	2014-2016	10 259 014,31	7,78	3 188 608,53	2,42		
	2014-2015	5 574 287,82	4,23	384 042,11	0,29		
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	15 779 448,76	29,91	11 365 018,85	21,54	52 750 859,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	15 779 448,76	29,91	11 365 018,85	21,54	52 750 859,00

Prioritārā joma 5C							
Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T16: Ieguldījumu kopsumma atjaunojamās enerģijas ražošanā (€) (prioritārā joma 5C)		2014-2021	655 036,00	1,64	516 011,29	1,29	40 000 000,00
		2014-2020	655 035,77	1,64	327 364,67	0,82	
		2014-2019	97 102,00	0,24	97 101,94	0,24	
		2014-2018					
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	326 587,71	2,04	258 005,64	1,61	16 000 000,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	326 587,71	2,04	258 005,64	1,61	16 000 000,00

Prioritārā joma 5D							
Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T17: procentuālais daudzums LU, uz kurām attiecas ieguldījumi mājlopu turēšanā (audzēšanā), lai mazinātu SEG un/vai amonjaka emisijas (prioritārā joma 5D)		2014-2021			4,66	51,44	9,06
		2014-2020			4,09	45,15	
		2014-2019			2,76	30,46	
		2014-2018			0,67	7,40	
		2014-2017			0,24	2,65	
		2014-2016			0,06	0,66	
		2014-2015					
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	30 075 142,97	40,23	25 650 708,66	34,32	74 750 062,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	30 075 142,97	40,23	25 650 708,66	34,32	74 750 062,00

Prioritārā joma 5E							
Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T19: procentuālais daudzums lauksaimniecības un meža zemes, kurā piemēro apsaimniekošanas līgumus, kas sekmē oglekļa piesaisti un uzglabāšanu (prioritārā joma 5E)		2014-2021			1,37	72,98	1,88
		2014-2020			1,31	69,79	
		2014-2019			1,11	59,13	
		2014-2018			0,87	46,35	
		2014-2017			0,55	29,30	
		2014-2016			0,11	5,86	
		2014-2015					
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M08	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	37 372 064,75	99,07	27 955 305,25	74,11	37 722 420,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	37 372 064,75	99,07	27 955 305,25	74,11	37 722 420,00

Prioritārā joma 6A							
Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T20: Atbalsfīto projektu radītās darbvietas (prioritārā joma 6A)		2014-2021			920,78	230,20	400,00
		2014-2020			590,49	147,62	
		2014-2019			75,00	18,75	
		2014-2018			34,00	8,50	
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M06	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	26 894 846,34	86,40	18 769 443,17	60,30	31 128 119,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	26 894 846,34	86,40	18 769 443,17	60,30	31 128 119,00

Prioritārā joma 6B							
Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T23: Atbalstīto projektu radītās darbvietas (LEADER) (prioritārā joma 6B)		2014-2021			234,40	29,30	800,00
		2014-2020			119,42	14,93	
		2014-2019			109,80	13,73	
		2014-2018			105,00	13,13	
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					
T22: procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem/ infrastruktūras (prioritārā joma 6B)		2014-2021			3,57	180,45	1,98
		2014-2020			3,43	173,37	
		2014-2019			2,51	126,87	
		2014-2018			1,35	68,24	
		2014-2017			0,69	34,88	
		2014-2016			0,53	26,79	
		2014-2015					
T21: procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, uz kuriem attiecas vietējās attīstības stratēģijas (prioritārā joma 6B)		2014-2021			94,31	100,00	94,31
		2014-2020			94,31	100,00	
		2014-2019			94,31	100,00	
		2014-2018			94,31	100,00	
		2014-2017			94,31	100,00	
		2014-2016			94,31	100,00	
		2014-2015			94,31	100,00	
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M07	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	125 224 234,98	101,21	122 551 210,82	99,05	123 727 496,00
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	89 741 764,92	88,37	68 074 306,71	67,04	101 546 609,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā	2014-2021	214 965 999,90	95,42	190 625 517,53	84,62	225 274 105,00

	sektora izdevumi						
--	------------------	--	--	--	--	--	--

1.c) Galvenā informācija par LAP īstenošanu, pamatojoties uz datiem no a) un b) apakšpunktā, pa prioritārajām jomām

Lauku attīstības programmas 2014.-2020. gadam (turpmāk – LAP) ietvaros Latvija ir izvēlējusies ieviest 16 atbalsta pasākumus, no kuriem 2014. gadā tika uzsākta tikai atbalsta pasākuma M04 „Ieguldījumi materiālajos aktīvos” īstenošana, kā arī tika uzsākta finansējuma izmaksa platībatkarīgo atbalsta pasākumu ietvaros, savukārt 2015. gadā uzsākta vēl 7 atbalsta pasākumu īstenošana, bet pārējo atbalsta pasākumu īstenošana tika uzsākta 2016. gadā, izņemot atbalsta pasākumu M16 ”Sadarbība”, kura pirmā kārtā tika izsludināta 2017. gadā. 2020. gadā pēc grozījumiem LAP iekļauts vēl viens jauns apakšpasākums M2.2 “Atbalsts konsultantu apmācībai”. 2021. gadā ar grozījumiem LAP ieviests jauns atbalsta veids - finanšu instrumenti lauksaimniecības un lauku attīstības jomā (kopumā 20,0 milj. EUR) pasākuma M04 “Ieguldījumi materiālajos aktīvos” apakšpasākumos M4.1. “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībām” un M4.2 “Atbalsts ieguldījumiem pārstrādei”, kā arī apakšpasākumā M6.4. “Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstīšanā”. Ziņojumā sniegtā informācija par LAP īstenošanas progresu vērtēta pret 2021. gadā spēkā esošo LAP 10.2 redakciju, kuru Eiropas Komisija (turpmāk - EK) apstiprināja 2021. gada 23. jūnijā un kurā iekļauts LAP pārejas perioda finansējums 2021.-2022. gadam (468,14 milj. EUR), tai skaitā arī daļa no Eiropas Savienības Atvēršanas instrumenta (turpmāk - ESAI) finansējuma 84,09 milj. EUR apmērā. ESAI finansējuma, apguve ziņojumā ir atspoguļota atsevišķi.

Projektveidīgie pasākumi

Kopumā no LAP īstenošanas sākuma līdz 2021. gada beigām izsludinātas 103 projektu iesniegumu pieņemšanas kārtas. 2021. gadā tika izsludinātas 15 kārtas. Tāpat 2021. gadā izsludināti 3 publiskie iepirkumi pasākumā M01 “Zināšanu pārnese un informācijas pasākumi”, kuru rezultātā 2021. gadā līgums par pakalpojuma izpildi ar uzvarētāju noslēgts vienā gadījumā, otrā tika izvēlēts uzvarētājs, bet – līgums pārskata periodā vēl netika noslēgts, trešajā gadījumā pakalpojuma sniedzējs netika izvēlēts. 2021. gada sākumā tika izsludināts 1 publiskais iepirkums pasākumā M02 “Konsultāciju pakalpojumi, saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi”, ar kura uzvarētāju tika noslēgts līgums par pakalpojuma izpildi, kā arī tika noslēgts līgums ar iepirkuma uzvarētāju 2020. gadā izsludinātajā publiskajā iepirkumā par konsultāciju nodrošināšanu uzņēmuma izaugsmes un konkurētspējas veicināšanai.

No plānošanas perioda sākuma kopā iesniegti 71 046 projektu iesniegumi ar kopējo publisko finansējumu 1 554,4 milj. EUR, no tiem līdz 2021. gada beigām apstiprināti 56 251 projekti ar publisko finansējumu 1 160,6 milj. EUR apmērā. 2021. gadā iesniegti 5 622 pieteikumi par kopējo finansējumu 71,6 milj. EUR, savukārt apstiprināti 5 165 par kopējo summu 64,0 milj. EUR.

No apstiprinātajiem projektiem līdz 2021. gada beigām atsaukti vai saistības pārtrauktas 3 264 projektiem ar kopējo publisko finansējumu 121,3 milj. EUR (ieskaitot arī korekcijas apstiprināto projektu pieteikumus), tātad uz atskaites perioda beigām jau ir īstenoti un vēl tiek īstenoti kopumā 52 987 projekti ar kopējo publisko finansējumu 1 039,3 milj. EUR jeb 78,6% no kopējā projektveidīgo pasākumu finansējuma (skat.1.attēlu).

M01 “Zināšanu pārnese un informācijas pasākumi”

Kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu M01 “Zināšanu pārneses un informācijas pasākumi”, nosaka Ministru kabineta 08.12.2015. noteikumi Nr. 705 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākumā “Zināšanu pārneses un informācijas pasākumi””.

2021. gadā tika veikti normatīvā akta grozījumi, lai precizētu atbalsta saņemšanas nosacījumus, ņemot vērā,

ka Eiropas Savienības normatīvo aktu izstrādes procedūra attiecībā uz Eiropas Komisijas sagatavotajiem tiesību aktu priekšlikumiem par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu laikposmam pēc 2020. gada netika pabeigta pietiekami laicīgi, lai varētu sagatavot visus elementus, kas vajadzīgi, lai jauno programmēšanas periodu sāktu piemērot no 2021. gada 1. janvāra, un tika noteikti pārejas perioda noteikumi.

1.1. apakšpasākums “Profesionālās izglītības un prasmju apguves pasākumi”

2021. gadā turpinājās 2018. gada beigās ar SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” (Latvijas Lauksaimniecības universitāte – apakšuzņēmējs) noslēgtā līguma izpilde par mācību īstenošanu (līgumcena 5,4 milj. EUR).

2021. gadā nozares nevalstiskajām organizācijām tika izsludināts jauns publiskais iepirkums profesionālās izglītības un prasmju apguves pasākumu nodrošināšanai, izvēlēts uzvarētājs. Līguma kopējā publiskā finansējuma summa ir 150 tūkst. EUR, līgums ar pakalpojumu sniedzēju 2021. gadā vēl netika noslēgts.

Turpinājās 2019. gadā ar nozares nevalstiskajām organizācijām noslēgto līgumu izpilde. 2021. gada sākumā tika noslēgti līgumi ar 2020. gada iepirkumā izvēlētajiem 9 pakalpojuma sniedzējiem, līgumu

kopējā publiskā finansējuma summa ir 196 tūkst. EUR.

Kopumā 2021. gadā apakšpasākuma ietvaros apmācītas 4 007 personas, mācību dalībnieku skaitu sadalījumā pa mācību blokiem 2021. gadā skatīt 1. tabulā.

Mācību bloks	Mācību dalībnieku skaits
Lauksaimniecība	3385
Pārtikas produktu (izņemot zivsaimniecības produktus) ražošana	57
Mežsaimniecība	505
Kooperācija	60
KOPĀ	4007

1.tabula. Mācību dalībnieku skaits pa mācību blokiem, 2021. gads.

Avots: LAD

No perioda sākuma kopumā apmācīti 20 086 mācību dalībnieki, jeb 80,3% no plānotā apmācāmo skaita (LAP prognozētā vērtība “mācību dalībnieku skaits”: 25 000). Lielākoties - 66,9% gadījumu – lauksaimniecības, pārtikas produktu (izņemot zivsaimniecības produktu) ražošanas, mežsaimniecības nozarē iesaistītās personas piedalījušās mācībās par tēmām, kas attiecas uz mērķa virzienu 2A (konkurētspēja). Taču ir bijusi arī interese (33,1 %) par profesionālās izglītības un prasmju apguvi jomā, kas attiecas uz mērķa virzienu 4 (vides saglabāšanas pasākumi), no kuriem gandrīz 89,3% dalībnieku ir apmācīti par tēmām lauksaimniecības jomā un 10,7 % - par tēmām mežsaimniecības jomā.

Covid-19 dēļ valstī izsludinātā ārkārtējā stāvokļa laikā mācību teorētiskās nodarbības bija atļauts nodrošināt attālināti, ņemot vērā pasākuma nacionālajā regulējumā noteikto prasību, ka mācību kurss īstenojams viena gada laikā, sākot no pirmās apmācību dienas.

Covid-19 infekcijas izplatības dēļ ir samazinājies noorganizēto mācību kursu skaits, jo samazinājās mācību

dalībnieku aktivitāte, kā arī valsts noteiktie epidemioloģiskās drošības pasākumi un prasības Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai ietekmēja pakalpojuma sniegšanu.

1.2. apakšpasākums “Atbalsts demonstrējumu pasākumiem un informācijas pasākumiem”

Turpinājās 2018. gadā noslēgto līgumu izpilde ar 5 juridiskajām personām, kas reģistrētas Zinātnisko institūciju reģistrā vai Izglītības un zinātnes ministrijas izglītības iestāžu reģistrā - atvasināta publiska persona (turpmāk – APP) “Agroresursu un ekonomikas institūts”, APP “Dārzkopības institūts”, SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”, Latvijas Lauksaimniecības universitāte un APP “Latvijas Augu aizsardzības pētniecības centrs”, kas par iepirkuma uzvarētājiem tika atzītas 2017. gadā organizētajā publiskajā iepirkumā (sarunu procedūrā, kas tika organizēta divās kārtās). Līgumu, kas noslēgti par 27 demonstrējumu īstenošanu augkopības nozarē, kopējais publiskais finansējums ir 1,65 milj. EUR, nodrošināta demonstrējumu ierīkošana un īstenošana.

Turpinājās 2019.gada publiskā iepirkuma rezultātā (atklāts konkurss) noslēgtais līgums par demonstrējuma nodrošināšanu augkopības nozarē. Līguma izpildītājs - SIA “Bulduru Dārzkopības vidusskola”. Līgumcena 59,99 tūkst. EUR. Uzsākta demonstrējuma ierīkošana un īstenošana.

Turpinājās 2019. un 2020. gadā noslēgto līgumu izpilde par demonstrējumu nodrošināšanu lopkopības nozarē. Līgumu izpildītājs SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”. Līgumu, kas noslēgti par 16 demonstrējumu ierīkošanu un īstenošanu, kopējais publiskais finansējums ir 675,75 tūkst. EUR, nodrošināta demonstrējumu ierīkošana un īstenošana.

2021. gada sākumā izsludināts publiskais iepirkums (atklāts konkurss) demonstrējuma nodrošināšanai augkopības nozarē. Izvēlēts uzvarētājs – SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”, 2021. gada noslēgts līgums ar pakalpojuma sniedzēju. Līguma kopējais publiskais finansējums ir 26,18 tūkst. EUR. Uzsākta demonstrējuma ierīkošana un īstenošana.

2021. gadā nogalē pakalpojumu sniedzēja izvēlei tika izsludināts publiskais iepirkums demonstrējumu nodrošināšanai augkopības nozarē 22 lotēs (atklāts konkurss). Pakalpojuma sniedzējs 2021.gadā vēl netika izvēlēts.

Ņemot vērā, ka demonstrējumu īstenošanai ir prasība ne retāk kā reizi gadā organizēt lauka dienu rezultātu demonstrēšanai un zināšanu apmaiņai, ja šī lauka diena bija plānota Covid-19 dēļ valstī izsludinātā ārkārtējā stāvokļa laikā, to bija atļauts organizēt tiešsaistē, piemēram, izmantojot Zoom vai citu tiešsaistes rīku (e-lauka diena).

1.3.apakšpasākums “Atbalsts saimniecību un mežu apmeklējumiem”

2021. gadā turpinājās 2018. gadā noslēgtā līguma izpilde par pakalpojuma sniegšanu. Saimniecību un mežu apmeklējumu organizēšanu nodrošina SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” (Latvijas Lauksaimniecības universitāte-apakšuzņēmējs). Līgumcena 2,0 milj. EUR.

Kopumā 2021. gadā apakšpasākuma ietvaros apmeklējumos piedalījies 1 394 dalībnieki.

Valstī noteikto epidemioloģiskās drošības pasākumu un prasību Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai dēļ apmeklējumu organizēšana un nodrošināšana bija ierobežota.

M02 “Konsultāciju pakalpojumi, saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi”

Kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu M02 “Konsultāciju pakalpojumi, saimniecību

pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi” apakšpasākumam “Atbalsts konsultāciju pakalpojumu izmantošanas veicināšanai”, nosaka Ministru kabineta 08.12.2015. noteikumi Nr. 695 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākuma “Konsultāciju pakalpojumi, lauku saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi” apakšpasākumā “Atbalsts konsultāciju pakalpojumu izmantošanas veicināšanai””.

2021. gadā tika veikti normatīvā akta grozījumi, lai precizētu atbalsta saņemšanas nosacījumus, ņemot vērā, ka Eiropas Savienības normatīvo aktu izstrādes procedūra attiecībā uz Eiropas Komisijas sagatavotajiem tiesību aktu priekšlikumiem par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu laikposmam pēc 2020. gada netika pabeigta pietiekami laicīgi, lai varētu sagatavot visus elementus, kas vajadzīgi, lai jauno programmēšanas periodu sāktu piemērot no 2021. gada 1. janvāra, un tika noteikti pārejas perioda noteikumi.

Kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu M02 “Konsultāciju pakalpojumi, saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi” apakšpasākumam 2.1 “Atbalsts konsultantu apmācībai” nosaka Ministru kabineta 10.11.2020. noteikumi Nr. 672 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākuma “Konsultāciju pakalpojumi, lauku saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi” apakšpasākumā “Atbalsts konsultantu apmācībai””.

2.1.apakšpasākums “Atbalsts konsultāciju pakalpojumu izmantošanas veicināšanai”

Turpinājās 2020. gadā noslēgtā līguma izpilde par individuālu konsultāciju nodrošināšanu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē. Līguma izpildītājs - SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”. Līgumcena ir 3,0 milj. EUR.

Kā arī turpinājās 2018. gadā noslēgtā līguma izpilde par individuālu konsultāciju sniegšanu mežsaimniecības nozarē. Līguma izpildītājs - personu apvienība, ko veido mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības “L.V.Mežs”, “Mežsaimnieks” un “Mūsu mežs”. Līgumcena ir 175 tūkst. EUR.

Kopumā 2021. gadā apakšpasākuma ietvaros tika sniegtas 8 958 konsultācijas, kuras saņēmušas 2 722 personas, kas iesaistītas lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē (skatīt 2. tabulu).

Konsultāciju bloks	Konsultāciju saņēmēju skaits	Konsultāciju skaits
Lauksaimniecība	2182	6743
Mežsaimniecība	540	2215
KOPĀ	2722	8958

2. tabula Konsultāciju saņēmēju un sniegto konsultāciju skaits pa konsultāciju blokiem, 2021. gads

Avots: LAD

Kā redzams 2. tabulā, ir vērojama tendence, ka viens konsultāciju saņēmējs saņem vairākas konsultācijas.

No perioda sākuma kopumā konsultācijas saņēmušas 30 155 personas, kas jau 2,9 reizes pārsniedz LAP prognozēto vērtību “konsultēto atbalsta saņēmēju skaits” - 10 500. Dalījumā pa mērķa virzieniem lielākā daļa (62,0%) konsultāciju saņēmēju ir pieprasījuši konsultācijas par jautājumiem, kas atbilst mērķa virzienam 4 (vides saglabāšanas pasākumi), no kuriem 63,6% personas ir saņēmušas konsultācijas par lauksaimniecības jautājumiem un 36,4% - par mežsaimniecības jautājumiem. Attiecīgi 38,0% konsultāciju

saņēmēju ir izmantojuši iespēju konsultēties par mērķa virziena 2A (konkurētspēja) jautājumiem.

2021. gada sākumā tika noslēgts līgums par konsultāciju nodrošināšanu uzņēmuma izaugsmes un konkurētspējas veicināšanai ("inkubācija") ar SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs", kas par iepirkuma uzvarētāju tika atzīta 2020. gadā izsludinātajā publiskajā iepirkumā. Līgumcena 1 milj. EUR. Noslēgti vairāku gadu sadarbības līgumi par konsultāciju pakalpojumu saņemšanu ar 104 gala labuma guvējiem. Uzsākta pakalpojuma sniegšana.

Daudzgažu līguma ietvaros tika sniegtas 552 konsultācijas (skatīt 3. tabulu).

Konsultāciju joma	Konsultāciju skaits
Augkopība	83
Lopkopība	50
Mežsaimniecība	7
Grāmatvedība, finanšu analīze	6
Ekonomika, vadībzinības	406
KOPĀ	552

3. tabula Sniegto konsultāciju skaits pa konsultāciju jomām vairāku gadu sadarbības līguma ietvaros, 2021. gads

Avots: LAD

2.2.apakšpasākums "Atbalsts konsultantu apmācībai"

2021. gada sākumā tika izsludināts publisks iepirkums, lai izvēlētu pakalpojuma sniedzēju konsultantu apmācībai. Ar uzvarētāju – SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs" – tika noslēgts līgums par pakalpojuma izpildi. Līgumcena ir 250 tūkst. EUR. Uzsākts darbs, lai nodrošinātu pakalpojuma sniegšanu, 2021. gadā konsultanti vēl netika apmācīti.

M04 „Ieguldījumi materiālajos aktīvos”

Kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu M04 "Ieguldījumi materiālajos aktīvos", nosaka Ministru kabineta 2014. gada 30. septembra noteikumi Nr. 600 "Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu konkursu veidā pasākumam "Ieguldījumi materiālajos aktīvos"" un Ministru kabineta 2021. gada 30. novembra noteikumi Nr. 776 "Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība atklātu projektu konkursa veidā pasākumā "Ieguldījumi materiālajos aktīvos" 2014.–2020. gada plānošanas perioda pārejas laikā 2021. un 2022. gadā" (turpmāk – noteikumi Nr.776).

Ņemot vērā, ka 2021.gadā tika pieņemti LAP 2014 – 2020 grozījumi un to, ka 2021.gada sākās pārejas periods, 2021.gadā tika apstiprināti jauna kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu M04 "Ieguldījumi materiālajos aktīvos" (noteikumi Nr.776), 2021. gadā pasākuma M04 "Ieguldījumi materiālajos aktīvos" 4.1. apakšpasākuma "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās" un 4.2. apakšpasākuma "Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē" ietvaros netika izsludināta projektu pieteikumu iesniegšanas kārtā: Minētajos apakšpasākumu ietvaros projektu iesniegumu iesniegšanas kārtā tika izsludināta 2022.gada sākumā (janvārī un februārī).. Atbilstoši LAP 2014 – 2020 grozījumiem finansējums jaunas projektu pieteikumu iesniegšanas kārtas (2022.gadā) 4.1. apakšpasākuma "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās" ietvaros tika piešķirts ievērojot regionalizācijas principu – starp Lauku atbalsta dienesta reģionālajām pārvaldēm, ka arī ņemot vērā vienotam platību maksājumam deklarētās lauksaimniecībā

izmantojamās zemes platības atbilstoši saimniecību grupu sadalījumam pēc to kopēja apgrozījuma: 4 000 – 70 000 EUR – mazu saimniecību grupa; 70 001 – 350 000 EUR – vidēju saimniecību grupa; vairāk nekā 350 000 EUR – lielu saimniecību grupa. Bez tam, atsevišķais publiskais finansējums 4.1. apakšpasākuma “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” ietvaros tika nozīmēts putnkopības un cūkkopības nozarēm, kā arī siltumnīcu nozarei. Minētājā projektu pieteikumu iesniegšanas kārtā tika paredzēts atsevišķais publiskais finansējums lauksaimnieku pakalpojumu kooperatīvajām sabiedrībām.

4.3. apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā” 2014.-2020.gada plānošanas periodā, tai skaitā 2021.gadā, kopumā apstiprināti 864 projekti, kuros bija paredzēta gan meliorācijas sistēmu pārbūve, gan meliorācijas sistēmas atjaunošana, ar kopējo publisko finansējumu 89,8 milj.EUR.. Projektu iesniegumu iesniegšana 4.3. apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā” ietvaros izsludinātajā nepārtrauktā kārtā noslēdzās 2021.gada 1.decembrī (no 20.05.2021. līdz 01.12.2021.), . 2021.gadā tika iesniegti 44 projekti, bet apstiprināti 40 projekti ar publisko finansējumu 6,4 milj. EUR apmērā. Kopumā 2014.-2020.gada plānošanas periodā valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" uz 2022.gada 1.janvāri īstenojusi 203 projektus, atjaunojot un pārbūvējot valsts un valsts nozīmes ūdensnotekas 1811,69 km garumā apgūstot 33,9 milj. EUR publiskā finansējuma. Jau apstiprināto projektu īstenošana vēl turpinās arī 2022.gadā.

No perioda sākuma pasākumā M04 “Ieguldījumi materiālajos aktīvos” līdz 2021. gada 31. decembrim kopumā ir iesniegti 22 219 projektu iesniegumi (t.sk. projekti, kas finansēti no valsts papildus finansējuma) ar kopējo publisko finansējumu 890,9 milj. EUR, no kuriem apstiprināti 17 156 projekti (t.sk. multiprojekti, kuros pieteikumi ir iesniegti 2 vai 3 apakšpasākumos vienlaicīgi, un attiecīgi apakšpasākumos šādi iesniegumi tiek uzskaitīti atsevišķi, un 9 579 projektiem tika piešķirts atbalsts kredītprocentu daļējai dzēšanai) šādos apakšpasākumos:

- 4.1. apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” apstiprināti 6 395 projekti ar publisko finansējumu 405,0 milj. EUR apmērā;
- 4.2. apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē” apstiprināti 357 projekti ar publisko finansējumu 90,5 milj. EUR apmērā;
- 4.3. apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā” apstiprināti 864 projekti ar publisko finansējumu 89,8 milj. EUR apmērā.

Atbalsta pretendentiem šī LAP pasākuma ietvaros ir iespēja pretendēt arī uz valsts finansējumu atbalstam kredītprocentu daļējai dzēšanai, ja tie kvalificējas kā atbalsta saņēmēji, pretendējot uz atbalstu pasākuma „Ieguldījumi materiālajos aktīvos” 4.1. apakšpasākumā „Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” un 4.2.apakšpasākumā „Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē”. Uz atbalstu kredītprocentu daļējai dzēšanai no plānošanas perioda sākuma ir iesniegti 11 051 iesniegumi un apstiprināti 9 579 iesniegumi šādos apakšpasākumos:

- o 4.1. apakšpasākumā „Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” 10 864 iesniegumi 35,3 milj. EUR apmērā, no tiem apstiprināti 9 472 iesniegumi 28,6 milj. EUR apmērā;
- o 4.2. apakšpasākumā „Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē” 187 iesniegumi 2,8 milj. EUR apmērā, no tiem apstiprināti 107 iesniegumi 1,4 milj. EUR apmērā.

Izvērtējot no perioda sākuma līdz 2021. gada beigām īstenotos projektus, secināms, ka 4.1. un 4.3. apakšpasākumos ar ieguldījumu mērķa virzienā 2A (ekonomisko rādītāju palielinājums, lauksaimniecības

un mežsaimniecības nozares konkurētspējas uzlabošana, ieguldījumi infrastruktūras uzlabošanā) ir īstenoti vai daļēji īstenoti projekti, kuru kopējais publiskais finansējums ir 389,0 milj. EUR jeb 77,1% no plānotā (t.sk. valsts papildus finansējums), Eiropas Atveseļošanās instrumenta (ESAI) finansējums apskatāmajā periodā netika piešķirts. .

Mērķa virzienā 3A (papildu vērtības pievienošana lauksaimniecības produktiem) ieguldījumu dod 4.2. apakšpasākumā īstenotie vai daļēji īstenotie projekti ar publisko finansējumu 56,5 milj. EUR jeb 52,2% no plānotā (t.sk. valsts papildus finansējums), bet mērķa virzienā 5B (energoefektivitātes palielināšana) 4.1. un 4.2. apakšpasākumos īstenoti vai daļēji īstenoti projekti ar publisko finansējumu 11,4 milj. EUR jeb 21,5% no paredzētā. Savukārt mērķa virzienā 5D (ieviestas tehnoloģijas SEG un/vai amonjaka emisiju samazinājumam) ieguldījumu dod 4.1. un 4.2. apakšpasākumos īstenotie vai daļēji īstenotie projekti, kuru publiskais finansējums ir 25,7 milj. EUR jeb 34,1% no mērķa virzienā plānotā, bet mērķa virzienā 5C (sekmēt atjaunojamo energoresursu izmantošanu) ieguldījumu dod apakšpasākums 4.1., kurā īstenots viens projekts ar kopējo publisko finansējumu 258,0 tūkst. EUR jeb 1,6% no plānotā.

M05 “Dabas katastrofās un katastrofālos notikumos cietušā lauksaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un piemērotu profilaktisko pasākumu ieviešana”

Atbalsta saņemšanas nosacījumus pasākumam M05 nosaka Ministru kabineta 2015. gada 14. jūlija noteikumi Nr. 401 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākumam “Dabas katastrofās un katastrofālos notikumos cietušā lauksaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un piemērotu profilaktisko pasākumu ieviešana””.

Pasākuma ietvaros 2021. gadā (01.04.2021. līdz 30.04.2021.) tika izsludināta viena projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā apakšpasākuma 5.1 “Atbalsts profilaktiskajiem pasākumiem, lai mazinātu epizootiju un epifitotiju iespējamās sekas” ietvaros atbalstam putnkopības nozarē ar kopējo pieejamo finansējumu 369 tūkst. EUR. Izvērtējot putnu gripas draudus 2021. gada pavasarī, atbalsts tika paredzēts putnkopības nozarei ar mērķi nodrošināt biodrošības prasību ieviešanu. Tā kā lielie putnkopības uzņēmumi jau ir veikuši būtiskus ieguldījumus biodrošības pasākumu realizēšanā, atbalstu varēja saņemt Pārtikas un veterinārajā dienestā reģistrētie mazie un vidējie uzņēmumi, kas audzē ne vairāk kā 80 000 mājputnus un nodarbojas ar primārās lauksaimniecības produkcijas ražošanu tirgum un vismaz gadu realizē produkciju tirgū. 2021. gada kārtā tika apstiprināti 10 putnkopības nozares projekti un izmaksāti 232,7 tūkst. EUR. No perioda sākuma līdz 2021. gada beigām ir realizēti 107 projekti par kopējo summu 4,5 milj. EUR (tai skaitā 69 cūkkopības nozares 2,9 milj. EUR un 38 putnkopības nozares 1,6 milj. EUR). Unikālo klientu skaits ir 79, kas ir 79,0% no LAP plānotajiem 100 atbalsta saņēmējiem.

M06 “Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība”

6.1. apakšpasākumā “Atbalsts jauniekiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai”

Kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu apakšpasākumam 6.1 “Atbalsts jauniekiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai” nosaka Ministru kabineta 2015. gada 16. jūnija noteikumi Nr. 323 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākuma “Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība” apakšpasākumam “Atbalsts jauniekiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai””.

2021. gadā (09.08.2021. līdz 09.09.2021.) tika izsludināta ceturtā projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā ar kopējo publisko finansējumu 4,44 milj. EUR apmērā. Atbalsta pretendentu aktivitāte bija ļoti augsta un šajā kārtā tika iesniegti 116 projektu pieteikumi, no kuriem apstiprināti 73 ar kopējo publisko finansējumu 2,92

milj. EUR apmērā.

Pasākuma ieviešanā tika piemērots reģionalizācijas princips, lai nodrošinātu līdzvērtīgu reģionu attīstību, kā arī paredzētu vienmērīgu finansējuma sadali Latvijas teritorijā. Pasākuma ieviešanas visās kārtās visvairāk projektu iesniegumu tika iesniegti Dienvidlatgales (113 projekti), Ziemeļvidzemes (98 projekti), Dienvidkurzemes (80 projekti) un Austrumlatgales (78 projekti) reģionālajās pārvaldēs.

Projekti tiek veiksmīgi īstenoti, un kopumā visās četrās projektu iesniegšanas kārtās tika apstiprināti 437 projektu iesniegumi ar kopējo publisko finansējumu 17,5 milj. EUR (76,6% no pasākumā pieejamā finansējuma - 22,8 milj. EUR), bet daļēji vai pilnīgi īstenoti ir 374 projekti (85,6% no plānotā) ar kopējo publisko finansējumu 13,9 milj. EUR jeb 61,0% no apakšpasākumā pieejamā. No iepriekš minētā varam secināt, ka šī apakšpasākuma ieviešana līdz pārskata perioda beigām ir bijusi veiksmīga.

6.3. apakšpasākumā “Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības”

Kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu apakšpasākumam 6.3 “Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības” nosaka Ministru kabineta 2015. gada 9. jūnija noteikumi Nr. 292 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākuma “Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība” apakšpasākumam “Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības””.

2021. gadā (08.09.2021. līdz 08.10.2021.) tika izsludināta piektā projektu pieņemšanas kārtā ar kopējo publisko finansējumu 15 milj. EUR apmērā. Šajā kārtā tika iesniegts 497 projekta iesniegums ar kopējo publisko finansējumu 7,5 milj. EUR apmērā. Savukārt tika apstiprināti 326 projekti ar publisko finansējumu 4,9 milj. EUR apmērā.

Pasākuma ieviešanā tika piemērots reģionalizācijas princips, lai nodrošinātu līdzvērtīgu reģionu attīstību, kā arī paredzētu vienmērīgu finansējuma sadali Latvijas teritorijā. Pasākuma ieviešanas kārtā 2021. gadā visvairāk projektu iesniegumu tika iesniegti Ziemeļvidzemes reģionālajā pārvaldē - 84, bet Ziemeļaustrumu reģionālajā pārvaldē 34 projektu iesniegumi.

Arī šī apakšpasākuma ieviešana noris veiksmīgi, jo atbalsta pretendentu aktivitāte bija augsta un kopumā no plānošanas perioda sākuma ir apstiprināts 3 201 projekts (ar publisko finansējumu 48,0 milj. EUR) un līdz pārskata perioda beigām daļēji vai pilnīgi īstenoti 2 857 projekti 38,6 milj. EUR apmērā, t.sk. no Eiropas Atvērēšanas instrumenta (ESAI) daļēji īstenoti 13 projekti 126,5 tūkst. EUR apmērā.

Šajā apakšpasākumā papildus pārejošo saistību ietvaros no iepriekšējā plānošanas perioda līdz 2020. gada beigām tika īstenoti 137 projekti ar kopējo izmaksāto publisko finansējumu 327,0 tūkst. EUR apmērā.

Tā kopumā līdz pārskata perioda beigām izmaksāts publiskais finansējums 67,3% jeb 38,9 milj. EUR no pieejamā finansējuma 57,8 milj. EUR.

6.4. apakšpasākuma „Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstībā”

Kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu apakšpasākumam 6.4, nosaka Ministru kabineta 2016. gada 24. maija noteikumi Nr. 320 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākumā “Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstīšanā” atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā”” (turpmāk - MK noteikumi Nr. 320).

Atbalsts izsludinātajās projektu pieteikumu kārtās tika paredzēts visām trijām apakšpasākuma aktivitātēm - ar lauksaimniecību nesaistītu darbību attīstībai, ar lauksaimniecību nesaistītu saimniecisko darbību dažādošanai, kā arī tūrisma aktivitāšu veicināšanai. Pasākuma īstenošanai visā LAP plānošanas periodā kopumā tika paredzēts publiskais finansējums 21,13 milj. EUR apmērā.

6.4. apakšpasākuma ietvaros tika izsludinātas četras projektu iesniegumu pieņemšanas kārtas (no 2016. gada līdz 2019. gadam), kurās kopumā tika saņemti 696 projektu iesniegumi ar kopējo publisko finansējumu 38,5 milj. EUR un apstiprināts 443 projektu iesniegums ar kopējo publisko finansējumu 26,9 EUR, bet īstenoti vai daļēji īstenoti ir 350 projekti ar kopējo finansējumu 18,8 milj. EUR apmērā jeb 60,3% no plānotā. 2021. gadā jaunas projektu pieņemšanas kārtas netika izsludinātas.

Veicot ieguldījumus ar lauksaimniecību nesaistītu darbību dažādošanā un attīstībā, galvenās projektos atbalstītās darbības nozares ir mežizstrāde, ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde, koksnes, koka izstrādājumu ražošana, gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošana, nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana, automobiļu apkope un remonts, mēbeļu un gatavo metālizstrādājumu ražošana. Tūrisma pakalpojumu sniedzēji tūrisma aktivitāšu veicināšanas projektu ietvaros paredzējuši attīstīt viesu izmitināšanu, sporta nodarbības, izklaides un atpūtas darbības. Apakšpasākumā viens no noteiktajiem rādītājiem - atbalsta saņēmēju skaits, kas saņem atbalstu uzņēmējdarbības attīstīšanai - ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītām darbībām lauku apgabalos uz 2021. gada beigām bija sasniegts 61,5% apmērā (apstiprināti projektu iesniegumi 367 atbalsta saņēmējiem, bet īstenoti vai daļēji īstenoti projekti 295 atbalsta saņēmējam no plānotajiem 480), bet otrs rādītājs - īstenotajos jeb daļēji īstenotajos projektos uz 2021. gada beigām ir pārsniegts 2,3 reizes, jo no jauna tika radīta 921 darba vieta (LAP bija paredzētas 400 jaunradītas darba vietas).

M07 “Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos”

Kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu pasākumam M07, nosaka Ministru kabineta 2015. gada 18. augusta noteikumi Nr. 475 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākumā “Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos” atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā”.

2021. gadā jaunas projektu pieņemšanas kārtas netika atvērtas, turpinājās apstiprināto projektu īstenošana.

No perioda sākuma līdz 2021. gada 31. decembrim ir apstiprināti 364 projektu iesniegumi ar publisko finansējumu 125,2 milj. EUR apmērā. Pilnībā vai daļēji īstenots ir 361 projekts par 122,6 milj. EUR jeb 99,0% no plānotā. Pilnībā vai daļēji īstenotajos projektos sakārtoti pašvaldību grants ceļi 1 552 km garumā, kas pārsniedz LAP paredzētos 840 km (184,7%), jo sākotnēji, plānojot pārbūvēto ceļu km, tika ņemtas vērā maksimālās viena km grants ceļu izmaksas. Tomēr, veicot būvniecības pakalpojumu iepirkumus, reālās izmaksas pārsvarā ir zemākas, līdz ar to pašvaldības var atļauties sakārtot vairāk ceļu km.

Arī pasākuma rādītājs “Iedzīvotāju skaits, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem” uz pārskata perioda beigām ir izpildīts par 180,5% (36 530 iedzīvotāji) no paredzētā iznākuma rādītāja.

M08 „Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā”

Kārtību, kādā tiek piešķirts Eiropas Savienības un valsts atbalsts pasākumam M08 nosaka 2015. gada 4. augusta noteikumi Nr. 455 „Kārtība, kādā piešķir, administrē un uzrauga valsts un Eiropas Savienības atbalstu pasākuma “Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā” īstenošanai” (turpmāk – Ministru kabineta noteikumi Nr. 455)

8.1 apakšpasākums „Meža ieaudzēšana, papildinot daļēji aizaugušās lauksaimniecības zemes, un kopšana”

2021. gadā netika izsludinātas jaunas projektu pieņemšanas kārtas, tiek turpināta uzsākto projektu īstenošana. 2021. gadā, īstenojot projektus, apmaksāta meža ieaudzēšana 4 093 ha platībā jeb 1,1 milj. EUR apmērā.

Kopumā periodā apmaksāti projekti 5,2 milj. EUR apmērā un veikta ieaudzēšana 5 391 ha platībā.

8.3/8.4 apakšpasākums “Atbalsts meža bojājumu profilaksei un atjaunošanai, ko nodarījuši ugunsgrēki, dabas katastrofas, katastrofāli notikumi” un “Meža ugunsgrēkos un dabas katastrofās iznīcinātu mežaudžu atjaunošana”

8.3. apakšpasākumā Atbalsts meža bojājumu profilaksei un atjaunošanai, ko nodarījuši ugunsgrēki, dabas katastrofas, katastrofāli notikumi, aktivitātē “Meža ugunsgrēku, kaitēkļu un slimību monitoringa iekārtu un sakaru aprīkojuma ierīkošana un uzlabošana” 2021. gadā netika izsludināta jauna projektu pieņemšanas kārtā. Turpinās iesniegto projektu īstenošana. 2021. gadā, īstenojot projektus, izmaksāts publiskais finansējums 1,1 milj. EUR apmērā.

Kopumā 8.3 apakšpasākumā no plānošanas perioda sākuma ir apstiprināti 11 projekti par kopējo publisko finansējumu 4,1 milj. EUR apmērā.

8.4. aktivitātē “Meža ugunsgrēkos un dabas katastrofās iznīcinātu mežaudžu atjaunošana” tika izsludināta jauna projektu pieņemšanas kārtā (27.08.2021. līdz 27.09.2021.). Projektu iesniegumu kārtas kopējais publiskais finansējums 50 000 EUR., kurā tika iesniegti un apstiprināti 21 pieteikumi 49,7 tūkst. EUR apmērā, īstenojot projektus, apmaksāta meža atjaunošana 574 ha platībā 190,1 tūkst. EUR apmērā.

Abās aktivitātēs plānošanas periodā kopā īstenoti projekti 4,3 milj. EUR apmērā.

8.5 apakšpasākumā “Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai”

2021. gadā 8.5 apakšpasākumā tika izsludināta jauna septītā projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā (27.08.2021. līdz 27.09.2021.) ar kopējo publisko finansējumu 6,0 milj. EUR apmērā, kurā kā atbalstāma tika attiecināta tikai jaunaudžu retināšana. Šajā kārtā tika apstiprināti 2 778 pieteikumi ar publisko finansējumu 4,3 milj. EUR apmērā. Turpinājās iesniegto projektu īstenošana un 2021. gadā, īstenojot projektus, izmaksāts publiskais finansējums bija 1,2 milj. EUR apmērā un veikta jaunaudžu kopšana un mazvērtīgu mežaudžu nomaiņa 4 699 ha platībā.

No perioda sākumā šajā apakšpasākumā apmaksāti projekti 22,7 milj. EUR apmērā, veicot mežaudzes retināšanu vai nomaiņu 66 958 ha platībā (projektu skaits 9 844).

M09 “Ražotāju grupu un organizāciju izveide”

Atbalsta saņemšanas kārtību pasākumā M09 nosaka Ministru kabineta 2015. gada 3. februāra noteikumi Nr. 60 “Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu pasākumam “Ražotāju grupu un organizāciju izveidei”” un kopš perioda sākuma līdz 2021. gada otrajai pusei atbalstu šajā pasākumā saņēma 3 mežsaimniecības kooperatīvās sabiedrības. 2021. gadā noteikumos tika izdarīti grozījumi, lai varētu izsludināt jaunu pieteikšanās kārtu uz LAP pārejas perioda finansējumu 1,0 milj. EUR, kas tika paredzēts ar LAP grozījumiem (10.2 redakcija), kā arī tika precizēts, ka uz atbalstu varēs pretendēt tādas atbilstīgas kooperatīvās sabiedrības, kuras atbilstības statusu pirmo reizi ieguva pēc 2019. gada 1. janvāra, kā arī, ka

kooperatīvu apvienībām izveides atbalstu var piešķirt, ja tās darbojas konvencionālā piena vai graudu nozarē.

Pieteikšanās kārtā (11.10.2021. līdz 08.11.2021.) piecu gadu biznesa plānus iesniedza 5 atbilstīgas kooperatīvās sabiedrības, taču apstiprināti tika 3 kooperatīvu biznesa plāni, kurus īstenojot katra kooperatīvā sabiedrība apņemas sasniegt konkrētus mērķus un kāpināt apgrozījumu, biedru skaitu un kooperatīvās apvienības – palielināt to produkcijas apjomu, kuru katrs kooperatīvs, kas ir apvienības biedrs, realizē ar kooperatīvu apvienības starpniecību. Divas kooperatīvās sabiedrības pārstāv augļu un ogu nozari, bet viena ir kooperatīvu apvienība piensaimniecībā. Šajā kooperatīvu apvienībā ir apvienojušās 9 kooperatīvās sabiedrības, kuras kopīgi realizē saražoto produkciju Latvijā, kā arī tuvākajās kaimiņvalstīs.

Kopš plānošanas perioda sākuma pasākumā izsludinātas četras projektu iesniegumu pieņemšanas kārtas, kā arī LAP 2007-2013 uzņemto saistību izpildei diviem atbalsta pretendentiem tika rezervēts finansējums 26,4 tūkst. EUR apmērā (kopā pasākumā ar pārejas perioda finansējumu paredzēts 1,6 milj. EUR), bet izmaksāts finansējums kopumā 545,0 tūkst. EUR apmērā. Trīs meža kooperatīviem biznesa plāna īstenošanai laika posmā no 2015.gada līdz 2021.gadam izmaksāti 518,6 tūkst. EUR, tai skaitā meža kooperatīvam, kurš vēl turpina biznesa plāna izpildi 2021.gadā izmaksāti 9,0 tūkst. EUR, savukārt 2021.gada jaunajā atbalsta kārtā izmaksāti 123,8 tūkst. EUR.

M16 "Sadarbība"

Kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu pasākumam M16 nosaka 2017. gada 25. aprīļa Ministru kabineta noteikumi Nr. 222 "Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība 16. pasākuma "Sadarbība" 16.1. apakšpasākumam "Atbalsts Eiropas Inovāciju partnerības lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai lauksaimniecības ražīguma un ilgtspējas darba grupu projektu īstenošanai" un 16.2. apakšpasākumam "Atbalsts jaunu produktu, metožu, procesu un tehnoloģiju izstrādei" atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā".

16.1 apakšpasākums "Atbalsts Eiropas Inovāciju partnerības lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai lauksaimniecības ražīguma un ilgtspējas darba grupu projektu īstenošanai"

Atbalsts šajā apakšpasākumā ir paredzēts Eiropas Inovāciju partnerības (turpmāk – EIP) darba grupām (apvieno lauksaimniekus, mežsaimniekus, lauksaimniecības produktu pārstrādātājus, lauksaimniecības, mežsaimniecības vai lauksaimniecības produktu pārstrādes nozares nevalstisko organizāciju vai kooperatīvu pārstāvjus, konsultantus, pētniekus, tai skaitā studentus, vai citas jaunradē ieinteresētās puses), kas izstrādā nacionāli nozīmīgu, uz jaunradi vērstu EIP projekta ideju saistītu ar lauksaimniecību, mežsaimniecību vai lauksaimniecības produktu pārstrādi. EIP darba grupu projektu idejas ir inovatīvas, risina nozarē aktuālas nepieciešamības un paredz nozīmīgu, būtisku ieguvumu nozarei.

Ieinteresētās puses ir izrādījušas lielu atsaucību, un kopš apakšpasākuma īstenošanas uzsākšanas 2016. gadā iesniegto projektu pieteikumu kopsumma pārsniedz apakšpasākumā pieejamo finansējumu. Kopā periodā ir apstiprināti 30 projekti 12,7 milj. EUR apmērā. Apstiprinātie projekti paredz izstrādāt jaunus risinājumus pārtikas ražošanas blakusproduktu izmantošanā, pārtikas produktu kvalitātes uzlabošanā un ārstnieciskās pārtikas ražošanā, jaunu tehnoloģiju un ekonomiski pamatotu risinājumu ieviešanā vietējās lopbarības ražošanai, uz sapropeļa bāzes veidotu produktu izmantošanā, inovatīvus risinājumus lauksaimniecības dzīvnieku slimību profilaksei, agrīnai diagnostikai un ārstniecībai, kā arī augu slimību ierobežošanai.

2021. gadā (09.08.2021. līdz 09.09.2021.) tika izsludināta ceturta projekta pieņemšanas kārtā ar kopējo publisko finansējumu 6,0 milj. EUR apmērā. 1.posma vērtēšanas kārtā tika iesniegti 76 projekta iesniegumi

ar kopējo publisko finansējumu 33,1 milj. EUR apmērā.

Kopumā 16.1. apakšpasākumā tika apstiprinātas un atbalstītas 30 EIP darba grupas, kas šobrīd arī īsteno projektus, un tas ir divas reizes vairāk kā sākotnēji plānots LAP (15 atbalstītas EIP darba grupas). EIP darba grupas ieinteresētība jaunrades izstrādei ir bijusi ļoti augsta, tāpēc pieprasījums pēc atbalsta bija lielāks nekā pieejamas publiskais finansējums.

Kopumā apakšpasākumā līdz atskaites perioda beigām pilnīgi īstenoti seši projekti 2,5 milj. EUR apmērā, bet pārējiem 24 ir uzsākta projektu īstenošana un kopējais izmaksātais finansējums (ieskaitot pilnībā īstenotos projektus) ir 8,2 milj. EUR jeb 35,3% no apakšpasākumā paredzētā.

2021.gadā tika īstenoti 4 projekti - AS Sistēmu inovācijas projekts "Smiltsērķšķu sēkļu eļļas iegūšanas tehnoloģijas izstrāde, izmantojot superkritisko CO2 ekstrakciju"; Latvijas Lauksaimniecības universitātes projekts "Robotizētas nezāļu ierobežošanas iekārtas izveide"; Latvijas Universitātes projekts "Optimālu augšanas apstākļu noteikšana dārzeniem izmantojot hidroponikas audzēšanas metodi ar mākslīgo un dabīgo apgaismojumu" un Agroresursu un ekonomikas institūta projekts "Jaunas tehnoloģijas un ekonomiski pamatoti risinājumi vietējās lopbarības ražošanai cūkkopībai: ģenētiski nemodificētas sojas un jaunu lopbarības miežu šķirņu audzēšana Latvijā".

Apakšpasākums 16.2 "Atbalsts jaunu produktu, metožu, procesu un tehnoloģiju izstrādei"

Kopā plānošanas periodā apakšpasākumā 16.2 "Atbalsts jaunu produktu, metožu, procesu un tehnoloģiju izstrādei" tika izsludinātas četras projektu pieņemšanas kārtas un ir apstiprināti 68 projekti par kopējo publisko finansējumu 5,2 milj. EUR. Šobrīd īstenoti vai daļēji īstenoti ir 61 projekts, kuriem kopumā izmaksāts publiskais finansējums 3,4 milj. EUR apmērā jeb 69,4% no plānotā finansējuma. 16.2. apakšpasākuma ietvaros liela daļa no projektiem ir saistīti ar dažādu lauksaimniecības produktu audzēšanu un zemes ielabošanas veidiem, kā arī projektu iesniegumu tēmas ir saistītas ar augļkopības nozares attīstīšanu un lauksaimniecības produktu pārstrādi, tai skaitā ievērojamā daļā apstiprinātajos projektos paredzētas videi draudzīgas (bioloģiskas un integrētas) inovatīvas metodes, tehnoloģijas, kā arī lauksaimniecības un pārstrādes produktu ražošana.

Kopumā 16.2. apakšpasākumā tika apstiprinātas un atbalstītas 68 pretendentu darba grupas, no kurām 63 šobrīd īsteno projektus jeb 126% no sākotnēji plānotā (50) LAP grupu skaita.

Apakšpasākumā 16.3 "Atbalsts lauku tūrisma attīstības veicināšanai"

Kopā plānošanas periodā apakšpasākumā 16.3. apakšpasākumā "Atbalsts lauku tūrisma attīstības veicināšanai" tika izsludinātas divas projektu pieņemšanas kārtas un ir apstiprināti 16 projekti par kopējo publisko finansējumu 1,2 milj. EUR. Projektu īstenošanas procesā tika lauzi divi līgumi par summu 48,1 tūkst. EUR. Uz pārskata perioda beigām pilnīgi īstenoti 4 projekti (izmaksātais publiskais finansējums 159,6 tūkst. EUR), bet daļēji īstenoti 10 projekti, kuriem kopējais izmaksātais publiskais finansējums 561,1 tūkst. EUR apmērā jeb 40,7% no plānotā finansējuma. 16.3. apakšpasākumā lielākā daļa projektu ir saistīti ar lauku tūrisma pakalpojumu virzību un attīstīšanu tirgū (arī jaunu tirgu sasniedzamība), jaunu nacionālās identitātes un nacionāla mēroga kulinārā tūrisma produktu popularizēšanu, kā arī lauku tūrisma (veiktas mārketinga aktivitātes) popularizēšanu.

M17 "Ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanas prēmija"

Kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu pasākumam M17, nosaka Ministru kabineta noteikumi Nr. 492 "Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu ražas, dzīvnieku un

augu apdrošināšanai 2014.- 2020. gada plānošanas periodā” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 492).

Pārejas periodā (2021.-2022. gads) pieejamais finansējums pasākumam M17 ir 22,0 miljoni EUR. Lai pieejamais finansējums tiktu izmantots pēc iespējas efektīvāk, 2021. gadā tika pārskatīti atbalsta saņemšanas nosacījumi un 10.08.2021. tika apstiprināti grozījumi MK noteikumos Nr. 492, nosakot atlīdzības limita minimālo apmēru, nosacījumus attiecībā uz pašrisku, kā arī papildus nosacījumus par informācijas apmaiņu starp apdrošināšanas sabiedrībām un Lauku atbalsta dienestu (turpmāk -LAD). 2021. gadā tika izsludinātas divas iesniegumu iesniegšanas kārtas: no 2021. gada 19. aprīļa līdz 1. jūlijam ar publisko finansējumu 6,0 miljoni EUR un no 2021. gada 1. septembra līdz 2022. gada 1. augustam ar publisko finansējumu 16,7 miljoni EUR.

2021. gadā lauksaimnieki ļoti aktīvi pieteicās uz atbalstu apdrošināšanas polišu iegādes daļējai segšanai un turpināja pieaugt apdrošināto platību apmērs. 2020. gadā atbalstītas polises, kurās apdrošināti 341,4 tūkst. ha, bet 2021. gadā - 391,5 tūkst. ha. Tādējādi apdrošinātās sējumu un stādījumu platības pēdējo divu gadu laikā pieaugušas par gandrīz 15%.

2020. gadā apstiprinātā publiskā finansējuma apjoms bija 10,7 milj. EUR, bet 2021. gadā 12,2 milj. EUR. Izmaksātais publiskais finansējums 2020.gadā bija 10,6 milj. EUR, bet 2021. gadā 11,1 milj. EUR. 2021. gadā pasākuma ietvaros tika apstiprināts atbalsts 2 355 saimniecībām, un aptuveni šāds skaits saimniecību uz atbalstu šajā pasākumu piesakās katru gadu. Pārskata perioda septiņos gados (2015. - 2021. gads) pasākuma ietvaros izmaksāts finansējums 4 405 saimniecībām (88,1% no plānotā skaita) 43,7 milj. EUR apmērā jeb 80,1% no pasākumā pieejamā publiskā finansējuma.

M19 “Atbalsts LEADER vietējai attīstībai (SVVA - sabiedrības virzīta vietējā attīstība)”

Kārtību, kādā tiek administrēts valsts un Eiropas savienības atbalsts pasākumā M19 nosaka:

- Ministru kabineta 2015. gada 13. oktobra noteikumi Nr. 590 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība lauku attīstībai apakšpasākumā “Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju”” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 590);
- Ministru kabineta 2015. gada 10. marta noteikumi Nr.125 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju sagatavošanai un īstenošanai;
- Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumi Nr. 769 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība vietējo rīcības grupu darbības nodrošināšanai un teritorijas aktivizēšanai 2014.- 2020. gada plānošanas periodā”;
- Ministru kabineta 2017. gada 3. maija noteikumi Nr. 238 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība vietējām rīcības grupām starpterritoriālai un starpvalstu sadarbībai”.

19.2. apakšpasākums “Darbību īstenošana saskaņā ar SVVA stratēģiju”

24.09.2021. tika apstiprināti grozījumi MK noteikumos Nr. 590, ar mērķi precizēt atbalsta saņemšanas nosacījumus, paplašinot atbalsta pretendentu loku, nosakot, ka atbalstu var saņemt arī atbalsta pretendenti ar saimnieciskās darbības apgrozījumu virs 70 tūkst. EUR līdz 150 tūkst. EUR noslēgtajā gadā pirms projekta iesniegšanas, papildinot ar būves restaurācijas un atjaunošanas izmaksām kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai valsts aizsargājamās kultūras pieminekļos, kas ir tūrisma pakalpojuma sniegšanas vietas, un paredzot vienkāršoto izmaksu piemērošanu projekta sagatavošanas un vispārējās izmaksās, kā arī citus

redakcionālus precizējumus, lai uzlabotu atbalsta saņemšanu pārejas laikā 2021. un 2022. gadā.

2021. gadā 25 no 35 VRG turpināja projektu iesniegumu pieņemšanu, kopumā tika izsludinātas 36 projektu pieņemšanas kārtas, t.sk. 21 no tām tika izsludināta gada beigās, kad VRG saņēma pārejas laika finansējumu. Tika apstiprināti projektu iesniegumi par kopējo publisko finansējumu 3,5 milj. EUR, kas ir 4,3% no 19.2. apakšpasākumam "Darbību īstenošana saskaņā ar SVVA stratēģiju" plānotā publiskā finansējuma, savukārt izmaksāts publiskais finansējums ir 9,5 milj. EUR jeb 11,6% no šim apakšpasākumam paredzētā publiskā finansējuma.

Tā kā 2021. gada pirmajā pusgadā VRG izsludināja projektu pieņemšanas kārtas uz finansējuma atlikumiem un pārejas laika finansējums bija pieejams tikai gada beigās, un uz to izsludinātās kārtas noslēdzās 2022.gada sākumā, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, iesniegto projektu skaits ir neliels - 190 projekti. Savukārt apstiprināti tika 269 projekti, tostarp ietverti projekti no 19 projektu pieņemšanas kārtām, kas noslēdzās 2020. gada 4. ceturksnī.

Visā periodā līdz 2021. gada beigām ir apstiprināti projektu iesniegumi ar kopējo publisko finansējumu 71,9 milj. EUR, savukārt izmaksāts publiskais finansējums šajā apakšpasākumā ir 56,4 milj. EUR, kas ir 68,8% no plānotā.

19.2. apakšpasākumā "Darbību īstenošana saskaņā ar SVVA stratēģiju" kopumā ir apstiprināti 4 025 projekti, no kuriem pilnībā vai daļēji realizēti 3 465 projekti. 1A mērķa virzienā (inovāciju atbalsts) – 318 projekti (par kopējo publisko finansējumu 6,4 milj. EUR), 3A mērķa virzienā (lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības un tirdzniecības veicināšana) – 109 projekti ar kopējo publisko finansējumu 1,7 milj. EUR 6A mērķa virzienā (uzņēmējdarbības veicināšana lauku teritorijās) ieguldījumu devuši 1029 projekti ar kopējo publisko finansējumu 18,9 milj. EUR, un visvairāk – 2009 projekti (ar kopējo publisko finansējumu 29,5 milj. EUR) - 6B mērķa virzienā (vietējās attīstības sekmēšana lauku teritorijās).

No pilnībā vai daļēji īstenotajiem projektiem 1 493 (43,1%) ir mazo un vidējo uzņēmumu īstenoti projekti, 1 063 – NVO (30,7%), 906 (26,1%) - valsts un pašvaldību iestāšu un 3 (0,1%) citu atbalsta pretendentu īstenoti projekti.

3A mērķa virzienā realizēti projekti, kas ir saistīti ar lauksaimniecības produktu pārstrādi (t.sk. bioloģisko lauksaimniecības produktu pārstrādi). Ieguldījumi veikti, piemēram, tādas saimnieciskās darbības uzsākšanai vai attīstībai kā maizes un konditorejas produktu ražošana, augļu un dārzeņu pārstrāde, gaļas pārstrāde, siera un saldējuma ražošana, vīna darītavas un alus ražotnes attīstība u.c.

6A mērķa virzienā projekti īstenoti tādās jomās kā tūrisms un tūrisma pakalpojumi, amatniecība, koku izstrādājumu ražošana, mēbeļu ražošana un restaurācija, ēdināšanas pakalpojumi, tirdzniecības vietas, sporta nodarbību, izklaides un atpūtas darbības, veterinārie pakalpojumi, autoservisa pakalpojumi, foto pakalpojumi, šūšanas pakalpojumi u.c. Realizēti arī vietējo pašvaldību kopprojekti ar uzņēmējiem, kuros vietējā pašvaldība savā īpašumā ir izveidojusi infrastruktūru uzņēmējiem saimnieciskās darbības veikšanai.

6B mērķa virzienā realizēti galvenokārt sabiedriskā labuma projekti, kuros tiek sakārtota teritorija pakalpojumu sniegšanai, t.sk., dabas un kultūras objekti, un tiek dažādotas sabiedriskās aktivitātes. Projekti īstenoti tādās jomās kā sporta, izklaides un atpūtas darbības, sociālās aprūpes pakalpojumu nodrošināšana, apdzīvotās vietās publiskās ārtelpas labiekārtošana un teritorijas funkciju uzlabošana (piemēram, ielu apgaismojums, autobusa pieturas, videonovērošana u.c.), kā arī kultūras (t.sk. kultūras centri, muzeji, baznīcas, kultūrvēsturiskās vietas) un dabas objektu sakārtošana u.c. kopumā no izveidotajiem/uzlabotajiem pakalpojumiem un infrastruktūras labumu gūs 951 466 iedzīvotāju.

Projekta ietvaros plānotās darba vietas ir jārada ne vēlāk kā trešajā noslēgtajā gadā pēc projekta īstenošanas. Līdz 2021. gada beigām īstenoto projektu ietvaros radītas 234 darba vietas, kas ir 29,3% no paredzētā mērķa rādītāja "T23 - atbalstīto projektu radītās darbvietas (LEADER) (6B)" vērtības. Rādītāja izpildes progresu ir ietekmējusi Covid-19 radītā ekonomiskā krīze un negatīvā ietekme uz darba tirgu, ņemot vērā valstī saslimstības ierobežošanai ieviestos ierobežojumus. Līdz pārskata perioda beigām apstiprinātajos projektos ir paredzēts radīt vairāk kā 2 087 jaunas darba vietas, kas 2,6 reizes pārsniedz LAP plānoto mērķa vērtību - 800.

19.3. apakšpasākums "Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība"

2021. gadā jaunas projektu pieņemšanas kārtas netika organizētas, turpinājās apstiprināto starpteritoriālo un starpvalstu sadarbības projektu īstenošana. Lai gan sadarbības projektu īstenošanu ietekmēja Covid-19, VRG veiksmīgi spēja pielāgoties un atrast risinājumus sadarbības aktivitāšu īstenošanai, izmantojot tiešsaistes rīkus. Situācijai uzlabojoties, VRG atsāka organizēt klātienē pasākumus un devās izbraukumos pie sadarbības partneriem.

Līdz 2021. gada beigām pilnībā vai daļēji īstenoti 48 sadarbības projekti, no tiem 18 ir starpteritoriālās sadarbības projekti un 30 starpvalstu sadarbības projekti ar kopējo publisko finansējumu 2,6 milj. EUR (68,3% no kopējā 19.3. "Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība" pieejamā publiskā finansējuma). Tajos iesaistījušās visas 35 VRG, t.sk. 29 VRG piedalās starpvalstu sadarbības projektos un 33 VRG – starpteritoriālās sadarbības projektos.

VRG lielāka interese ir par starpvalstu sadarbības projektu īstenošanu. Galvenokārt sadarbība ir izveidojusies ar VRG no Igaunijas un Somijas, šīs valstis tiek pārstāvētas gandrīz visos pilnībā vai daļēji īstenotajos starpvalstu sadarbības projektos. Kā sadarbības partneri piedalās arī VRG no Lietuvas, Portugāles, Slovēnijas, Lielbritānijas, Zviedrijas, Īrijas, Grieķijas, Spānijas, Polijas, Vācijas, Horvātijas, Itālijas, Francijas, Rumānijas un arī no Moldovas, Gruzijas un Meksikas. 14 starpvalstu sadarbības projektos Latvijas VRG veic projekta koordinators pienākumus.

Visi pilnībā vai daļēji īstenotie starpvalstu un starpteritoriālās sadarbības projekti dod ieguldījumu 6B mērķa virzienā un sekmē kāda no VRG SVVA stratēģijā noteiktā mērķa sasniegšanu. Galvenās tēmas sadarbības projektos ir vienotas vietējās identitātes radīšana, tūrisms, mājražošana, bioekonomika, dabas un kultūras mantojums, tradīciju iedzīvināšana mūsdienās, amatniecība, viedie ciemi.

Visas 35 VRG saņem atbalstu darbības nodrošināšanai un teritorijas aktivizēšanai **19.4. apakšpasākumā "Vietējās rīcības grupas darbības nodrošināšana, teritorijas aktivizēšana"**. Tā kā ELFLA ir noteikts kā vadošais fonds, sešas multifondu VRG piešķirto atbalstu izmanto arī darbībām, kas saistītas ar Rīcības programmas zivsaimniecības attīstībai 2014.-2020. gadam atbalstu.

Visā periodā līdz 2021. gada beigām ir apstiprināti VRG projektu iesniegumi ar kopējo publisko finansējumu 13,4 milj. EUR, savukārt apakšpasākumā izmaksāts publiskais finansējums 8,7 milj. EUR apmērā, kas ir 58,5% no 19.4. apakšpasākumā "Vietējās rīcības grupas darbības nodrošināšana, teritorijas aktivizēšana" plānotā publiskā finansējuma.

Lielāko piešķirtā atbalsta daļu VRG ir novirzījušas darbības nodrošināšanai. Aktivitātei "VRG darbības nodrošināšana" izmaksāts publiskais finansējums 8,15 milj. EUR apmērā (94,0% no kopējā izmaksātā publiskā finansējuma) un aktivitātei "Aktivizēšana" – 521,45 tūkst. EUR apmērā (6,0% no kopējā izmaksātā publiskā finansējuma). Programmēšanas perioda sākumā, uzsākot VRG darbību, tika veikti lielāki ieguldījumi biroja aprīkojuma un tehnikas iegādei, bet galvenokārt atbalsts tiek novirzīts kārtējam izmaksām – darbības nodrošināšanai (birojs), darbinieku atalgojumam, projektu vērtēšanas nodrošināšanai, kā arī VRG

pārstāvju dalībai dažādās sadarbības (tīklošanās) aktivitātēs. Savukārt informēšanas pasākumi bieži vien tiek veikti, sadarbojoties ar vietējām pašvaldībām, vietējiem medijiem un izmantojot VRG darbinieku kapacitāti. Visām VRG ir izveidotas un tiek uzturētas mājaslapas, kurās ir pieejama aktuālā informācija par VRG veiktajām darbībām, kā arī aktivizēšanai VRG izmanto sociālo tīklu (Facebook, Twitter u.c.) piedāvātās iespējas.

2021.gadā arī VRG darbību ietekmēja COVID -19, valstī saslimstības ierobežošanai ieviesto ierobežojumu laikā VRG veica darbību attālinātā režīmā - lēmējinstiucijas darba nodrošināšanai, tāpat arī informēšanas pasākumiem, konsultācijām, izmantojot tiešsaistes rīkus (ZOOM, MS Team, Skype, Facebook, YouTube tiešsaistes u.c.). Situācijai uzlabojoties, VRG atsāka organizēt klātienē pasākumus.

M20 “Tehniskā palīdzība”

Pasākuma mērķis ir atbalstīt efektīvu un atbilstošu LAP sagatavošanu, pārvaldību, uzraudzību, novērtēšanu, kā arī informācijas, saziņas, tīklu (Valsts lauku tīkls - VLT) uzturēšanas, sūdzību izskatīšanas, kontroles un revīzijas pasākumus, lai sasniegtu plānotos rezultātus.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 30. septembra noteikumu Nr. 599 26. punktu Tehniskās palīdzības atbalsta saņēmēji ir Zemkopības ministrija (turpmāk - ZM) un LAD.

No plānošanas perioda sākuma līdz 2021. gada beigām pasākuma “Tehniskā palīdzība” ietvaros kopumā tika iesniegti un apstiprināti 35 ZM un LAD projektu iesniegumi par pasākumā paredzētajām darbībām, t.sk. 10 projekti pārejas periodam no 2021. līdz 2022. gadam un 2021. gadā turpinājās šo projektu īstenošana.

Projektu ietvaros tiek sniegts atbalsts atbildīgajām institūcijām LAP ieviešanai un pasākumu administrēšanai, tāpat tiek nodrošināta VLT aktivitāšu īstenošana un informācijas un publicitātes pasākumi atbalsta saņēmējiem un plašākai sabiedrībai par LAP sniegto ieguldījumu lauku attīstībā un atbalsta saņēmēju labo pieredzi un praksi, kā arī tiek veikti izvērtējumi LAP nepārtrauktās novērtēšanas sistēmas ietvaros tās īstenošanas uzlabošanas nolūkā, tiek nodrošināta LAP Uzraudzības komitejas darbība u.c. ar LAP efektīvu ieviešanu un pārvaldību saistītas darbības.

Tā kā esošais plānošanas periods tuvojas nobeigumam, pasākuma ietvaros tiek nodrošināta situācijas analīze un izvērtējumi, atbalstīta tematisko darbu grupu (nodrošinot plašu ieinteresēto personu un organizāciju pārstāvju piedalīšanos) norise, kā arī citi pasākumi Kopējās lauksaimniecības politikas (turpmāk – KLP) Stratēģiskā plāna sagatavošanai jaunajam plānošanas periodam 2023.-2027. gadam.

Ar LAP grozījumiem LAP 10.2 versijā pasākumā tika piešķirts papildus finansējums pārejas periodam 2021. līdz 2024. gadam 39,1 milj. EUR apmērā, tai skaitā 4,2 milj. EUR no ESAI finansējuma.

Līdz 2021. gada beigām pasākumā kopumā ir izmaksāts finansējums 64,7 milj. EUR apmērā jeb 63,2% no plānošanas periodā (kopā ar pārejas periodu) plānotā publiskā finansējuma apjoma, tai skaitā 2021. gadā – 6,8 milj. EUR. Vislielākais finansējums no plānošanas perioda sākuma 60,2% apmērā ir izmantots LAP ieviešanas un pasākumu administrēšanas nodrošināšanai, t.sk. atalgojumam, telpu uzturēšanai, nodarbināto apmācībām, tehniskajam nodrošinājumam administrēšanā iesaistītajiem darbiniekiem, dažādu forumu un tematisko grupu organizatorisko izdevumu segšanai. Otra finansiāli apjomīgākā pozīcija ir atbalsts VLT darbības nodrošināšanai – 32,6% no kopējiem pasākuma “Tehniskā palīdzība” izdevumiem, savukārt novērtēšanai tika atvēlēti 1,7% no izmaksātā finansējuma.

20.1.apakšpasākumā “Atbalsts tehniskajai palīdzībai (izņemot valsts lauku tīklus jeb VLT)” laika periodam no 2021. gada līdz 2024. gadam tika iesniegti un apstiprināti 9 projektu iesniegumi, kā arī 2021.

gadā tika pabeigta projektu realizācija laika periodam no 2018. līdz 2021. gadam un uzsākta pārejas perioda (2021.-2024. gads) projektu realizācija. Kopā 2021. gadā izmaksāts atbalsts 4,1 milj. EUR apmērā. No plānošanas perioda sākuma līdz atskaites perioda beigām šajā apakšpasākumā tika izmaksāts finansējums EUR 43,3 milj. EUR apmērā jeb 60,7% no plānošanas periodā plānotā finansējuma apjoma.

20.2.apakšpasākumā “Atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai” laika periodam no 2021. gada līdz 2024. gadam tika iesniegts un apstiprināts viens projekta iesniegums par kopējo publisko finansējumu 10,3 milj. EUR un 2021. gadā tika uzsākta šī projekta īstenošana, kā arī pabeigta projekta 2018. līdz 2021. gadam īstenošana, kopumā apgūstot finansējumu 2,7 milj. EUR apmērā, bet no perioda sākuma izmaksāti 21,4 milj. EUR jeb 69,0% no plānotā finansējuma šajā apakšpasākumā. Apakšpasākuma ietvaros atbalsts tiek paredzēts VLT sekretariāta darbības nodrošināšanai un VLT darba plānā paredzēto aktivitāšu īstenošanai visā Latvijas teritorijā, tai skaitā, īstenojot informēšanas pasākumus pēc iespējas tuvāk interesentu dzīvesvietai. Arī 2021. gadā COVID-19 turpināja ietekmēt VLT īstenoto aktivitāšu norisi, bet bija jau uzkrāta pieredze pielāgoties esošajai situācijai, plānoto aktivitāšu norisei plaši izmantojot dažādus tiešsaistes un video formāta risinājumus.

Informācija par finanšu instrumentu ieviešanu

2021.gadā Zemkopības ministrija uzsākusi finanšu instrumentu ieviešanas procesu LAP apakšpasākumos M4.1 “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās”, M4.2 “Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē” un M6.4 “Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstīšanā”. Ir paredzēts ieguldīt 20 milj. EUR finansējumu Lauksaimniecības un lauku saimnieciskās darbības veicēju aizdevumu programmas un Lauksaimniecības un lauku attīstības garantiju programmas īstenošanai, novirzot katras programmas finansēšanai 10 milj. EUR. Atbalsts finanšu instrumentu veidā ir nepieciešams, lai nodrošinātu efektīvu lauku attīstības pasākumu ieviešanu, palīdzētu risināt izveidojušās tirgus nepilnības un finanšu resursu nepieejamību. Finanšu instrumentu īstenošanas veids ir ierobežota projektu iesniegumu atlase aizdevumu un garantiju izsniegšanai.

2021.gadā sekmīgi tika veikta finanšu instrumentu ieviešana - AS “Attīstības finanšu institūcija Altum” atbilstības pārbaude.

Ir izstrādāta kārtība, kādā tiek administrēts valsts un Eiropas Savienības atbalsts finanšu instrumentu veidā apakšpasākumos M4.1 "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās", M4.2 "Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē" un M6.4 "Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstīšanā", to nosaka Ministru kabineta 2021. gada 23. novembra noteikumi Nr. 769 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība lauku attīstībai finanšu instrumentu veidā”.

2022.gadā I.ceturksnī ir plānots parakstīt finansēšanas nolīgumu starp Lauku atbalsta dienestu un AS “Attīstības finanšu institūcija Altum” par finanšu instrumentu īstenošanu un uzsākt faktisko aizdevumu izsniegšanu un garantiju piešķiršanu izmantojot ELFLA finanšu līdzekļus.

Platībatkarīgie atbalsta pasākumi lauku attīstībai – vides un lauku ainavas uzlabošanai (M10, M11, M12, M13)

Kārtību, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts platībatkarīgajiem LAP pasākumiem, nosaka 2015. gada 7. aprīļa Ministru kabineta noteikumi Nr.171 “Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides, klimata un lauku ainavas uzlabošanai 2014.–2020. gada plānošanas periodā”.

Līdz ar jaunā plānošanas perioda uzsākšanu, 2015. gadā visos platībatkarīgajos atbalsta pasākumos lauku

attīstībai – vides, klimata un lauku ainavas uzlabošanai juridiski tika uzņemtas jaunas saistības.

Tuvojoties plānošanas perioda beigām, sākot no 2019. gada, kad lielākajā daļā pasākumu pieejamais LAP finansējums jau ir rezervēts visu uzņemto saistību apmaksai par periodu, pilnīgi jaunu juridisku saistību uzņemšana tiek turpināta tikai vienā no pasākuma M10 “Agrovide un klimats” apakšpasākumiem, - aktivitātē 10.1.1. “Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos”.

Tā kā pasākumā M13 “Maksājumi apgabaliem, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi”, viss pieejamais finansējums tika intensīvi apgūts no 2015. gada līdz 2018. gadam, sākot ar 2019. gadu tā īstenošana tika pārtraukta.

2021. gadā varēja pieteikties uz atbalstu sekojošos atbalsta pasākumos un to apakšpasākumos/ aktivitātēs:

- M10 “Agrovide un klimats”:
  - aktivitāte 10.1.1. “Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos” (BDUZ);
  - aktivitāte 10.1.2. “Vidi saudzējošu metožu pielietošana dārzkopībā” (VSMD);
  - aktivitāte 10.1.3. “Rugāju lauks ziemas periodā” (RLZP);
  - aktivitāte 10.1.4. “Saudzējošas vides izveide, audzējot augus nektāra ieguvei” (SVIN).
- M11 “Bioloģiskā lauksaimniecība” (BLA):
  - apakšpasākums 11.1. “Maksājums, lai pārietu uz bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm” (BLA-1);
  - apakšpasākums 11.2. “Maksājums, lai saglabātu bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodes” (BLA-2).
- M12 “Natura 2000 un Ūdens pamatdirektīvas maksājumi”:
  - apakšpasākums 12.2. “Kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām” (NIM).

Informācija par LAP platībatkarīgo pasākumu iesniegumu skaitu un apstiprinātajām platībām 2020. un 2021. gadā ir atspoguļota 4. tabulā.

Pasākuma M10 “Agrovide un klimats” mērķis ir saglabāt bioloģisko daudzveidību, nepieļaut lauku ainavas degradāciju, nodrošināt vides resursu ilgtspējīgu izmantošanu, izmantojot vidi saudzējošas lauksaimniecības metodes, vienlaikus samazinot piesārņojumu virszemes un pazemes ūdeņos un gaisā, kā arī saglabājot augsne augu barības vielas un samazinot erozijas procesus lauksaimniecībā izmantojamās zemēs.

Aktivitātes 10.1.1. “Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos” mērķteritorija ir tādi ilggadīgie zālāji, kas atzīti par bioloģiski vērtīgu zālāju (BVZ) vai ES nozīmes zālāju biotopu, kuri atrodas gan Natura 2000 teritorijās, gan ārpus tām.

Apzināto bioloģiski vērtīgo zālāju platība, kura atbilst BDUZ atbalsta saņemšanas nosacījumiem (skat. 5. tabulu), ir tāds ilggadīgs zālājs, kas ir lauksaimniecības platībā esošs, un kas atrodas:

- **lauksaimniecības zemē:**
  - pirms 2013. gada ir atzīts par BVZ;
  - pēc 2013. gada atzīts, ka tas ir no lauksaimnieciskās darbības atkarīgs Eiropas Savienības nozīmes daļēji dabīgs zālāju biotops vai putnu dzīvotne (turpmāk – ES nozīmes zālāju biotops), zālāju ražības 1.-3. klase;
- **ārpus lauksaimniecības zemes teritorijā** ar identificējamām un uzmērāmām robežām, kura pēc 2013. gada atzīta par ES nozīmes zālāju biotopu, zālāju ražības 4. klase. 2021. gadā **61 896** ha ilggadīgo zālāju ir atzīti kā platība, kurus pretendenti ir tiesīgi brīvpriņķīgi pieteikt BDUZ atbalstam (skat. 5. tabulu). 2021. gadā aktivitātes M 10.1.1. „Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos”

(BDUZ) īstenošanai savās saimniecībās pieteicās 6 109 pretendenti, deklarējot atbalstam 43 964 ha dažāda veida bioloģiski vērtīgus zālājus, no kuriem 62 % atradās Natura 2000 teritorijā (2.attēls un 5.tabula).

Gads	Platība, ha
2012	40 841
2013	51 813
2014	47 921
2015	47 699
2016	46 609
2017	45 529
2018	50 406
2019	54 826
2020	60 851
2021	61 896

5. tabula Platība, kas atbilst BDUZ atbalsta saņemšanas nosacījumiem

Avots: LAD

Kopumā 2021. gadā BDUZ atbalstam pieteicās par 4% vairāk pretendentu nekā pērn, attiecīgi deklarējot par 3% lielāku platību nekā 2020. gadā. Tas skaidrojams ar faktu, ka daļa pretendentu uzņēmas jaunas saistības vai paplašināja esošās.

Aktivitātes **10.1.2. „Vidi saudzējošu metožu pielietošana dārzkopībā”** (VSMD) atbalstam, kurās tiek audzēti dažādi atblasttiesīgie kultūraugi - augļu koki, ogulāji un dārzeni (3.attēls), 2021. gadā pieteicās 431 pretendenti, deklarējot atbalstam 6 268 ha dārzu platības, kur gan pretendentu, gan saistību platību ziņā ir vērojams neliels pieaugums, attiecīgi par 5% un 2%, salīdzinot ar 2020. gadu. Tas skaidrojams ar faktu, ka daļa pretendentu uzņēmas jaunas saistības vai paplašināja esošās.

Aktivitātes **10.1.3. „Rugāju lauks ziemas periodā”** (RLZP) atbalstam 2021. gadā pieteicās 1 675 pretendenti, piesakot atbalstam 93 364 ha (4.attēls), kur gan pretendentu, gan saistību platību ziņā ir vērojams kritums, attiecīgi abiem sarūkot par 8%, salīdzinājumā ar 2020. gadu. Tas skaidrojams ar faktu, ka daļa pretendentu savas aktuālās saistības 2020. gadā pabeidza un neizvēlējās tās pagarināt vēl par gadu (n+1).

Aktivitātē **10.1.4. “Saudzējošas vides izveide, audzējot augus nektāra ieguvei”** (SVIN) 2021. gadā pieteicās 162 pretendenti, deklarējot atbalstam 1 198 ha, kur gan pretendentu, gan saistību platību ziņā ir vērojams neliels palielinājums, attiecīgi par 7% un 11%, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Tas skaidrojams ar faktu, ka daļa pretendentu uzņēmas jaunas saistības vai paplašināja esošās.

Pasākums M11 “Bioloģiskā lauksaimniecība”

Latvijā bioloģiskajā lauksaimniecībā (turpmāk – BL) izmanto un sertificē dažāda veida lauksaimniecības platības, kur lielākā daļa ir LIZ platība, bet neliela - savvaļas platība (skat. 6. tabulu). Savvaļas platība ir saimniecības zemes platība, kas nav LIZ, bet tiek izmantota bioloģiskajā lauksaimniecībā, piemēram, -

dzīvnieku ganībām, ārstniecības augiem u.c.

Ne visa bioloģiski sertificētā platība ir LAP (2014-2020) pasākuma “Bioloģiskā lauksaimniecība” (BLA) mērķteritorija. BLA atbalsttiesīgā platība ir tāda bioloģiski sertificēta LIZ platība, kas iekļauta LAD Lauku reģistra lauku blokos, bet apstiprinātā – kurā tiek ievēroti atbalsta saņemšanas nosacījumi (skat. 6. tabulu).

Gads	Savvaļas platības, ha	LIZ platība, ha	Kopējā sertificētā platība, ha
2012	NA	NA	195 658
2013	2 847	197 585	200 433
2014	4 155	203 442	207 598
2015	4 169	233 292	237 462
2016	68 34	263 890	270 725
2017	57 463	271 146	328 609
2018	190 453	283 185	473 638
2019	184 977	289 600	474 578
2020	688 820	291 417	980 289
2021	728 889	304 087	1 032 975

6. tabula Sertificētā platība

Avots: Pārtikas un veterinārais dienests

2021. gadā Latvijā kopumā, kā atbilstoši bioloģiskās lauksaimniecības praksei un metodēm ir sertificēti 1 032 975 ha, no kuriem LIZ ir 304 087 ha, ko apsaimnieko 4 121 dažādu jomu lauksaimniecības produktu ražotājs (PVD), un 96 % no šīm LIZ 2021. gadā ir pieteikti pasākuma M11 „Bioloģiskā lauksaimniecība” (BLA) atbalstam (5.attēls).

Gads	Atbalsttiesīgā platība, ha	Apstiprinātā platība, ha
2012	188 070	182 304
2013	181 844	175 013
2014	175 421	169 362
2015	233 726	213 459
2016	263 890	243 547
2017	271 146	261 318
2018	283 185	260 988
2019	289 600	261 899
2020	291 417	254 468
2021	304 087	292 519

7. tabula BLA platība

Avots: LAD

No tiem **apakšpasākumā 11.1. "Maksājums, lai pārietu uz bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm"** atbalstam deklarēti 11 572 ha platību, ko apsaimnieko 325 pretendenti, savukārt **apakšpasākumā 11.2. "Maksājums, lai saglabātu bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodes"** – 280 947 ha dažādu atbalsttiesīgo kultūraugu platības, ko apsaimnieko 3 709 pretendentu.

2021.gadā M11.1. aktuālo saistību apjoms skaidrojams ar faktu, ka tika izmantota iespēja uzņemt jaunas divu gadu saistības. Savukārt, M11.2. aktivitātes ietvaros vērojams fakts, ka atbalsta pretendentu skaits ir samazinājies, taču atbalstam deklarētās platība ir palielinājusies, kas liek secināt par to, ka daļa lauksaimnieku 2020. gadā pabeidza savas daudzgadu saistības un vairāk tās neturpināja 2021. gadā, taču daļa atlikušo pretendentu, kas turpināja saistības arī izmantoja iespēju tās paplašināt.

Pasākums M12 "Natura 2000 un Ūdens pamatdirektīvas maksājumi" nodrošina, ka mežsaimnieciskās darbības ierobežojumu dēļ tiek kompensēti neiegūtie ieņēmumi teritorijās, kas sekmē direktīvu 92/43/EEK un 2009/147/EK prasību īstenošanu, veicina meža īpašnieku un apsaimniekotāju interesi par dabas vērtību saglabāšanu, sekmē labvēlīgus nosacījumus īpaši aizsargājamo biotopu un sugu attīstībai.

12.2. apakšpasākumā "Kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām" paredzēts maksāt kompensāciju ne tikai par atbalsttiesīgajām platībām Natura 2000 tīklā, bet arī par citām norobežotām dabas aizsardzības teritorijām ar vides radītiem ierobežojumiem ārpus Natura 2000 platībām, saskaņā ar Regulas 1305/2013 30 (6). panta b) apakšpunktu. Līdz ar to uz 2015. gadu par potenciāli atbalsttiesīgu platību pēc Meža valsts reģistra datiem tika noteikti 67 702 ha, kuros bija šādi mežsaimnieciskās darbības ierobežojumi:

- aizliegta mežsaimnieciskā darbība, aizliegta galvenā cirte un kopšanas cirte: 16 322 ha (tai skaitā mikroliegumi 2 360 ha);
- aizliegta galvenā cirte: 6 597 ha;
- aizliegta kailcirte: 44 783 ha.

Pēc Meža valsts reģistra 2020. gada datiem Natura 2000 teritorijās un mikroliegumos mežsaimnieciskā darbība ierobežota 63 590 ha, no kā:

- aizliegta mežsaimnieciskā darbība, aizliegta galvenā cirte un kopšanas cirte: 24 260 ha ;
- aizliegta galvenā cirte: 2055 ha;
- aizliegta kailcirte: 37 275 ha.

2021. gadā apakšpasākuma 12.2. "Kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām" ietvaros atbalstam pieteicās 3 309 pretendenti, deklarējot 49 593 ha lielu meža zemes platību, kas ir par 3,4% vairāk, nekā 2020.gadā.

LAP 2014-2020 prioritāšu un mērķa virzienu progress 2021. gadā

LAP ieviešana tika uzsākta tikai 2015. gadā, daļai pasākumu 2017. gadā tika izsludinātas tikai pirmās projekta iesniegumu pieņemšanas kārtas (piemēram, pasākumam M16), turklāt vairākos pasākumos projektu īstenošana paredzēta no diviem līdz pat četriem gadiem. Ar LAP 10.2 grozījumiem tika piedalīts klāt papildus finansējums pārejas periodam no 2021. līdz 2022. gadam, kur izmaksas var veikt vadoties pēc N=3 principa līdz pat 2024. gadam, tādējādi, lai sākot ar 2021. gadu apgūstot klāt piedalīto pārejas perioda finansējumu, atsevišķu iznākuma rādītāju izpilde vēl joprojām ir salīdzinoši zema, bet lielākajai daļai rādītāju izpildes progress ir apmierinošs un pat augsts.

P1 - Veicināt zināšanu pārnesi lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un lauku apvidos

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākumi M01, M02 un M16.

Pasākumu M01 un M02 īstenošana tika uzsākta tikai 2016. gadā, turklāt 1.2. apakšpasākumā "Atbalsts demonstrējumu pasākumiem un informācijas pasākumiem" līgumi ar pakalpojumu sniedzējiem tika noslēgti tikai 2018. un daļa arī 2019. gadā, bet apakšpasākumā 1.3 "Atbalsts saimniecību un mežu apmeklējumiem" līgums ar pakalpojuma sniedzēju tika noslēgts tikai 2018. gada oktobrī, savukārt pasākuma M16 īstenošana uzsākta 2017. gadā. Izpildes progress mērķa rādītājam T1 "Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14., 15. un 35. panta pasākumu ietvaros veikto izdevumu procentuālā daļa no LAP kopējiem izdevumiem", uz 2021. gada beigām ir 40,57% no plānotās vērtības jeb 1,23. 2021. gadā rādītāja izpilde ir palielinājusies par 3,96 procentpunktiem, salīdzinot ar 2020. gada beigām. Savukārt mērķa rādītājam T2 "Sadarbības pasākumā atbalstīto sadarbības darbību kopskaits (Regulas (ES) Nr. 1305/2013 35. pants) (grupas, tīkli/klasteri, pilotprojekti u.c.)" vērtība ir 107 jeb 112,63% no plānotās vērtības. Mērķa rādītāja T3 "Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14. panta pasākuma ietvaros apmācīto dalībnieku kopskaits" ir 80,34% no plānotās vērtības jeb 20 086 apmācīto dalībnieku.

1A – sekmēt inovācijas, sadarbību un zināšanu bāzes attīstību lauku teritorijās

Līdz pārskata perioda beigām sekmīgi noris M01, M02 un M16 pasākumu īstenošana, neskatoties uz to, ka šo pasākumu īstenošana tika uzsākta salīdzinoši vēlu. Realizējot publisko iepirkumu procedūras, to rezultātā ir izvēlēti apmācību un konsultāciju pakalpojumu sniedzēji un noslēgti līgumi, kā arī tiek nodrošinātas mācības un konsultācijas vairākās lauksaimniecības un mežsaimniecības jomās, kā arī nodrošināta apakšpasākumu 1.2. "Atbalsts demonstrējumu pasākumiem un informācijas pasākumiem" un 1.3. "Atbalsts saimniecību un mežu apmeklējumiem" īstenošana. Tāpat sekmīgi notiek arī pasākuma M16 "Sadarbība" projektu iesniegumu pieņemšanas kārtās apstiprināto projektu īstenošana. Līdz 2021. gada beigām pasākumā M01 tika apstiprināts publiskais finansējums 13,5 milj. EUR apmērā, kas ir 60,3% no kopējā pasākumā pieejamā publiskā finansējuma, bet realizēti projekti 9,7 milj. EUR apmērā jeb 43% no pasākumā pieejamā finansējuma. Savukārt pasākumā M02 ir apstiprināts publiskais finansējums 9,5 milj. EUR apmērā jeb 91,2% no pasākumā pieejamā publiskā finansējuma, bet izmaksātais finansējums ir 3,3 milj. EUR jeb 32,0% no pasākumā pieejamā finansējuma. 2021. gada sākumā tika izsludināts publisks iepirkums, lai izvēlētu pakalpojuma sniedzēju konsultantu apmācībai apakšpasākumā 2.2. "Atbalsts konsultantu apmācībai" un tika noslēgts līgums par pakalpojuma izpildi ar uzvarētāju, bet 2021. gadā konsultanti vēl netika apmācīti. Pasākumi M01 un M02 tādējādi nesniedz ieguldījumu zināšanu bāzes attīstībai lauku teritorijās un lauku uzņēmēju zināšanu un praktisko iemaņu paaugstināšanā. Lai gan pasākuma M16 īstenošana tika uzsākta tikai 2017. gadā, tā īstenošanā veicas sekmīgi un apstiprinātais finansējums tā visos apakšpasākumos kopā veido jau 19,1 milj. EUR jeb 65,3% no pasākumā pieejamā publiskā finansējuma, bet līdz 2021. gada beigām kopā izmaksātais finansējums ir 12,1 milj. EUR jeb 41,1% no pasākumā plānotā.

1B - Stiprināt saikni starp lauksaimniecību, pārtikas ražošanu un mežsaimniecību un pētniecību un inovāciju, tostarp lai uzlabotu vides apsaimniekošanu un vides stāvokļa rādītājus

Pasākuma M16 īstenošana tika uzsākta 2017. gadā, un šajā mērķa virzienā sasniegtais iznākumu rādītājs M16 pasākumā atbalstītās sadarbības darbības ir 107, veidojot izpildes progresu 112,63% no plānotās vērtības. Virzība uz plānotā mērķa rādītāja sasniegšanu ir vērtējama kā ļoti sekmīga.

1C – rosināt mūžizglītību un apmācību lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarēs

2021. gadā sekmīgi tika turpināta vairāku apmācības bloku īstenošana un līdz pārskata perioda beigām kopumā apmācīti 20 086 dalībnieki, kas ir 80,34% no plānotā apmācāmo skaita plānošanas periodā - mērķa

rādītāja T3 “Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14. panta pasākuma ietvaros apmācīto dalībnieku kopskaits” paredzētās vērtības. Virzība uz plānotā mērķa rādītāja sasniegšanu ir sekmīga.

P2 - Uzlabot visu veidu lauksaimniecības uzņēmumu rentabilitāti un konkurētspēju visos reģionos un sekmēt inovatīvas lauksaimniecības tehnoloģijas un meža ilgtspējīgu apsaimniekošanu

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākumi M01, M02, M04, M06 un M16.

2A – uzlabot saimniecību ekonomiskos rādītājus un veicināt to restrukturizāciju un modernizāciju, jo īpaši ar mērķi iesaistīt saimniecības tirgū un dažādot lauksaimniecisko darbību

Pasākumā M01 šajā mērķa virzienā apstiprināti projekti par kopējo publisko finansējumu 9,6 milj. EUR jeb 68,7% no sākotnēji šim mērķa virzienam plānotā publiskā finansējuma apmēra, bet realizēti projekti par 7,1 milj. EUR, kas ir 50,3% no plānotā finansējuma. Lielākā daļa šo projektu (par 6,4 milj. EUR) ir īstenoti apakšpasākuma 1.1. “Profesionālās izglītības un prasmju apguves pasākumi” ietvaros. Perioda sākumā, plānojot pasākuma M01 sadalījumu pa mērķa virzieniem, bija grūti prognozēt, kādas tēmas potenciālajiem gala labuma guvējiem interesēs visvairāk, un mērķa virzienam 2A tika paredzēti tikai 63% no pasākumam pieejamajiem finanšu līdzekļiem. Tomēr pasākuma īstenošanas gaitā tika konstatēts, ka mācību kursi, demonstrējumi un saimniecību un mežu apmeklējumi, kas vērsti uz konkurētspējas palielināšanu lauku uzņēmumos, ir izraisījuši lielāku interesi nekā tēmas par vides un klimata pārmaiņām. Tādēļ šajā pasākumā apstiprināto projektu finansējums 71,5% apmērā no kopējā M01 finansējuma dod ieguldījumu tieši mērķa virzienā 2A, un attiecīgi proporcionāli mazāk ieguldījumu P4. Tiek prognozēts, ka finansējuma sadalījuma proporcija šajā pasākumā starp 2A un P4 arī turpmāk atšķirsies no LAP plānotā.

Savukārt pasākums M02 dod ieguldījumu mērķa virziena 2A sasniegšanā ar apstiprinātiem projektiem 3,8 milj. EUR apmērā (121,2% no mērķa virzienam plānotā publiskā finansējuma), bet uz atskaites brīdi tika realizēti projekti tikai par 1,0 milj. EUR, kas ir 32,5% no plānotā. Salīdzinoši zemais izpildes progress ir skaidrojams ar to, ka konsultāciju sniegšana saskaņā ar publiskā iepirkuma rezultātā noslēgto līgumu ar izvēlēto pakalpojuma sniedzēju tika uzsākta tikai 2016. gada nogalē un maksājumi pakalpojuma sniedzējam tiek veikti ne biežāk kā reizi ceturksnī.

Līdzīgi arī pasākumā M02, īstenojot noslēgtos līgumus par pakalpojumu sniegšanu, ir nedaudz mainījies plānotais finansējuma sadalījums starp 2A un P4, ņemot vērā konsultāciju saņēmēju faktiski izvēlētas konsultāciju jomas.

Pasākumā M16 ir apstiprināti projekti par 19,1 milj. EUR jeb 65,3% no pieejamā publiskā finansējuma, bet pilnīgi vai daļēji īstenoti projekti 12,1 milj. EUR jeb 41,1% apmērā no plānotā, jo šī pasākuma īstenošana tika uzsākta tikai 2017. gadā, bet lielākai daļai projektu īstenošanas laiks ir četri gadi.

Lielāko ieguldījumu mērķa virziena rezultatīvo rādītāju izpildē dod atbalsta pasākums M04. No plānošanas perioda sākuma M04 pasākumā kopā šajā mērķa virzienā apstiprināti projekti par 388,7 milj. EUR jeb 92,7% no plānotā, (ieskaitot arī projektus, kas finansēti no papildu valsts finansējuma).

4.1. apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” ietvaros līdz 2021. gada beigām:

- apstiprināti kopumā 15 867 (no tiem “top-up” 9 472) projekta iesniegumi 5 948 (no tām “top-up” 2 253 saimniecībām par kopējo publisko finansējumu 388,7 milj. EUR (no tā “top-up” 29,2 milj. EUR) jeb 92,7% no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma apjoma mērķa virzienā;
- īstenoti un pilnībā vai daļēji apmaksāti projekti 5 633 saimniecībām par 318,3 milj. EUR, kas ir

75,9% no plānotā publiskā finansējuma apjoma šajā mērķa virzienā.

4.3. apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā” ietvaros līdz 2021. gada beigām:

- apstiprināti projekta iesniegumi par 89,8 milj. EUR jeb 105,9% no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma apjoma;
- īstenoti un pilnībā vai daļēji apmaksāti projekti par EUR 70,6 milj., kas ir 83,3% no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma apjoma.

Lauku saimniecību konkurētspējas palielināšanā ieguldījumu ir devis arī atbalsta pasākums M06, kur apakšpasākuma 6.3. “Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības” ietvaros no perioda sākuma līdz 2021. gada beigām kopā apstiprināti 3 335 projekta iesniegumi par 48,3 milj. EUR.

Šī apakšpasākuma ietvaros tiek segtas arī pārejošās saistības no iepriekšējā plānošanas perioda (LAP 2007.-2013. atbalsta pasākuma “Atbalsts daļēji naturālo saimniecību pārstrukturēšanai” ietvaros uzņemtās saistības) – kopumā 137 projektiem ar kopējo publisko finansējumu 327,4 tūkst. EUR, no kuriem visi projekti tika īstenoti jau 2017. gadā. Tā kopumā 6.3. apakšpasākumā ir apstiprināts publiskais finansējums 83,7% no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma apjoma.

Tā kā apakšpasākuma ietvaros projektu īstenošanas termiņš ir no diviem līdz četriem gadiem, kopumā īstenoti vai daļēji īstenoti ir 2 994 projekti (jeb 76,7% no plānotā skaita) ar kopējo publisko finansējumu 38,9 milj. EUR jeb 67,3% no plānotā publisko finansējuma apakšpasākuma ietvaros.

Mērķa rādītāja T4 “LAP atbalstīto saimniecību ieguldījumiem pārstrukturēšanā un modernizācijā procentuālais daudzums no visām lauku saimniecībām” plānotā vērtība 6,87% ir jau sasniegta – izpilde 6,78% (jeb 98,7% no plānotās rādītāja vērtības), un to veido apakšpasākuma 4.1. ietvaros projektus īstenojušās vai daļēji īstenojušās 5 653 lauku saimniecības. Jāņem vērā fakts, ka no šīm saimniecībām 2 249 saimniecības ir atbalstītas papildus jeb “top-up” atbalsts.

Līdz ar to ir secināms, ka kopumā virzība uz sasniedzamajiem rezultātiem šajā mērķa virzienā ir sekmīga. Lai gan dažos atbalsta pasākumos, kas dod ieguldījumu mērķa virzienā, iznākumu rādītāju izpilde šobrīd vēl ir salīdzinoši zema, kas skaidrojams ar vēlo pasākumu īstenošanas uzsākšanu pēc perioda sākuma (M02, M16), to īstenošanas tendences liecina, ka līdz plānošanas perioda beigām plānotie rādītāji tiks izpildīti.

2B – atvieglot ienākšanu lauksaimniecības nozarē, it īpaši paaudžu maiņu

Šī mērķa sasniegšanai ieguldījumu sniedz LAP atbalsta pasākuma M06 6.1. apakšpasākums “Atbalsts jauniem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai”, kurā no perioda sākuma līdz 2021. gada beigām kopā apstiprināti 437 projekta iesniegumi par 17,5 milj. EUR jeb 76,6% no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma apjoma (ieskaitot arī papildus valsts finansējumu). Ņemot vērā to, ka apakšpasākuma ietvaros projektu īstenošanas termiņš ir divi vai vairāk gadu, daļēji īstenoti ir 374 projekti par kopējo finansējumu 13,9 milj. EUR jeb 60,95% no pasākumā plānotā finansējuma.

6.1. apakšpasākums “Atbalsts jauniem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai” dod ieguldījumu mērķa rādītāja T5 “Procentuālais daudzums lauku saimniecību ar LAP atbalstītu darījumdarbības attīstības plānu/ieguldījumiem gados jauniem lauksaimniekiem” mērķa sasniegšanā un uz atskaites perioda beigām tā vērtība bija 0,45 jeb 65,83% no plānotās rādītāja vērtības, ko veido 374 lauku saimniecības, kurās sniegts atbalsts gados jauniem lauksaimniekiem.

P3 - Veicināt pārtikas piegādes ķēdes organizāciju, tostarp lauksaimniecības produktu pārstrādi un tirdzniecību, dzīvnieku labturību un riska pārvaldību lauksaimniecībā

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākumi M04, M05, M09 un M17.

3A – primāro ražotāju konkurētspējas uzlabošana, tos labāk integrējot lauksaimniecības pārtikas aprītē, izmantojot kvalitātes shēmas, piešķirot papildu vērtību lauksaimniecības produktiem, veicinot noietu vietējos tirgos un izmantojot īsas piegādes ķēdes, ražotāju grupas un organizācijas un starpnozaru organizācijas.

Vislielāko ieguldījumu šī mērķa sasniegšanā dod atbalsta pasākuma M04 apakšpasākums 4.2. “Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē”, kurā no perioda sākuma līdz 2021. gada beigām (ieskaitot arī projektus, kas tiek finansēti no papildu valsts finansējuma):

- apstiprināts 471 projektu iesniegums par 91,4 milj. EUR jeb 84,4%, no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma apjoma;
- īstenoti vai daļēji īstenoti 412 projekti par kopējo publisko finansējumu 56,5 milj. EUR jeb 52,2% no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma.

Otrs atbalsta pasākums, kas dod ieguldījumu mērķa virziena sasniegšanā, ir atbalsta pasākums M09 “Ražotāju grupu un organizāciju izveide”:

- atbalsta pasākuma ietvaros līdz 2021. gada beigām apstiprināti 6 projekta iesniegumi par 1,35 milj. EUR jeb 86,1% no atbalsta pasākumam pieejamā publiskā finansējuma. Atbalsta pasākuma ietvaros izmaksāts finansējums par 3 daļēji īstenotiem projektiem ar kopējo publisko finansējumu 518,6 tūkst. EUR.
- atbalsta pasākuma ietvaros tiek segtas arī pārejošās saistības no iepriekšējā plānošanas perioda (LAP 2007.-2013 atbalsta pasākuma “Ražotāju grupas” ietvaros uzņemtās saistības) par 2 projektiem 26,4 tūkst. EUR apmērā (kopā ar pārejošajām saistībām izmaksātais finansējums ir 62,5% no pieejamā publiskā finansējuma).

Mērķa rādītāja T6 “Procentuālais daudzums lauku saimniecību, ko atbalsta saistībā ar dalību kvalitātes shēmās, vietējos tirgos un īsās piegādes ķēdēs, un ražotāju grupās/organizācijās” sasniegtā vērtība ir 0,71% (sasniedzamā vērtība 1,48%), ko veido atbalstītajās ražotāju grupās iesaistītās 589 saimniecības, un tas ir veido 47,94% noplānotās vērtības 1 235 biedri). Plānošanas perioda sākumā nebija iespējams paredzēt, kāda veida jaunas atbilstīgas kooperatīvās sabiedrības – lauksaimniecības vai mežsaimniecības, pieteiksies atbalstam šajā pasākumā. Atbalstam plānošanas perioda sākumā pieteicās 3 jauni mežsaimniecības kooperatīvi, kuru biedri, atšķirībā no lauksaimniecības kooperatīvu biedriem, pārstāv ļoti plašu Latvijas teritoriju un meža īpašnieku skaitu, jo tiem nav raksturīga koncentrēšanās pa atsevišķām nozarēm.

3B – Lauku saimniecību riska novēršanas un pārvaldības atbalsts

Atbalsta pasākuma M05 ietvaros abos apakšpasākumos no perioda sākuma līdz 2021. gada beigām tika apstiprināti projekta iesniegumi 87 atbalsta saņēmējiem par 5,0 milj. EUR jeb 99,4% no atbalsta pasākumam pieejamā publiskā finansējuma, bet projektus pilnīgi vai daļēji īstenojušas 79 saimniecības ar kopējo publisko finansējumu 4,5 milj. EUR, kas ir 90,3% no plānotā finansējuma.

Savukārt atbalsta pasākuma M17, kas dod ieguldījumu šajā mērķa virzienā, kopējais apstiprinātais publiskais finansējums no perioda sākuma līdz 2021. gada beigām bija 45,3 milj. EUR 4 413 atbalsta pretendentiem jeb 83,0% no pasākuma M17 plānotā publiskā finansējuma, bet šajā pasākumā kopējais publiskais finansējums 43,7 milj. EUR apmērā jeb 80,1% no pasākumā pieejamā finansējuma jau ir

izmaksāts 4 405 pretendentiem. Pēdējos gados atbalsta pretendentu interese par šo pasākumu nelabvēlīgo klimatisko apstākļu ietekmē ir ievērojami augusi, un tā īstenošana norit ļoti sekmīgi.

Mērķa rādītāja T7 "Procentuālais daudzums lauku saimniecību, kas piedalās riska pārvaldības shēmās" sasniegtā vērtība ir 5,38% (sasniežamā vērtība 6,12%) jeb 87,97% no plānotās vērtības, ko veido 4 484 saimniecības, kas īstenojušas projektus abu iepriekš minēto mērķa virziena pasākumu ietvaros.

Izvērtējot sasniegto, secināms, ka virzība uz sasniežamajiem rezultātiem šajā mērķa virzienā ir sekmīga.

P4 - Atjaunot, saglabāt un uzlabot ekosistēmas, kas saistītas ar lauksaimniecību un mežsaimniecību

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākumi M01, M02, M08, M10, M11, M12 un M13.

Pasākumā M01 šajā mērķa virzienā apstiprināti projekti par kopējo finansējumu 3,8 milj. EUR jeb 46,2% no pieejamā finansējuma apjoma, bet realizēti projekti par 2,7 milj. EUR, kas ir 32,1% no pieejamā finansējuma. Šie projekti ir īstenoti visu trīs pasākuma M01 "Zināšanu pārnese un informācijas pasākumi" apakšpasākumu ietvaros. Kopumā par 4. prioritātei atbilstošām tēmām apmācīti 6 658 mācību dalībnieki.

Savukārt pasākums M02 dod ieguldījumu 4. prioritātes mērķu sasniegšanā ar apstiprinātiem projektiem 5,7 milj. EUR apmērā (78,4% no plānotā finansējuma). Uz atskaites brīdi ir realizēti projekti par 2,4 milj. EUR, kas ir 32,9% no plānotā. Šo abu pasākumu īstenošana tika uzsākta tikai 2016. gadā un tie vēl nav devuši lielu ieguldījumu 4. prioritātes mērķa sasniegšanā. (skat. arī skaidrojumu mērķa virzienā 2A).

4A – bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, atjaunošana un palielināšana, ietverot NATURA 2000 teritorijas, teritorijas ar dabas u.c. ierobežojumiem, bioloģiski vērtīgas lauksaimniecības sistēmas, un Eiropas nozīmes ainavu statusa saglabāšana.

Ieguldījums šajā mērķa virzienā tiek nodrošināts, īstenojot atbalsta pasākuma M10 10.1.1 aktivitāti "Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos" (tas pamatā sekmē direktīvas 92/43/EEK un 2009/147/EK prasību īstenošanu, vienlaikus nodrošinot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos no lauksaimnieciskās darbības atkarīgos Eiropas Savienības nozīmes daļēji dabīgos zālāju biotopos vai putnu dzīvotnēs (ES nozīmes zālāju biotops), kā arī nepieļauj tipiskās Latvijas lauku ainavas izzušanu), kā arī īstenojot 10.1.4. aktivitāti "Saudzējošas vides izveide, audzējot augus nektāra ieguvei".

Šī mērķa sasniegšanu veicina arī atbalsta pasākums M11 "Bioloģiskā lauksaimniecība".

Nodrošinot nevienlīdzīgu klimatisko un dabas apstākļu izraisīto seku novēršanu lauksaimnieciskajā ražošanā, veicinot zemes apsaimniekošanu, savu ieguldījumu tipiskas Latvijas lauku ainavas saglabāšanā un tās bioloģiskajā daudzveidībā dod pasākums M13, īstenojot apakšpasākumu 13.2. "Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kuros ir ievērojami dabas ierobežojumi" un apakšpasākumu 13.3. "Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kurus ietekmē specifiski ierobežojumi".

Savukārt pasākums M13 "Maksājumi apgabaliem, kuros ir dabīgi vai citi specifiski ierobežojumi" 2021. gadā vairs netika īstenots, jo tas ir noslēdzies jau 2018. gadā. Kopumā līdz 2021. gada beigām atbalsts tika izmaksāts par 360 666 ha lauksaimniecības zemes, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai un/vai ainavām labvēlīgus apsaimniekošanas līgumus, jeb 85,9% no mērķa virzienā plānotajām lauksaimniecības zemju platībām – 420 000 ha.

Mērķa rādītājam T9 "Procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai un/vai ainavām labvēlīgus pārvaldības līgumus" sasniegtā vērtība ir 17,43% (plānotā vērtība 23,38%), ko veido iepriekš minētie šajā mērķa virzienā deklarētā atbalstītītiesīgā platība 313 111,13 ha

(lielākais periodā apstiprinātais ha skaits).

Arī atbalsta pasākuma M12 apakšpasākums 12.2. "Kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām" (NIM) veicina bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, atjaunošanu un palielināšanu *Natura 2000* teritorijās un mikrolieģumos meža zemēs, vienlaikus saglabājot tradicionālo Latvijas lauku ainavu. Līdz 2021. gada beigām šajā atbalsta pasākumā un līdz ar to arī mērķa virzienā ir atbalstītas meža platības 49 244,71 ha apmērā (lielākais periodā apstiprinātais ha skaits), kurās piemēro bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgus apsaimniekošanas līgumus, un tas ir 90,5% no mērķa virzienā plānotās atbalstītās meža platības - 53 000 ha.

Ieguldījumu mērķa virzienā dod arī pasākums 8.3/8.4 "Atbalsts meža bojājumu profilaksei un atjaunošanai, ko nodarījuši ugunsgrēki, dabas katastrofas, katastrofāli notikumi", kurā no perioda sākuma līdz 2021. gada beigām tika apstiprināti 284 projekti par kopējo publisko finansējumu 6,4 milj. EUR jeb 104,3% no apakšpasākumā plānotā finansējuma, bet īstenoti projekti par 4,3 milj. EUR jeb 69,4% no plānotā finansējuma.

Savukārt mērķa rādītāja T8 "Procentuālais daudzums meža/citas kokaugiem klātās platības, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgus apsaimniekošanas līgumus", sasniegtā vērtība līdz 2021. gada beigām bija 1,42% jeb 92,89% (plānotā vērtība 1,53%). Tas sasniegts ar apakšpasākumā 12.2. deklarētajiem atbalsttiesīgajiem 49 244,71 ha meža zemes, tuvojoties plānotās mērķa rādītāja vērtības izpildei.

4B – uzlabot ūdens resursu apsaimniekošanu, ietverot minerālmēslu un augu aizsardzības līdzekļu pielietošanu.

4C – uzlabot augsnes apsaimniekošanu un novērst augsnes eroziju.

Šo abu 4B un 4C mērķu sasniegšanu veicina atbalsta pasākuma M10 aktivitātes 10.1.2. "Vides saudzējošu metožu pielietošanai dārkopībā" (2021. gadā tika izmaksāts atbalsts par 6,1 tūkst. ha), kas pamatā veicina apkārtējās vides saglabāšanu un uzlabošanu, pēc iespējas mazāk un kontrolēti izmantojot augu aizsardzības līdzekļus un minerālmēslojumu, un aktivitāte 10.1.3. „Rugāju lauks ziemas periodā” (2021. gadā tika izmaksāts atbalsts par 99,9 tūkst. ha), kas nodrošina lauksaimniecībā izmantojamās zemēs augsnes virskārtas aizsardzību pret augsnes degradācijas procesiem, saglabājot augsnēs organiskās vielas un samazinot barības vielu noteci.

Ieguldījumu mērķa virzienā dod arī atbalsta pasākums M11 "Bioloģiskā lauksaimniecība", kurā atbalsts 2021. gadā abos apakšpasākumos tika izmaksāts par platībām 244,5 tūkst. ha apjomā jeb 66,0% no šajā pasākumā atbalstīt plānotajām platībām periodā.

Līdz ar to līdz 2021. gada beigām katrā no šiem mērķa virzieniem tika atbalstītas 385 393,7 ha lauksaimniecības zemes, kurā tiek gan uzlabota ūdens resursu apsaimniekošana, ietverot minerālmēslu un augu aizsardzības līdzekļu pielietošanu, gan arī tiek veikti pasākumi, lai uzlabotu augsnes apsaimniekošanu un novērstu augsnes eroziju. Sasniegtais rādītājs ir 75,6% katrā no mērķa virzienā plānotajām atbalsttiesīgajām lauksaimniecības zemju platībām – 510 000 ha.

Abu mērķa rādītāju T10 "Procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz ūdenssaimniecības uzlabošanu orientētus pārvaldības līgumus" un T12 "Procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz augsnes apsaimniekošana 385 393,7 ha lauksaimniecības zemes katrā no mērķa virzieniem, pārsniedzot plānoto mērķa rādītāja izpildi.

P5 - Veicināt resursu efektīvu izmantošanu un atbalstīt pret klimata pārmaiņām noturīgu ekonomiku

ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni lauksaimniecības, pārtikas un mežsaimniecības nozarē

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākums M04 un M08.

5B – palielināt enerģijas izmantošanas efektivitāti lauksaimniecībā un pārtikas pārstrādē

Ieguldījumu mērķa virziena rezultātu sasniegšanā sniedz atbalsta pasākums M04, kurā no perioda sākuma līdz 2021. gada beigām šī mērķa sasniegšanai tika apstiprināti 79 projekti ar publisko finansējumu 15,6 milj. EUR apmērā jeb 29,5% no mērķa virzienam paredzētā finansējuma. Papildus tam jāmin, ka 72,8% no šī apstiprinātā finansējuma veidoja 4.1.apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” apstiprinātie projekti. Savukārt līdz 2021. gada beigām pilnībā vai daļēji īstenoti tika 62 projekti par 11,4 milj. EUR (21,5% no plānotā), un arī šajos projektos 84,7% publiskais finansējums tika izmaksāts 4.1. apakšpasākuma “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” ietvaros.

Mērķa rādītāja T15 “Ieguldījumu kopsumma energoefektivitātes jomā” izpildes vērtība ir 24,3 milj. EUR no plānotās sasniedzamās vērtības 131,9 milj. EUR, nodrošinot izpildes progresu uz atskaites perioda beigām 18,41% apmērā.

Izvērtējot sasniegto, secināms, ka virzība uz sasniedzamajiem rādītājiem šajā mērķa virzienā ir apmierinoša, ņemot vērā to, ka pārejas periodā mērķa virzienā 5B tika piešķirts lielāks finansējuma apjoms par jau esošo un to, ka projektu īstenošanas termiņi pārsvarā ir līdz diviem gadiem. Ievērojot pasākuma īstenošanas tendences varam prognozēt, ka līdz perioda beigām plānotā rādītāja vērtība tiks sasniegta.

5C - Sekmēt atjaunojamo energoresursu, blakusproduktu, atkritumu, atlieku un citu nepārtikas izejvielu piegādi un izmantošanu bioekonomikas vajadzībām.

Ieguldījumu šajā mērķa virzienā paredzēts sniegt ar atbalsta pasākuma M04 apakšpasākumu 4.1. “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās”, paredzot mērķa sasniegšanai 16,0 milj. EUR no šī apakšpasākuma finanšu līdzekļiem. Tomēr līdz 2021. gada beigām šajā mērķa virzienā tika apstiprināti un īstenoti tikai pieci projekti ar kopējo publiskā finansējuma apmēru 326,6 tūkst. EUR. Tas ir tikai 2% no mērķa virzienam paredzētā finansējuma apjoma, tādēļ arī mērķa rādītājam T16 “Ieguldījumu kopsumma atjaunojamās enerģijas ražošanā” iznākuma progress ir tikai 516,0 tūkst. EUR jeb 1,29% no plānotā iznākuma rādītāja vērtības 40,0 milj. EUR. Ievērojot apakšpasākuma īstenošanas tendences, turpmākajos gados paredzēts mainīt nosacījumus atbalstam ieguldījumiem atjaunojamo energoresursu izmantošanai saimniecībās, salīdzinot ar ieguldījumiem citos mērķa virzienos (konkurētspējas, energoefektivitātes palielināšanai u.c.), lai veicinātu šajā mērķa virzienā plānotā rādītāja vērtības sasniegšanu līdz perioda beigām.

5D – samazināt siltumnīcu gāzu un amonjaka emisijas no lauksaimniecības.

Ieguldījumu mērķa sasniegšanā sniedz atbalsta pasākums M04, kurā no perioda sākuma līdz 2021. gada beigām šī mērķa sasniegšanai tika apstiprināti 769 projekta iesniegumi par 30,1 milj. EUR jeb 42,8% no mērķa virzienam paredzētā finansējuma pasākumā. Savukārt pilnībā vai daļēji īstenoti ir 692 projekti par kopējo publisko finansējumu 25,7 milj. EUR jeb 34,32% no mērķa virziena plānotā publiskā finansējuma. Papildus tam jāmin, ka no īstenotajiem projektiem lielākā daļa jeb 689 projekti tika īstenoti 4.1. apakšpasākuma “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” ietvaros.

Mērķa rādītāja T17 “Procentuālais daudzums LU, uz kurām attiecas ieguldījumi mājlopu turēšanā (audzēšanā), lai mazinātu SEG un/vai amonjaka emisijas” sasniegtā vērtība ir 4,66% jeb 22 111 LU vienības (sasniedzamā vērtība 9,06% jeb 43 000 LU vienības), kas ir 51,44% no plānotā. Apstiprinātajos projektos tiek paredzētas investīcijas, kas aptvertu 27 647 LU, uz kurām attiecas ieguldījumi mājlopu turēšanā

(audzēšanā), lai mazinātu SEG un/vai amonjaka emisijas jeb 64,3% no plānotās mērķa vērtības.

Izvērtējot sasniegto, secināms, ka virzība šajā mērķa virzienā uz sasniedzamajiem rādītājiem ir apmierinoša, ievērtējot to, ka pārejas periodā mērķa virzienā 5D tika piešķirts lielāks finansējuma apjoms par jau esošo., kā arī pēdējo gadu laikā ir ievērojami pieaudzis gan apstiprināto, gan jau īstenotajiem projektiem izmaksātais publiskais finansējums, jo savlaicīgi tika veikti grozījumi pasākuma M04 nosacījumos, lai veicinātu investīciju ieguldīšanu siltumnīcu gāzu un amonjaka emisijas samazināšanas pasākumos.

5E – veicināt oglekļa uzglabāšanu un piesaisti lauksaimniecībā un mežsaimniecībā.

Ieguldījumu šī mērķa sasniegšanā sniedz atbalsta pasākums M08 “Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā”. Šī atbalsta pasākuma 8.1.apakšpasākuma “Meža ieaudzēšana un kopšana” un 8.5.apakšpasākuma “Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai” ietvaros no perioda sākuma līdz 2021. gada beigām tika apstiprināti 11 848 projektu iesniegumi par 37,4 milj. EUR jeb 99,1% no mērķa virzienā paredzētā publiskā finansējuma. Savukārt līdz 2021. gada beigām ir pilnībā vai daļēji īstenoti projekti par kopējo publisko finansējumu 28,0 milj. EUR jeb 74,1% no mērķa virziena plānotā finansējuma, ieaudzējot meža platības, retinot vai nomainot mežaudzes 72 349 ha platībā.

Mērķa rādītāja T19 “Procentuālais daudzums lauksaimniecības un meža zemes, kurā piemēro apsaimniekošanas līgumus, kas sekmē oglekļa piesaisti un uzglabāšanu, sasniegtā vērtība ir 1,37%, kas ir 72,98% no plānotās vērtības, ko veido atbalstītie 72 349 ha meža zemes. Lielāko ieguldījumu šī rādītāja izpildē dod apakšpasākums 8.5. “Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai”, kura ietvaros līdz pārskata perioda beigām ir izmaksāts publiskais finansējums 9 844 projektiem par retināšanas vai mežaudžu nomaiņas darbībām 6 6958,2ha platībā.

Izvērtējot sasniegto, secināms, ka virzība uz sasniedzamajiem rādītājiem šajā mērķa virzienā ir uzskatāma par sekmīgu un interese no atbalsta pretendentiem par šiem pasākumiem ir liela. Kopumā ir īstenoti projekti par 74,1% no pieejamā finansējuma, un arī 72,98% apmērā no plānota atbalstīta meža zeme, kurā tiek piemēroti apsaimniekošanas līgumi, kas sekmē oglekļa piesaisti.

P6 - Veicināt sociālo iekļautību, nabadzības mazināšanu un ekonomisko attīstību lauku apvidos

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākumi M06, M07 un M19.

6A – veicināt dažādošanu, mazu uzņēmumu izveidi un attīstīšanu un darbavietu radīšanu.

Šī mērķa sasniegšanai ieguldījumu sniedz LAP atbalsta pasākuma M06 apakšpasākums 6.4. “Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstībā”, kura īstenošana tika uzsākta 2016. gadā. Apakšpasākuma ietvaros līdz 2021. gada beigām tika apstiprināti projekta iesniegumi 367 atbalsta saņēmējiem ar kopējo publisko finansējumu 26,9 milj. EUR jeb 86,4% no mērķa virzienā pieejamā finansējuma. Pilnībā vai daļēji īstenoti ir projekti 295 atbalsta saņēmējam (61,5% no plānotā skaita) par 18,8 milj. EUR jeb 60,3% no pieejamā finansējuma. Projektu īstenošanu kavē grūtības kredītu piesaistē, kā arī lielai daļai apstiprinātajos projektos paredzēti būvniecības darbi, kas paildzina projektu īstenošanas laiku saistībā ar ekonomisko situāciju būvniecības nozarē (būvniecības izmaksu pieaugums, ierobežots pakalpojuma sniedzēju skaits un kvalificēta darba spēka trūkums).

Mērķa rādītājam T20 “Atbalstīto projektu radītās darbavietas” izpildes progress pārskata periodā ir 921 radītā darba vieta, kas pārsniedz plānoto 2,3 reizes (400 darba vietas).

6B Sekmēt vietējo attīstību lauku apvidos.

Ieguldījumu šī mērķa sasniegšanā nodrošina atbalsta pasākums M19. Plānošanas periodā atbalstu SVVA stratēģijas īstenošanai ir saņēmušas 35 VRG plānoto 32 VRG vietā, un iznākuma rādītājs ir izpildīts par 109%. Savukārt VRG darbības teritorijas aptvertais iedzīvotāju skaits ir 964 909 (100% no plānotā), kas aptver LAP definēto lauku teritoriju, kā arī ietver pilsētas ar iedzīvotāju skaitu līdz 15 tūkstošiem.

Šajā pasākumā 19.1. apakšpasākumā "Sagatavošanās atbalsts" uz 2021. gada 31. decembri ir izmaksāti 321,9 tūkst. EUR jeb 38,2% no apakšpasākumā paredzētā finansējuma, savukārt 19.2 apakšpasākumā "Atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar SVVA stratēģiju" līdz 2021. gada beigām kopumā ir atbalstīti 4 025 projekti par 71,9 milj. EUR, kas ir 87,7% no apakšpasākuma ietvaros pieejamā publiskā finansējuma. Apakšpasākuma 19.2 ietvaros ir pilnībā vai daļēji īstenoti projekti ar kopējo publisko finansējumu 56,4 milj. EUR jeb 68,8% no apakšpasākumam pieejamā publiskā finansējuma.

19.3. apakšpasākuma "Starpterritoriālā un starpvalstu sadarbība" īstenošana tika uzsākta tikai 2017. gadā, bet līdz 2021. gada beigām ir sasniegts ievērojams progress, jo apakšpasākumā ir apstiprināts viss pieejamais publiskais finansējums 4,1 milj. EUR jeb 104,8% no plānotā. Savukārt īstenoto projektu finansējums šajā apakšpasākumā ir 2,6 milj. EUR jeb 68,3% no apakšpasākumā pieejamā.

19.4. apakšpasākumā "Vietējās rīcības grupas darbības nodrošināšana, teritorijas aktivizēšana" uzņemtās saistības līdz 2021. gada beigām bija 13,4 milj. EUR jeb 90,6% no plānotā finansējuma, bet pilnīgi vai daļēji ir īstenoti projekti par 8,7 milj. EUR, kas ir 58,5% no apakšpasākumam pieejamā publiskā finansējuma.

Arī atbalsta pasākums M07 dod ieguldījumu šī mērķa virziena rezultātu sasniegšanā. Pārejas periodā šim pasākumam papildus finansējums netika paredzēts, tādēļ no perioda sākuma līdz 2021. gada beigām ir jau apstiprināts viss pasākumā pieejamais publiskais finansējums 125,2 milj. EUR apmērā (101,2% no plānotā) 364 projekta iesniegumiem. Atbalsta pasākuma īstenošana tika uzsākta 2016. gadā un praktiski visi projekti jau ir īstenoti par 122,6 milj. EUR jeb 99,0% no pasākumam pieejamā publiskā finansējuma.

Mērķa rādītāja T21 "Procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, uz kuriem attiecas vietējās attīstības stratēģijas" sasniegtā vērtība ir 94,3%, kas ir 100% no plānotās rādītāja vērtības.

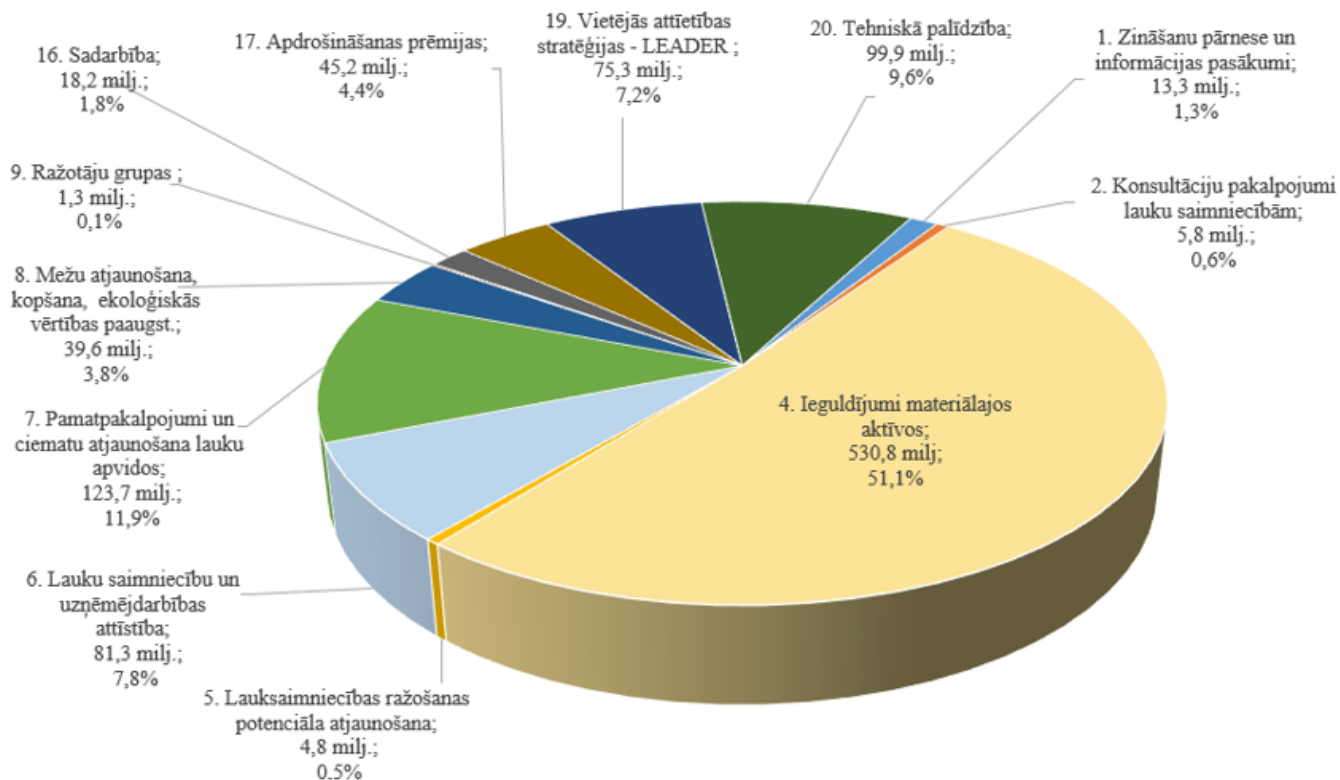
Mērķa rādītāja T22 "Procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem/ infrastruktūras" sasniegtā vērtība uz atskaites perioda beigām bija 3,57% (sasniežamā vērtība 1,98%), kas ir 180,45% no plānotās rādītāja vērtības un kuru veido 36 530 iedzīvotāji, kuri gūst labumu no uzlabotās infrastruktūras - lauku ceļiem.

Pasākuma īstenošanas rezultātā labumu no uzlabotās infrastruktūras ir guvuši vairāk iedzīvotāju kā plānots, jo par pieejamo finansējumu pašvaldības var atļauties sākt vairāk ceļu km (1 552 km), kas jau uz atskaites perioda beigām pārsniedz LAP paredzētos 840 km. Sākotnēji, plānojot pārbūvēto ceļu km, tika ņemtas vērā maksimālās viena km grants ceļu izmaksas, bet, veicot būvniecības pakalpojumu iepirkumus, reālās izmaksas pārsvarā bija zemākas.

Savukārt mērķa rādītājam T23 "Atbalstīto projektu radītās darbvietas (LEADER)" mērķa izpildes rādītāja progress uz pārskata perioda beigām ir tikai 29,3% no plānotās vērtības (800) jeb 234 projektu īstenošanas gaitā radītās darba vietas. Tomēr uzņēmumu plānotais jaunradīto darba vietu skaits apstiprinātajos projektos (2 087) liecina, ka šī mērķa rādītāja sasniegšana būs sekmīga un rādītājs var pat tikt pārsniegts, jo atbalsta saņēmēji atskaitās par izveidotajām darba vietām tikai sākot ar trešo gadu pēc projektu īstenošanas.

Kopumā, apskatot un analizējot visu LAP prioritāšu rezultatīvo rādītāju virzību uz darbības rezultātu satvarā

noteiktajiem 2023. gada mērķiem, varam secināt, ka LAP īstenošana uz 2021. gada beigām pārsvarā noris sekmīgi, un vairākas mērķa vērtības ir jau sasniegtas vai pat pārsniegtas. Savukārt atsevišķos rādītājos, kuru izpilde līdz šim nav bijusi tik sekmīga, turpmākajos gados vēl līdz perioda noslēgumam tiek sagaidīts progress rādītājiem plānoto mērķa vērtību sasniegšanā.

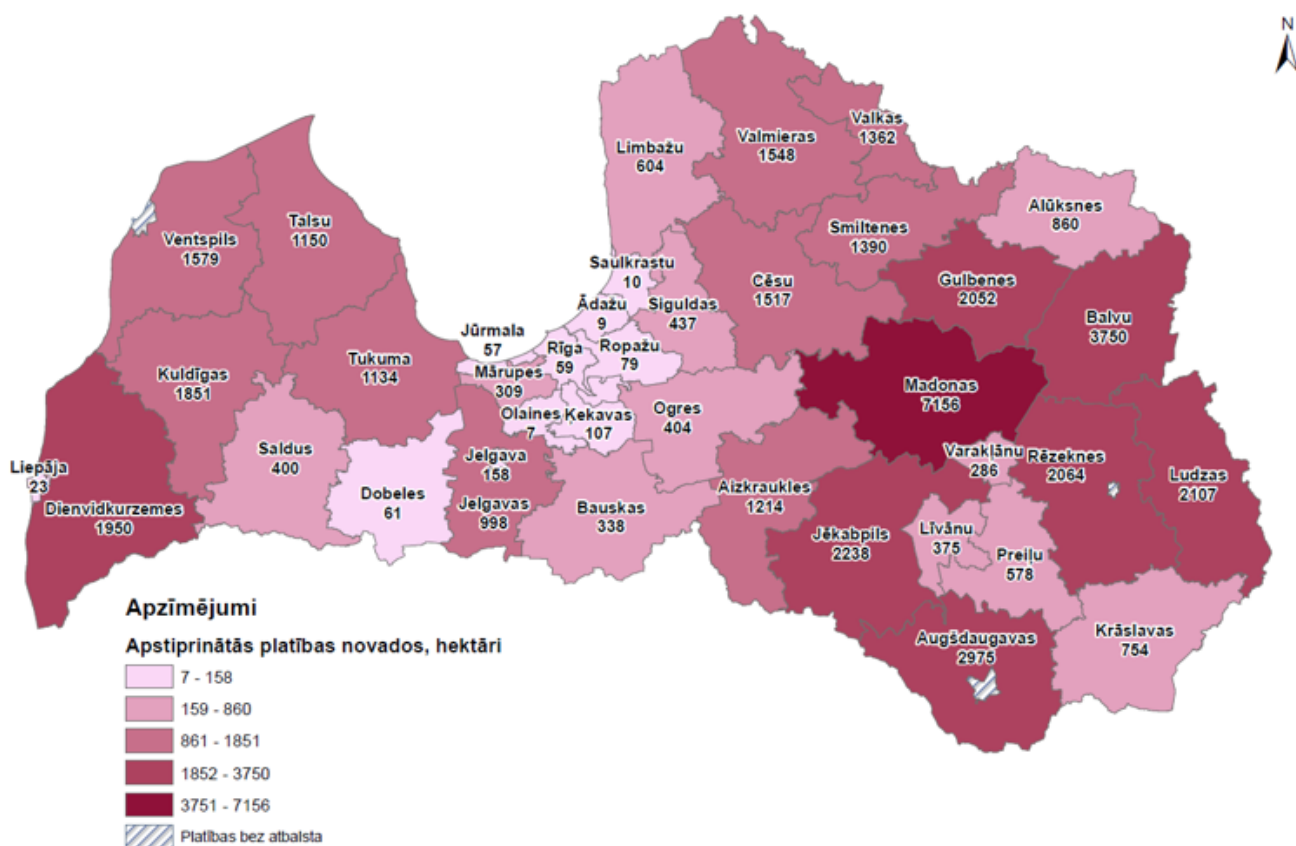
1.attēls. 2014.-2021. gadā apstiprinātais (īstenoto un īstenošanā esošo projektu) finansējums LAP sadalījumā pa projektveidīgajiem pasākumiem. A ZM pēc LAD datiem

Pasākuma kods	LAP pasākums	Iesniegumu skaits	Apstiprinātā ha	Iesniegumu skaits	Apstiprinātā ha	
		2020.gadā		2021.gadā*		
M10	10	Agrovide	7 917	151 424	8 034	144 794
	10.1.1.	Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālājos	5 882	42 677	6 109	43 964
	10.1.2.	Vides saudzējošu metožu pielietošana dārzkopībā	407	6 155	431	6 268
	10.1.3.	Rugāju lauks ziemas periodā	1 823	101 512	1 675	93 364
	10.1.4.	Saudzējoša vides izveide, audzējot augus nektāra ieguvei	151	1 080	162	1 198
M11	11	Bioloģiskā lauksaimniecība	3 743	254 484	4 034	292 519
	11.1.	Pāreja uz bioloģisko lauksaimniecību	6	37	325	11 572
	11.2.	Bioloģiskās lauksaimniecības attīstība	3 737	254 447	3 709	280 947
M12	12.2.	Kompensācijas maksājums par NATURA2000 mežu teritorijām	3 176	47 975	3 309	49 593
M13	13	Maksājumi apgabaliem, kuros ir dabīgi vai citi specifiski ierobežojumi	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A
	13.2.	Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kuros ir ievērojami dabas ierobežojumi	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A
	13.3.	Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kurus ietekmē specifiski ierobežojumi	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A

* provizorisks dati par 2021. gadu var mainīties, jo notiek pieteikumu administrēšana (pēc 01.07.2022.);

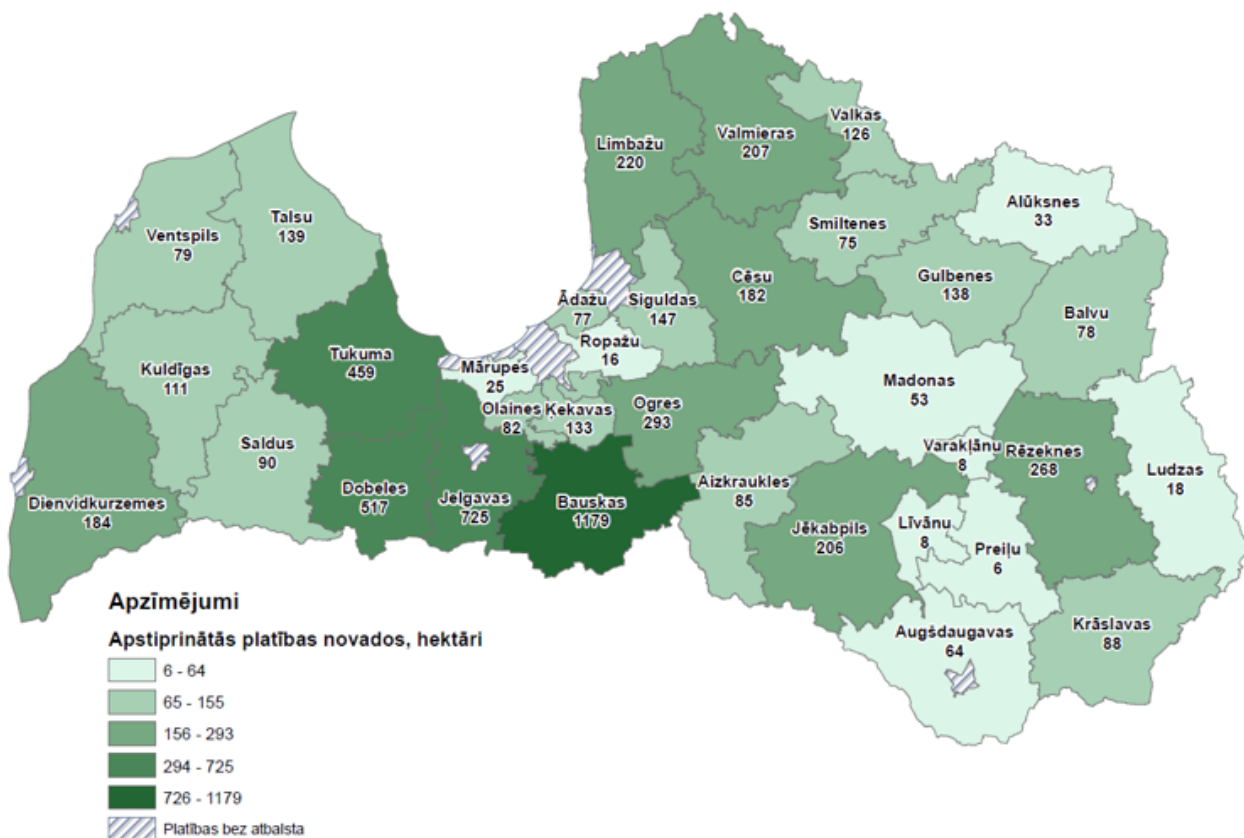
4. tabula Informācija par LAP 2014-2020 platībatkarīgajiem pasākumu iesniegumiem Avots: LAD

LAP pasākuma M10 aktivitātē 10.1.1. „Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos” (BDUZ) 2021.gadā apstiprinātās platības

2. attēls. Aktivitātē M10.1.1. “Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos” 2021. gadā apstiprinātās platības Avots: LAD

LAP pasākuma M10 aktivitātē 10.1.2. "Vidi saudzējošu metožu pielietošana dārzkopībā" (VSMD) 2021.gadā apstiprinātās platības

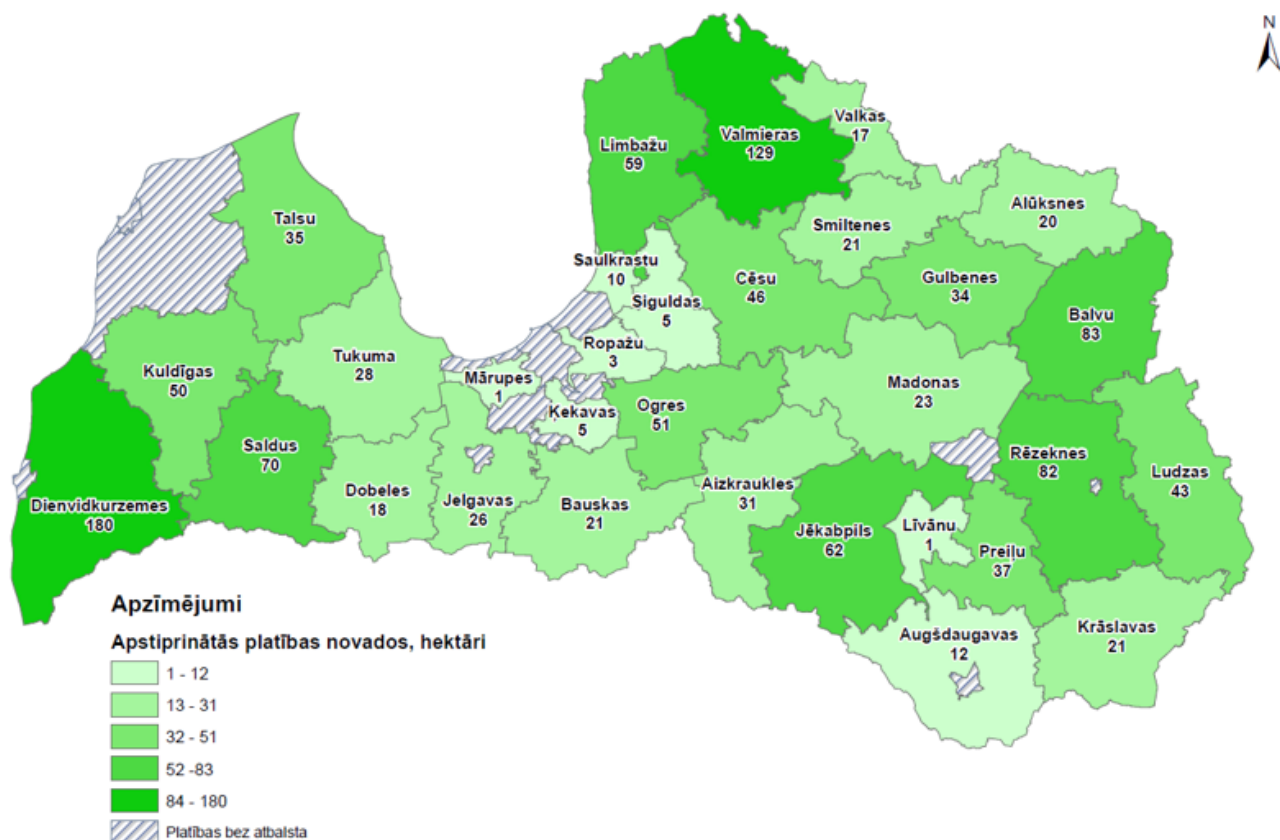

3. attēls. Aktivitātē M10.1.2. "Vidi saudzējošu metožu pielietošana dārzkopībā" 2021. gadā apstiprinātās platības Avots: LAD

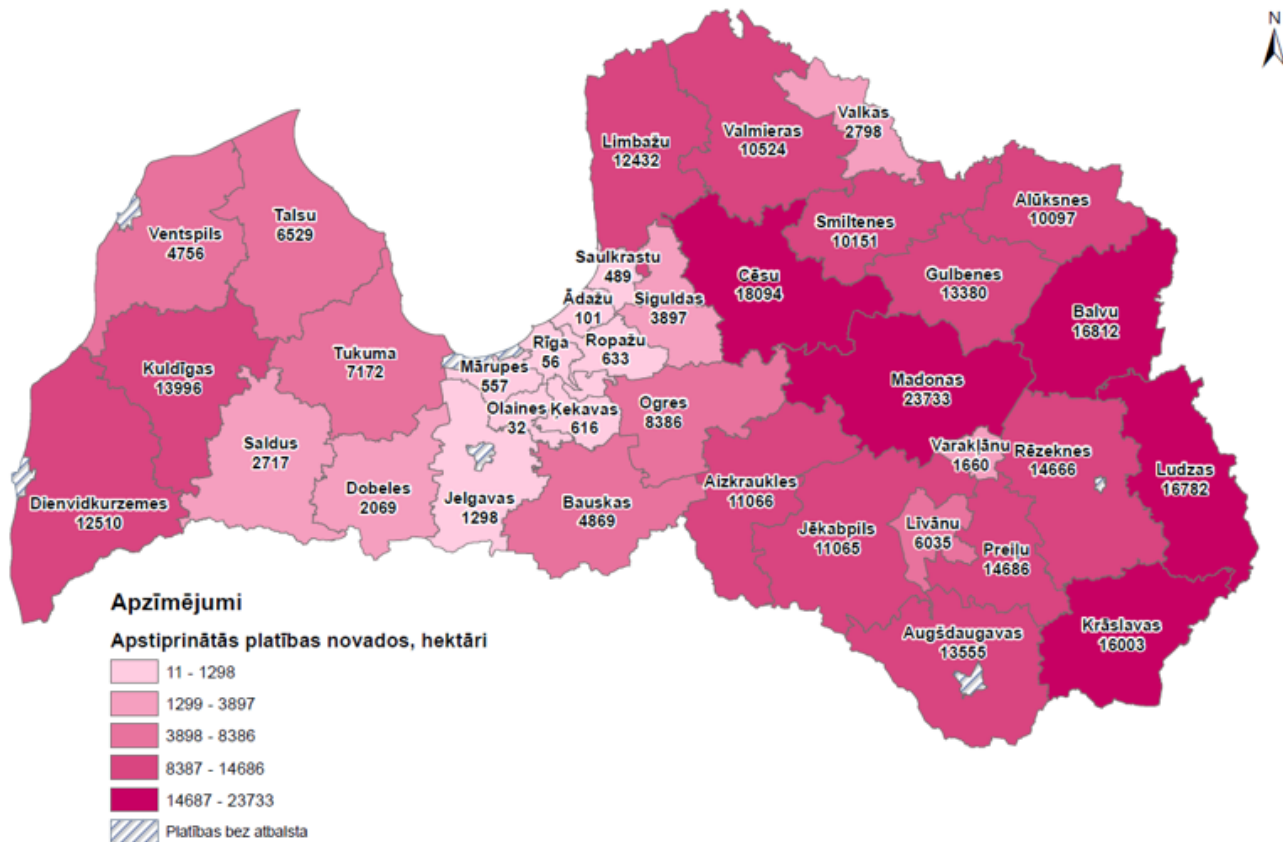

LAP pasākuma M10 aktivitātē 10.1.4. "Saudzējošas vides izveide, audzējot augus nektāra ieguvei" (SVIN) 2021.gadā apstiprinātās platības

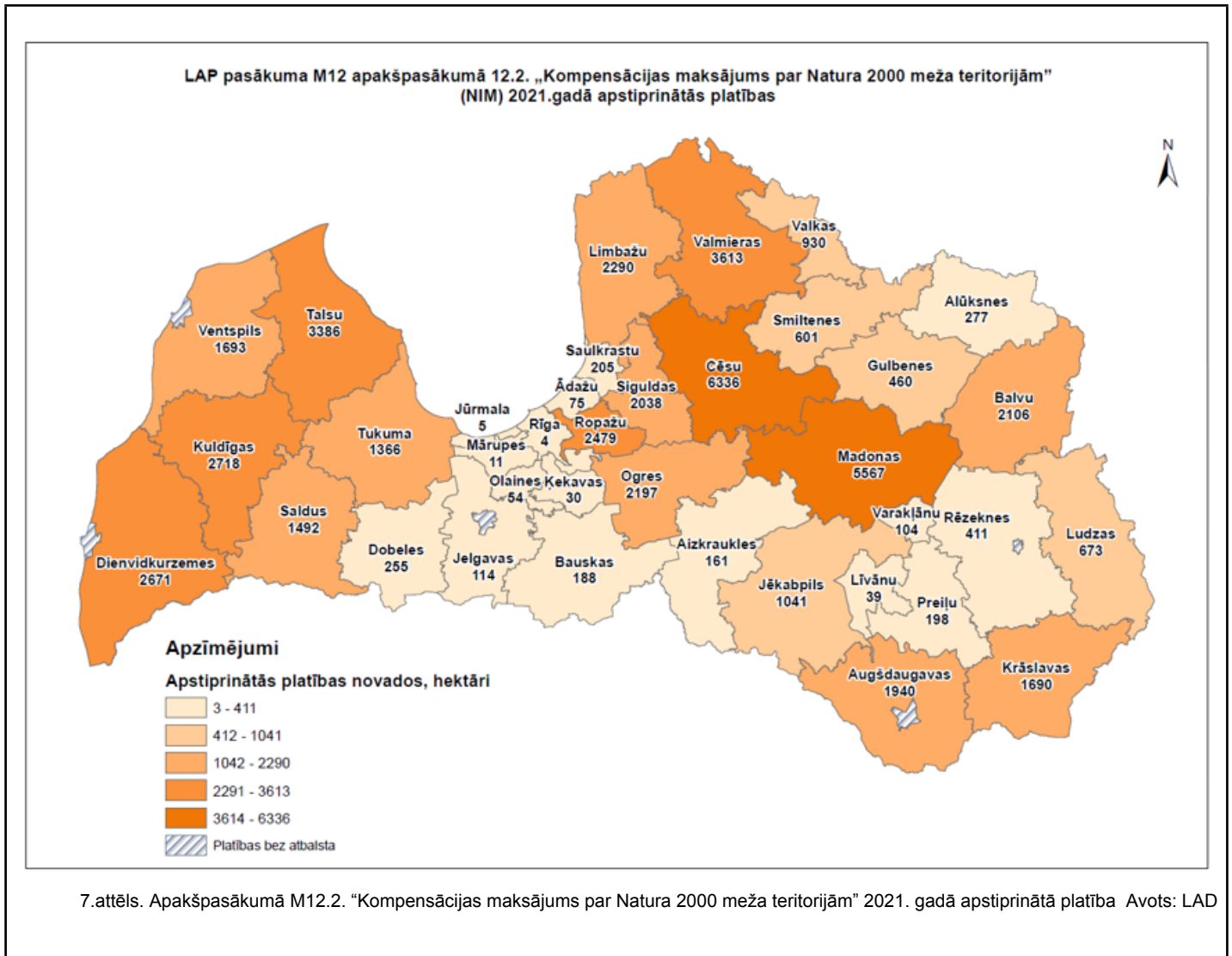

5.attēls. Aktivitātē M10.1.4. "Saudzējošas vides izveide, audzējot augus nektāra ieguvei" 2021. gadā apstiprinātās platības Avots: LAD

LAP pasākumā M11 „Bioloģiskā lauksaimniecība” (BLA) 2021.gadā apstiprinātās platības

6.attēls. Pasākumā M11. “Bioloģiskā lauksaimniecība” 2021. gadā apstiprinātās platības Avots: LAD

1.d) Galvenā informācija par panākumiem virzībā uz darbības rezultātu satvarā noteiktajiem starposma mērķiem, balstoties uz F tabulu

Šī iedaļa attiecas tikai uz GĪZ 2016, 2017, 2018

1.e) Citi LAP specifiski elementi [pēc izvēles]

2021. gads Latvijas lauksaimniecībā un pārtikas ražošanā raksturojās ar tirgus nestabilitāti Covid-19 pandēmijas ietekmē, kā arī ar pieaugošām ražošanas resursu cenām.

Kaut arī gadā kopumā un nozares kopējā griezumā Covid-19 pandēmijas ietekme nebija visai izteikta, atsevišķos laikposmos un atsevišķās nozarēs bija novērojami būtiski cenu samazinājumi, kas pasliktināja saimniecību finansiālo situāciju un rentabilitāti.

Būtisks cenu pieaugums 2021. gada decembrī bija novērojams pilnīgi visiem lopbarības graudiem (par 40% augstāka lopbarības graudu vidējā cena nekā 2020.gada decembrī), un 2021.gada decembrī fiksētās lopbarības graudu cenas bija augstākās kopš 2013.gada. Turklāt, decembra nogalē Latvijā lopbarības kviešu cena bija pat augstāka nekā pārtikas kviešu cena. Centrālās statistikas pārvaldes (turpmāk - CSP) dati par dīzeļdegvielas, elektroenerģijas, dabasgāzes un Eurostat dati par minerālmēslu importa cenām liecina par ievērojamu cenu pieaugumu: 2021. gada decembrī dīzeļdegvielas cena palielinājās par 29%, dabasgāzes cena bija par 51%, elektroenerģija par 18% un minerālmēslojuma cena – par 252% augstāka salīdzinājumā ar 2020. gada decembri.

Piena nozare:

Piena nozarē 2021. gadā Covid-19 negatīva ietekme faktiski vairs nebija vērojama, jo globālā pieprasījuma pieauguma ietekmē, mazinoties Covid-19 ierobežojumiem, kāpuma tendence bija vērojama gan svaigpiena iepirkuma cenai, gan piena produktu ražotāja cenām. Svaigpiena iepirkuma vidējā cena Latvijā gada laikā no 2021. gada janvāra līdz decembrim bija pieaugusi par 36%, bet gada vidējā iepirkuma cena svaigpienam sasniedza 318,01 EUR/tonnu, kas bija par 13% vairāk nekā 2020. gadā. Vienlaikus, piena iepirkuma cena Latvijā būtiski pietuvojās ES vidējās svaigpiena iepirkuma cenas apmēram, kas līdz šim nav bijis raksturīgi.

Arī piena un piena produktu eksports 2021. gadā attīstījās pozitīvi. Eksporta vērtība 2021. gadā par 13,4% pārsniedza 2020. gada rādītāju, savukārt apjoma izteiksmē (izsakot piena ekvivalentā) piena un piena produktu eksports bija pieaudzis par 11%.

Piena iepirkums Latvijā 2021. gadā sasniedza 812,6 tūkst. tonnu, kas ir par 2,8% vairāk nekā 2020. gadā.

Gada nogalē sākās ievērojams ražošanas izmaksu pieaugums, jo īpaši tādiem resursiem kā elektroenerģija, degviela, lopbarība, kas negatīvi ietekmēja nozari.

Cūkgaļas nozare:

Cūkgaļas nozare Covid-19 negatīvo ietekmi turpināja izjust arī 2021. gadā, un papildus sarežģījumus nozarei radīja ES iekšējā tirgus pārsātinājums, kas izveidojās Vācijas eksporta samazinājuma rezultātā, valstī izplatoties Āfrikas cūku mērim. Latvijas tirgū ienāca cūkgaļa no citām ES dalībvalstīm par ļoti zemām cenām, kas atsevišķos gadījumos bija pat zemāka nekā cūkgaļas iepirkuma cena attiecīgajā valstī. Šo nelabvēlīgo faktoru un tendenču ietekmē cūkgaļas cena piedzīvoja kārtējo būtisko un ilgstošo samazinājumu 2021. gada otrajā pusgadā, un novembra sākumā tika sasniegts absolūti zemākais punkts kopš 2007. gada - E klases cūku liemeņu cena bija 93,71 EUR/100 kg.

Covid-19 un pārējo negatīvo tendenču ietekmē 2021. gadā Latvijā turpināja samazināties cūkgaļas ražošana – kautuvēs iegūtās cūkgaļas daudzums bija par 1,4% mazāks nekā 2020. gadā.

Vienlaikus ar cūkgaļas iepirkuma cenu pazemināšanos cūkaudzētājiem 2021. gadā bija saskaras jāstarpas

ar pieaugošām ražošanas izmaksām saistībā ar lopbarības graudu cenu kāpumu, kas vēl vairāk samazināja cūkaudzētāju ienākumus.

Putnkopības nozare:

Arī mājputnu nozares uzņēmumi 2021. gadā saskārās gan ar Covid-19 negatīvo ietekmi, gan ar ražošanas resursu cenu palielināšanos, kas būtiski samazināja ieņēmumus un izraisīja finansiālas grūtības. 2021. gada nogalē situācija visai ievērojami pasliktinājās, pieaugot ražošanas izmaksām gan dēļ augstām lopbarības cenām, gan dēļ citu ražošanas resursu sadārdzināšanās.

Liellopu gaļas nozare:

2021. gadā liellopu gaļas cena attīstījās pieaugoši, kaut arī saglabāja raksturīgo svārstīgumu. 2021. gada decembrī, salīdzinot ar janvāri, gaļas (A kategorija, buļļu liemeņi) iepirkuma cena bija pieaugusi par 26%, bet salīdzinot ar 2020. gada decembri, cena bija par 23% augstāka.

2020. gadā dzīvo liellopu un liellopu gaļas eksports palielinājās par 17% vērtības izteiksmē, salīdzinot ar 2020. gadu, izteikti pieaugot tieši 2021. gada otrajā pusgadā, kad laikā no jūnija līdz novembrim eksports bija pieaudzis par 86%.

Graudkopības nozare:

CSP dati liecina, ka pēc diviem graudaugu rekordražas gadiem 2021. gadā graudaugu kopražs (2 994,6 tūkst. t) samazinājās par 14% salīdzinot ar gadu iepriekš. Sausums un būtisks karstums 2021. gada jūnijā un jūlija sākumā, kā arī lietainais augusts veicinājis graudaugu un rapšu ražas samazinājumu un negatīvi ietekmējis to kvalitāti. Rapšu kopražs (425,9 tūkst. t) samazinājusies par 6%. Ar graudaugiem tika apsēti 776 tūkst. ha, kas ir par 22,7 tūkst. ha jeb par 3 % vairāk nekā 2020. gadā.

Saskaņā ar Eurostat datiem, graudaugi arī 2021. gadā bija otra nozīmīgākā produktu grupa Latvijas pārtikas, zivsaimniecības un lauksaimniecības produktu eksportā, sasniedzot 619 milj. EUR kopējo vērtību jeb 18% no kopējās pārtikas, zivsaimniecības un lauksaimniecības produktu eksporta vērtības.

2021./2022. tirdzniecības gadā (jūlijs – janvāris) Latvija kopā eksportēja graudaugus (kvieši, mieži, rudzi, auzas, tritikāle, griķi) 1,65 milj. t apjomā, kas bija par 36% mazāks apjoms nekā attiecīgajā periodā 2020./2021. tirdzniecības gadā 85% no šī kopējā eksporta apjoma sastādīja kvieši.

1.f) Attiecīgā gadījumā ieguldījums makroreģionālajās un jūras baseinu stratēģijās

Kā noteikts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 27. panta "Programmu saturs" 3. punktā, 96. panta "Mērķa "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai"" 3. punkta e) apakšpunktā, 111. panta "Īstenošanas ziņojumi attiecībā uz mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai"" 3. punktā, 4. punkta d) apakšpunktā un I pielikuma 7.3 sadaļā "Galveno programmu ieguldījums makroreģionālajās un jūras baseinu stratēģijās", šī programma sniedz ieguldījumu makroreģionālajās un/vai jūras baseina stratēģijās:

Stratēģija Baltijas jūras reģionam (turpmāk – Stratēģija) ir viena no tām ES iniciatīvām, kuru izstrādāšanā Latvija ir iesaistījies kopš idejas rašanās brīža. Stratēģijai tika izvirzīti trīs pamatmērķi: “Glābt jūru”, “Apvienot reģionu” un “Celt labklājību”. Stratēģijas īstenošana balstās uz Rīcības plānu, kurš tiek regulāri atjaunots.

LAP atbalsts sniedz ieguldījumu divu Stratēģijas mērķu sasniegšanā – “Glābt jūru” un “Celt labklājību”.

Kā vieni no prioritārajiem pasākumiem, kas tiek īstenoti LAP 4. prioritātes ietvaros, ir M10 „Agrovide un klimats” un M11 “Bioloģiskā lauksaimniecība”, atbalstot bioloģiskās lauksaimniecības un integrētās dārzkopības attīstību, kas būtiski samazina ķīmisko vielu slodzi vidē, salīdzinot ar intensīvo lauksaimniecību, kā arī uzturot rugāju lauku ziemas periodā, tā kopumā veicinot intensīvās lauksaimniecības radītā piesārņojuma samazināšanu īpaši jutīgajā teritorijā un līdztekus mazinot piesārņojuma nonākšanu jūrā no pielietotajiem minerālmēsliem, organiskajiem mēsliem un augu aizsardzības līdzekļiem. Atbalsts agrovides pasākumiem turpina arī ekstensīvu bioloģiski vērtīgo zālāju apsaimniekošanu, palielinot augu barības vielu saturu augsnē un mazinot erozijas ietekmi, tādējādi veicinot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, klimata pārmaiņu samazināšanu un ūdens kvalitātes uzlabošanu.

Savukārt labklājības celšanu Baltijas jūras reģionā veicina tādi LAP pasākumi kā M04 „Ieguldījumi materiālajos aktīvos”, M06 “Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība”, M16 “Sadarbība”, atbalsta pasākumi M19 LEADER pieejas ietvaros u.c.

Stratēģijas mērķu “Celt labklājību” un “Glābt jūru” sasniegšanu nodrošina arī LAP pasākums M01 “Zināšanu pārnese un informācijas pasākumi” un pasākums M02 “Atbalsts konsultāciju pakalpojumu izmantošanas veicināšanai”. Šo pasākumu ietvaros iegūtās zināšanas nodrošina lauku uzņēmumu darbības efektivitātes celšanu un dažādošanu, tā sekmējot labklājības pieaugumu lauku teritorijās. Kā viens no mērķiem ir arī uzlabot zināšanas vides aizsardzības un klimata pārmaiņu jomā, kas pastarpināti veicina laba jūras vides stāvokļa saglabāšanu.

Tādējādi, izmantojot jau esošos pasākumus LAP ietvaros, netieši tiek īstenota arī Stratēģija, kuras īstenošanai atsevišķi finanšu resursi nav pieejami, tomēr pasākumu līmenī dažādu ES programmu un finansējuma instrumentu ietvaros ir iespējams saņemt nozīmīgu atbalstu un tā sniegt ieguldījumu Stratēģijas mērķu īstenošanā.

- ES stratēģija Baltijas jūras reģionam (EUSBSR)
- ES stratēģija Donavas reģionam (EUSDR)
- ES stratēģija Adrijas un Jonijas jūras reģionam (EUSAIR)
- ES stratēģija Alpu reģionam (EUSALP)
- Atlantijas jūras baseina stratēģija (ATLSBS)

1.f1) EUSBSR

Mērķis(-i), politikas joma(-as) un horizontālās darbība(-as), uz ko attiecas programma:

	Mērķi
☒	1 - glābt jūru
☐	2 - nodrošināt reģiona pieejamību
☒	3 - palielināt labklājību
	Politikas jomas
☒	4.1 - Bioekonomika
☐	4.2 - Kultūra
☐	4.3 - Izglītība
☐	4.4 - Enerģētika
☐	4.5 - Apdraudējumi
☐	4.6 - Veselība
☒	4.7 - Inovācija
☒	4.8 - Barības vielas
☐	4.9 - Drošs
☐	4.10 - Drošs
☐	4.11 - Kuģis
☒	4.12 - Tūrisms
☐	4.13 - Transports
	Horizontālās rīcības
☐	5.1 - Spēja
☒	5.2 - Klimats
☐	5.3 - Kaimiņi

5.4 - Teritoriālā plānošana

Darbības vai mehānismi, kas izmantoti, lai programmu labāk saistītu ar EUSBSR

A. Vai programmas uzraudzības komitejā piedalās makroreģionālie koordinatori (galvenokārt valsts koordinatori, politikas jomas koordinatori, horizontālo pasākumu koordinatori vai vadības komiteju/koordinācijas grupu locekļi)?

Jā Nē

B. Vai atlases kritērijos ir piešķirti papildu punkti īpašiem pasākumiem, kas atbalsta EUSBSR?

Jā Nē

C. Vai programma ieguldījusi EUSBSR ES fondus?

Jā Nē

Vai jūsu programma turpmāk plāno ieguldīt EUSBSR? Paskaidrojiet (1 konkrēts teikums)

Ar LAP īstenošanu arī turpmāk plānots sekmēt EUSBSR īstenošanu atbilstoši mērķiem un politikas jomām, kas norādītas f) sadaļā ietvertajā tabulā.

D. Iegūtie rezultāti saistībā ar EUSBSR (nepiemēro 2016. gadam)

Neattiecas

E. Vai programma pievēršas EUSBSR apakšmērķiem (kas atbilst konkrētiem mērķiem un rādītājiem), kā tas norādīts "EUSBSR rīcības plānā"? (Norādiet mērķi un rādītāju)

Neattiecas

1.g) Valūtas kurss, ko izmanto AIR konvertēšanai (valstis, kur nav EUR)

--

2. NOVĒRTĒŠANAS PLĀNA ĪSTENOŠANAS PROGRESS.

2.a) Apraksts par visām izmaiņām, kas attiecīgajā gadā izdarītas LAP novērtēšanas plānā, un šo izmaiņu pamatojums.

Pārskata gadā nav bijusi nepieciešamība veikt izmaiņas novērtēšanas plānā.

2.b) Gada gaitā veikto novērtēšanas darbību apraksts (saistībā ar novērtēšanas plāna 3. punktu).

Nepārtrauktās novērtēšanas sistēma sastāv no sekojošām sadaļām, un pastāvīgi tiek veikti darbi to ieviešanai:

Datu uzkrāšana un apstrāde. Tiek risināti novērtēšanas procesa metodoloģiskie jautājumi, pilnveidojot intervences loģiku pasākumu griezumā un datu uzkrāšanu. Lai kopīgi izprastu un nodrošinātu, ka ir pieejami kvalitatīvi, rādītāju aprēķināšanai nepieciešamie, dati, tika organizētas tikšanās starp novērtētājiem un ZM, LAD, Centrālās Statistikas Pārvaldes (CSP), LLKC, Valsts Lauku Tīkla, Latvijas Lauksaimniecības universitātes un Valsts augu aizsardzības dienesta pārstāvjiem.

Tematisko novērtējumu, kas izriet no aktuālām lauku attīstības vajadzībām, izstrāde. Pārskata gadā tika sagatavots novērtējumi par LAP pasākumu ietekmi uz ūdens kvalitāti lauksaimniecības zemēs un ES fondu devumu laukiem, kā arī turpināts iepriekšējā gadā uzsāktais bioloģiskās lauksaimniecības sektora produkcijas izlaides aprēķins no 2015. līdz 2020. gadam

2.c) Apraksts par darbībām, kas veiktas attiecībā uz datu nodrošināšanu un pārvaldību (saistībā ar novērtēšanas plāna 4. punktu).

Novērtēšanas vajadzībām tiek uzturēta nepieciešamo rādītāju sistēma, pastāvīgi atjaunojot un uzkrājot aktualizētus datus no dažādu institūciju datubāzēm. Pamatā novērtēšanai tiek izmantoti atbalsta pieteikumu dati no LAD, uzņēmējdarbības rādītāji no Valsts ieņēmumu dienesta, statistikas dati no Lauku saimniecību datu uzskaites tīkla (SUDAT), CSP, Farm Accountancy Data network (FADN), EUROSTAT u.c. Papildus, datu iegūšanai tika sagatavotas anketas un veiktas aptaujas atbalsta saņēmējiem un atbalsta nesaņēmējiem.

Novērtētāji aktīvi piedalās visos Eiropas lauku attīstības novērtēšanas palīdzības dienesta (ENPD) rīkotajos labas prakses darba semināros, gan prezentējot savu pieredzi tematiskajos novērtējumos, gan diskutējot ar citiem, semināru dalībniekiem. Pārskata gadā labas prakses semināri tika organizēti, lai palīdzētu gatavoties jaunā plānošanas perioda KLP Stratēģiskā plāna izstrādei.

2.d) Pabeigto novērtējumu saraksts un atsauces uz šo novērtējumu publicēšanas vietu tiešsaistē.

Izdevējs/redaktors	AREI
Autors(-i)	A.Vēveris, A.Pužulis, E.Benga., J.Hazners, A. Hauka
Nosaukums	ES fondu devums laukiem
Kopsavilkums	Pētījumā izvērtēts ES fondu ieguldījums lauku telpā četrās jomās: demogrāfija, savietojamība, pakalpojumu pieejamība un ekonomisko ekonomiskā izaugsme
URL	https://www.arei.lv/sites/arei/files/files/lapas/ES_fondu_devums_laukiem_2021..pdf

Izdevējs/redaktors	AREI
Autors(-i)	P.Lakovskis, E.Benga, L.Ieviņa
Nosaukums	Lauku attīstības programmas 2014-2020 ietekme uz inovācijām
Kopsavilkums	Pētījumā novērtēta LAP 2014-2020 pasākumu nozīme ūdens kvalitātes saglabāšanas un uzlabošanas mērķu sasniegšanā. Analizēta vides pasākumu nozīme izkliedētā piesārņojuma mazināšanā.
URL	https://www.arei.lv/sites/arei/files/files/lapas/LAP_pasakumu_ietekme%20uz_udens_kvaliti_lauks.zemes_2021..pdf

Izdevējs/redaktors	AREI
Autors(-i)	A.Vēveris, E.Benga
Nosaukums	Bioloģiskās lauksaimniecības sektora produkcijas izlaidis aprēķins
Kopsavilkums	Novērtējumā aktualizēta datu analīze par bioloģiskās lauksaimniecības produkcijas fizisko apjomu, cenu un vērtības līmeni un dinamiku atsevišķiem produktiem un to grupām par 2020. gadu. Veikta produkcijas vērtības salīdzinājums ar kopējo lauksaimniecības produkciju, izmantojot lauksaimniecības ekonomiskā kopaprēķina (LEK) datus.

URL

https://www.arei.lv/sites/arei/files/files/lapas/Atskaite_BL%20produkcija_2021.pdf

2.e) Pabeigto novērtējumu kopsavilkums, galveno uzmanību pievēršot novērtējuma konstatējumiem.

Please summarize the findings from evaluations completed in 2020, per CAP objective (or RDP priority, where appropriate).

Report on positive or negative effects/impacts (including the supporting evidence). Please don't forget to mention the source of the findings.

Pārskata gadā veiktie novērtējumi vides, vietējās attīstības un konkurētspējas jomās.

Vides jomā:

Novērtējums "LAP pasākumu ietekme uz ūdens kvalitāti lauksaimniecības zemēs"

Izvērtētas lauksaimniecības un citu zemes lietojuma veidu izmaiņas un ieviesto LAP pasākumu teritoriālo izvietojumu virszemes ūdensobjektu sateces baseinos. LAP 2014-2020 periodā ūdens kvalitātes klase Latvijā pazeminājusies salīdzinoši nelielam ūdensobjektu skaitam, bet lielākajā daļā no lauksaimniecības ietekmēto ūdensobjektu ūdens kvalitātes klase palikusi nemainīga. Kopumā Latvijā ūdens kvalitāte ir pazeminājusies 79 ūdensobjektos, no kuriem aptuveni puse (39 ūdensobjekti) ir ar būtisku lauksaimniecības slodzi.

LAP 2014-2020 nozīmīgākie uz ūdens kvalitātes uzlabošanu vērstie platību maksājumi pasākumi ir BLA (arazemes 38% no analizēto atbalsta veidu platībām jeb 136 557 ha), RLZP (28% jeb 100 340 ha) un VSMD (2% jeb 6 109 ha). LAP 2014-2020 uz ūdens kvalitātes uzlabošanas vērsto pasākumu ieviešanā nav veidota mērķorientēta pieeja. Lielākās uz ūdens kvalitātes uzlabošanu vērsto pasākumu platības atrodas Gaujas un Daugavas upju baseinos, savukārt Lielupes baseinā vides pasākumos atbalstīto platību īpatsvars ir neliels.

Atbilstoši veiktajai korelāciju analīzei, secināms, ka kopējā slāpekļa koncentrācijas ūdenī rādītājam ir cieša un pozitīva korelācija ar aramzemju īpatsvaru ūdensobjektā. Savukārt aramzemēs īstenoto vides pasākumu platību īpatsvaram ar Nkop rādītāju ir mērena negatīva korelācija, kas liecina par to, ka, palielinoties uz ūdens kvalitātes uzlabošanu vērsto pasākumu īpatsvaram ūdensobjektā, kopējā slāpekļa koncentrācija samazinās.

Lai arī vidējās slāpekļa koncentrācijas abās salīdzinātajās grupās (ūdensobjekti ar vides pasākumu platībām un bez tām) ir ievērojami atšķirīgas (ūdensobjektos ar pasākumu īpatsvaru <2% vidējā slāpekļa koncentrācija ir 5,1 mg/l, savukārt ūdensobjektos ar pasākumu īpatsvaru >2% tā ir 2,1 mg/l), rezultāti uzrāda, ka starp abām grupām nav statistiski būtisku atšķirību. Līdz ar to ūdensobjektos ar lielāku vides pasākumu platības īpatsvaru kopumā nav raksturīgas statistiski būtiski mazākas slāpekļa koncentrācijas.

Pilna situācijas analīze attiecībā uz ūdeņu kvalitāti un to kvalitātes uzlabošanai nepieciešamajiem pasākumiem ir sniegta Upju baseinu apsaimniekošanas plānos (UBAP), kā piemēram: Mākslīgā pazemes mitrzone; Mākslīgā virszemes mitrzone; Ziemzaļo platību (rugāju lauku) uzturēšana; Uztvērējaugu (starpkultūru, pasējas kultūraugu) audzēšana; Ilggadīgo zālāju ierīkošana un uzturēšana aramzemēs; Ilggadīgo stādījumu ierīkošana aramzemēs; Konservējošā (minimālā) augsnes apstrāde; Bioloģiskā lauksaimniecība. Ar šiem pasākumiem ir iespējams nodrošināt ūdens kvalitātes uzlabošanu, mazinot barības vielu noteci no lauksaimniecības zemēm, īpaši riska ūdens objektu teritorijās, kurās ir nozīmīga izkliedētā piesārņojuma ietekme.

Ieteikumi

Jāveicina lauksaimnieku izpratne par sabalansētas mēslošanas nodrošinājuma nozīmi gan ekonomiskās atdeves, gan vides kontekstā. Ir būtiski ne tikai sagatavot mēslošanas plānu, bet pēc iespējas jāspēj to arī īstenot praksē.

KLP SP ietvaros plānotajiem pasākumiem saistībā ar ūdens kvalitātes uzlabojumiem, prioritāri jābūt mērķtiecīgi vēršot uz tām platībām un teritorijām, kur ir vērojama nozīmīga ietekme no lauksaimniecības, t.i., ūdensobjekti ar ievērojamu (virs 20%) aramzemju īpatsvaru.

Konkurētspējas jomā:

Novērtējums “Bioloģiskās lauksaimniecības sektora produkcijas izlaides aprēķins”

Novērtējumā apkopoti dati par bioloģiskās produkcijas ražošanu un veikts bioloģiskās produkcijas vērtības aprēķins par laiku no 2015.līdz 2020.gadam.

Novērtējuma galvenie secinājumi un ieteikumi:

- bioloģisko produktu ražošana 2020.gadā ir kopumā saglabājusies 2019.gada līmenī, lai arī lielākajai daļai produktu ir ražošanas apjomu un cenu kāpums. Lielākais ražošanas apjomu kāpums 2020.gadā ir augļu un ogu, dārzeņu, rapšu un putnu gaļas produkcijai;
- bioloģisko produktu cenas 2020.gadā bija svārstīgas, ar lielāko kāpumu pākšaugu, augļu un ogu, kā arī aitu gaļas cenām. Uzrādītais būtiskais kritums ārstniecības augu cenām kavēja produkcijas vērtības pieaugumu;
- bioloģisko lauksaimniecības produktu īpatsvars kopējā lauksaimniecības izlaidē 2020.gadā saglabājies stabils, nedaudz pārsniedzot 6,0%. Pozitīvi, ka palielinājies bioloģisko produktu īpatsvars lopkopības nozarēs;
- turpinājās produktu subsīdiu īpatsvara samazinājums bioloģisko produktu vērtībā. 2020.gadā tas veidoja 35,0% no bruto produkcijas vērtības (ieskaitot atbalstu par bioloģisko lauksaimniecību);
- augstākais bioloģiskās ražošanas īpatsvars joprojām ir ārstniecības augiem, griķiem, pākšaugiem, bet lopkopībā - biškopības produktiem, aitām un kazām, t.sk. kazu pienam, citiem dzīvniekiem (truši, brieži). Bioloģisko produktu īpatsvars palielinājies kartupeļu un dārzeņu, kā arī augļu un ogu audzēšanā;
- zemākais bioloģiskās produkcijas īpatsvars joprojām ir industriālās lopkopības produktiem – putnkopības produkcijai (putnu gaļa, olas) un cūkgaļai, bet augkopībā – rapsim un segto platību dārzeņiem.

Sniegti tehniski ieteikumi, lai pilnveidotu aprēķiniem un analīzei pieejamos datus.

Lauku vietējās attīstības jomā:

Novērtējums “ES fondu devumu laukiem”

Novērtējumā aplūkotajos pētījumos un veiktajos aprēķinos konstatēta jau ilgstoši vērojama iedzīvotāju skaita samazināšanās un sabiedrības novecošanās lielākajā daļā Latvijas teritorijas. Pozitīvas demogrāfiskās tendences vērojamas tikai nelielā teritorijā Rīgas tuvumā, bet pārējā Latvijā tās ir negatīvas. Iedzīvotāju skaita un to atjaunošanās rādītājiem ir cieša saistība ar uzņēmējdarbības attīstību, infrastruktūru un iespējām

nopelnīt.

Savienojamība lauku apvidos un pilsētās/piepilsētās atšķiras vairākos rādītājos gan fiziski, gan virtuāli/digitāli. Pastāv atšķirības starp Rīgas plānošanas reģionu un attālajām teritorijām, īpaši Latgali. Pilsētu esamība novados veido atšķirības īpaši starp piepilsētas novadiem, kas nosaka augstāku maģistrālo ceļu esamību, to kvalitāti un izmaiņas, pretēji lauku pašvaldībām, kur ir zemāka ceļu kvalitāte dažādām ceļu kategorijām. Tāpat iedzīvotāju ienākumu nodokļa (IIN) summa uz 1000 iedz. korelē ar asfaltēto ceļu blīvumu, kas raksturo saimnieciski aktīvākās teritorijas.

Pakalpojumu pieejamību Latvijas novados ietekmē gan valsts politika (izglītības un veselības iestāžu konsolidācija utt.), gan uzņēmumu aktivitātes. Kopumā skaidri saskatāma cieša saikne starp iedzīvotājiem un pakalpojumiem, turklāt svarīga ir iedzīvotāju struktūra un maksātspēja. Pēdējo 5 gadu laikā ir vērojama pakalpojumu pieejamības izlīdzināšanai reģionu starpā.

Rādītāji, kuri raksturo ienākumus un nabadzības līmeni, pārskata periodā visa Latvijas teritorijā ir būtiski uzlabojušies. Tomēr joprojām pastāv krasas teritoriālās atšķirības, īpaši atkarībā no attāluma līdz Rīgai. Liela nozīme ekonomiskās aktivitātes uzturēšanai lauku novados ir zemnieku saimniecībām, jo to izveidojuma tendences ir pretējas citiem uzņēmumiem. ES fondu atbalsta dominance nosaka teritoriālās atšķirības, kur notiek izteikta vairāku jomu teritoriālā koncentrēšanās. ES fondi reģionālā līmenī absolūtajos skaitļos koncentrējas Pierīgā, kas saistāms ar saimnieciskās darbības koncentrāciju, relatīvos skaitļos visvairāk – Latgalē.

Ieteikumi

Nepieciešami uz ilgtermiņa migrācijas saldo pozitīvu ietekmēšanu vērsti LAP pasākumi, kas ir uzņēmējdarbība sekmēšana, radot labi atalgotas darba vietas, kā arī veidojot iedzīvotājiem pievilcīgu infrastruktūru un pakalpojumu pieejamību. Nozīmīga ir LEADER ietekme.

Lietderīgi saglabāt un detalizētāk izanalizēt ELFLA līdzekļu izmantošanas teritoriālos nosacījumus (gan projektos, gan platību maksājumos), lai mazinātu reģionālās atšķirības.

2.f) Apraksts par komunikācijas darbībām, kas veiktas attiecībā uz novērtējuma konstatējumu publiskošanu (saistībā ar novērtēšanas plāna 6. punktu).

Atsauca uz novērtēšanas plānu, apraksta visas tā īstenošanas grūtības un norāda pieņemtos vai ierosinātos risinājumus.

Datums/laikposms	28/07/2021
Komunikācijas darbības/ pasākuma nosaukums un apspriesto/ izplatīto novērtējuma konstatējumu temats	7 th International Scientific Symposium “Economics, Business & Finance”
Darbības/pasākuma vispārīgais organizētājs	International Association of researchers and scientists

Izmantotie informācijas kanāli/ formāts	Prezentācija "Changes in farming business in Latvia"
Mērķauditorijas veids	Pētnieki, zinātnieki
Aptuvenais sasniegto ieinteresēto personu skaits	200
URL	https://irissymposium.wixsite.com/lveconomics/2021

Datums/laikposms	20/10/2021
Komunikācijas darbības/ pasākuma nosaukums un apspriesto/ izplatīto novērtējuma konstatējumu temats	LLKC seminārs "Zaļās prakses lauksaimniecībā"
Darbības/pasākuma vispārīgais organizētājs	LLKC
Izmantotie informācijas kanāli/ formāts	Prezentācija "Lielākie izmaksu posteņi lauku saimniecībās"
Mērķauditorijas veids	Lauksaimniecības zinātnisko iestāžu darbinieki, ZM speciālisti, konsultāciju dienesta darbinieki, lauksaimnieku biedrības, uzņēmumu vadītāji, pakalpojumu sniedzēji un topošie lauksaimniecības speciālisti
Aptuvenais sasniegto ieinteresēto personu skaits	150
URL	http://llkc.lv/sites/default/files/notikumi_pielikumi/augkopibas_konferences_programma_2021.pdf

Datums/laikposms	22/02/2021
Komunikācijas darbības/ pasākuma nosaukums un apspriesto/ izplatīto novērtējuma konstatējumu temats	Latvijas Lauku forums
Darbības/pasākuma vispārīgais organizētājs	LLF
Izmantotie informācijas kanāli/ formāts	Prezentācija par LEADER ieviestajām inovācijām
Mērķauditorijas veids	VRG
Aptuvenais sasniegto ieinteresēto personu skaits	50
URL	www.laukuforums.lv

Datums/laikposms	10/02/2021
Komunikācijas darbības/ pasākuma nosaukums un apspriesto/ izplatīto novērtējuma konstatējumu temats	Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomes sanāksme
Darbības/pasākuma vispārīgais organizētājs	LOSP
Izmantotie informācijas kanāli/ formāts	Prezentācija par inovāciju izpeti
Mērķauditorijas veids	Lauksaimnieki, LOSP biedri
Aptuvenais sasniegto ieinteresēto personu skaits	40

URL	www.losp.lv
Datums/laikposms	20/05/2021
Komunikācijas darbības/ pasākuma nosaukums un apspriesto/ izplatīto novērtējuma konstatējumu temats	Žurnāls “Agrotops”
Darbības/pasākuma vispārīgais organizētājs	“Latvijas mediji”
Izmantotie informācijas kanāli/ formāts	Sagatavots raksts par bioloģiskās saimniekošanas ieguvumiem un zaudējumiem
Mērķauditorijas veids	Lauksaimnieki
Aptuvenais sasniegto ieinteresēto personu skaits	300
URL	https://izdevumi.latvijasmediji.lv/izdevumi/at/2021/04/01/

2.g) Novērtēšanas rezultātu sakarībā veikto turpmāko pasākumu apraksts (saistībā ar novērtēšanas plāna 6. punktu).

Atsaucas uz novērtēšanas plānu, apraksta visas tā īstenošanas grūtības un norāda pieņemtos vai ierosinātos risinājumus.

<p>Turpmākajiem pasākumiem būtisks novērtēšanas rezultāts (aprakstīt konstatējumu un norādīt avotu iekavās)</p>	<p>Pētījumā “ES fondu devumu laukiem” konstatēts, ka nepieciešami uz ilgtermiņa migrācijas saldo pozitīvu ietekmēšanu vērsti LAP pasākumi, kas ir uzņēmējdarbības sekmēšana, radot labi atalgotas darba vietas, kā arī veidojot iedzīvotājiem pievilcīgu infrastruktūru un pakalpojumu pieejamību. Nozīmīga ir LEADER ietekme. Lietderīgi saglabāt un detalizētāk izanalizēt ELFLA fonda izmantošanas teritoriālos nosacījumus (gan projektos, gan platību maksājumos), lai mazinātu reģionālās atšķirības.</p>
<p>Īstenotie turpmākie pasākumi</p>	<p>Pārejas periodā paredzēts atbalsts uzņēmējd. stiprināšanai laukos sniedzot gan grantu atbalstu, gan atbalstu FI veidā, izmantojot LEADER pieeju. Atbalsts vietējo teritoriju attīstībai, veicinot uzņēmējdarb. un vietējās teritorijas pievilcību (t.sk. dabas un kultūras objektu sakārtošanu), uzlabojot infrastruktūru, pakalpojumu pieejamību, tiks turpināta arī jaunajā KLP SP. Ņemot vērā KLP stratēģiskā plānā plānotā atbalsta būtisko ietekmi uz teritoriālo attīstību, kas var dot būtisku pienesumu reģionālo atšķirību mazināšanai, uzņēmējdarbības attīstībai, ieņēmumu līmeņu izlīdzsvarošanai reģionos, atbalsta pasākumu ietvaros, kur tas attiecināms, tiks pielietota teritoriālā pieeja, t.sk. finansējuma sadalījuma plānošana reģionālā griezumā, atbilstība vai sasaiste ar teritoriju attīstības plānošanas dokumentiem u.c.</p>
<p>Par turpmākajiem pasākumiem atbildīgā iestāde</p>	<p>Vadošā iestāde</p>

<p>Turpmākajiem pasākumiem būtisks novērtēšanas rezultāts (aprakstīt konstatējumu un norādīt avotu iekavās)</p>	<p>Ietekmes uz ūdens kvalitāti lauksaimniecības zemēs kontekstā: jāveicina lauksaimnieku izpratne par sabalansētas mēslošanas nodrošinājuma nozīmi ekonomiskās atdeves un vides kontekstā. Ir būtiski sagatavot mēslošanas plānu un pēc iespējas jāspēj to īstenot praksē. KLP SP ietvaros plānotajiem pasākumiem saistībā ar ūdens kvalit., prioritāri jābūt mērķtiecīgi vēršiem uz teritorijām, kur ir vērojama nozīmīga ietekme no lauksaimniecības, t.i., ūdensobjekti ar ievērojamu (virs 20%) aramz. īpatsvaru.</p>
<p>Īstenotie turpmākie pasākumi</p>	<p>Nākamajā plānošanas periodā KLP SP ietvaros plānots: 1) visos agrovides pasākumos ir paredzēta obligāta atbalsta pretendentu kvalifikācijas celšana, kuru ietvaros arī tiks nodrošināta lauksaimnieku izpratne par mēslošanas plānu nozīmi un ieguvumiem gan ražas, gan ekonomiskās atdeves, gan vides kontekstā; 2) uz ūdens kvalitātes uzlabošanas vērsto pasākumu ieviešanā tiek plānota mērķorientēta pieeja - prioritāri veicinot intervences ieviest tieši īpaši jutīgā teritorijā un riska ūdens objektu sateces baseinu teritorijās, tādejādi nodrošinot, ka lauksaimnieciskās darbības rezultātā sagaidāmi ūdens kvalitātes uzlabojumi.</p>

Par turpmākajiem pasākumiem atbildīgā iestāde	Vadošā iestāde
Turpmākajiem pasākumiem būtisks novērtēšanas rezultāts (aprakstīt konstatējumu un norādīt avotu iekavās)	Veikts aprēķins bioloģiskās lauksaimniecības produkcijas izlaidei, konstatējot, ka bioloģisko produktu īpatsvaram kopējā produkcijā ir vērojama kopējā tendence palielināties (3,8% 2015.g., 2019.g. 6,8%, bet 2020.g. 6,1%). 2020.g. palielinājies bioloģisko produktu īpatsvars lopkopības nozarēs. Identificētas produktu grupas, kuru īpatsvars bioloģ. produkcijā ir visaugstākais. Ražošana 2020.g. kopumā bija 2019.g. līmenī, lielākajai daļai produktu ir vērojams neliels ražošanas apjomu un cenu kāpums.
Īstenotie turpmākie pasākumi	KLP Stratēģiskajā plānā nākamajam plānošanas periodam paredzēts atspoguļot bioloģiskās lauksaimniecības (BLS) sektora produkcijas izlaides rezultātus. Plānojot jaunās aktivitātes nākamajā plānošanas periodā, BLS kontekstā tiks salāgots produkcijas pieprasījums ar ražošanas apjomiem, mērķtiecīgi virzot atbalstu ne tikai uz augkopības sektoru – saņemot atbalstu par sertificēto BL zemes platību, atkarībā no kultūraugu grupas veida, bet arī par izaudzētajiem dzīvniekiem, īpaši piena liellopiem. Atsevišķs atbalsts paredzēts arī biškopības jomai, kas stimulēs ražot BLS biškopības produktus, kā arī nodrošinās papildus barības bāzi savvaļas apputeksnētājiem.
Par turpmākajiem pasākumiem atbildīgā iestāde	Vadošā iestāde

3. JAUTĀJUMI, KAS IETEKMĒ PROGRAMMAS DARBĪBAS REZULTĀTUS, UN VEIKTIE PASĀKUMI

3.a) Apraksts par pasākumiem, kas veikti, lai nodrošinātu programmas īstenošanas kvalitāti un efektivitāti

2014-2020 plānošanas periodā, kā arī pārejas periodā 2021.-2022. gadam ir saglabāta ELFLA pārvaldības un kontroles sistēmas darbības pēctecība, kā tas bija iepriekšējā plānošanas periodā, un šīs sistēmas ietvaros pēc nepieciešamības ir aktualizēti LAP kvalitatīvai un efektīvai ieviešanai nepieciešamie:

- iekšējie normatīvie akti, kas nosaka atbildīgo iestāžu pienākumus, atbildību, funkciju un uzdevumu nošķiršanu, kā arī noteikumus, kārtības, kādā tiek veikta ELFLA atbalsta piešķiršana, administrēšana, uzraudzība un ELFLA pārvaldība, kontrole un īstenošanas uzraudzība;
- iekšējie normatīvie akti un dokumenti efektīvai projekta iesniegumu administrēšanai, kontrolei un uzraudzībai (administrēšanas procedūras, metodiskie norādījumi, vadlīnijas u.tml.).

Saskaņā ar iekšējos normatīvajos aktos noteikto kārtību, arī 2021. gadā ir aktualizēti un pārskatīti risku reģistri, nodrošinot priekšnosacījumus efektīvai krāpšanas un korupcijas risku mazināšanai un apkarošanai.

Lai nodrošinātu e-pārvaldību LAP ietvaros, pārskata periodā turpināts darbs pie vienotās informācijas sistēmas atbalsta pasākumu administrēšanai – Lauku attīstības programmas informācijas sistēmas (LAPSA) ieviešana un pilnveidošana, Elektroniskās pieteikšanās sistēmas (EPS) attīstīšana/pilnveidošana, Integrētās administrēšanas un kontroles sistēmas (IAKS) papildināšana, kartogrāfiskā materiāla digitalizācija lauku līmenī (izmantojot aplikāciju VECTORIZER) un pilnveidota esošā funkcionalitāte ērtākai datu apstrādei.

Papildus jau iepriekš minētajam, lai nodrošinātu kvalitatīvu un efektīvu LAP ieviešanu un uzraudzību:

- sekmīgi nodrošināta vadošās iestādes komitejas darbība, kuras uzdevums ir veikt vadošās iestādes funkciju ieviešanas efektivitātes uzraudzību, t.sk. nodrošinot sadarbību ar ELFLA Kompetento iestādi, Maksājumu aģentūru;
- nodrošināta Uzraudzības komitejas darbība, kura darbojas atbilstoši tās apstiprinātam reglamentam un Regulas Nr. 1303/2013 47., 48. un 49. panta, kā arī Regulas Nr. 1305/2013 72. un 74. panta nosacījumiem;
- ZM speciālisti regulāri sekojuši līdzi darba dokumentiem un piedalījušies Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020. gadam uzraudzības komitejā un apakškomitejās.

Ievērojot, ka netika savlaicīgi pieņemti Eiropas Savienības tiesību akti par Kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) atbalstu laika periodā pēc 2020. gada, Zemkopības ministrijas speciālisti aktīvi iesaistījušies pārejas perioda Eiropas Savienības tiesību aktu izstrādes un saskaņošanas procesā, lai nodrošinātu ELFLA atbalsta nepārtrauktību atbalsta saņēmējiem.

Lai nodrošinātu tehniskās palīdzības atbalsta pieejamību arī 2021. gadā un sekmīgi turpinātu atbalsta administrēšanu un pārvaldību, ievērojot paredzēto pārejas periodu laika posmā no 2021. līdz 2024. gadam, 2021. gadā ir notikušas divas pasākuma „Tehniskā palīdzība” līdzekļu piešķiršanas komisijas sēdes un tika pieņemti vairāki lēmumu rakstiskās procedūras veidā saistībā ar LAP tehniskās palīdzības administrēšanu.

Vienlaikus, lai nodrošinātu atbalsta papildinātību un demarkāciju ZM speciālisti aktīvi iesaistījušies un komentējuši Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadošās iestādes sagatavoto plānošanas dokumentu projektus Eiropas Savienības atbalstam plānošanas periodā 2021.-2027. gadam.

LAP uzraudzības nolūkā 2021. gadā tika sasaukta viena uzraudzības komitejas sēde (2021. gada 11.

februārī), kuras darba kārtībā bija jautājumi par LAP īstenošanas progresu 2020. gadā, Informācijas un publicitātes stratēģijas ieviešanu, LAP Nepārtrauktās novērtēšanas sistēmas darbību, finanšu instrumentu sākotnējo novērtējumu, diskusijas par Vadošās iestādes ierosinātajiem grozījumiem LAP, kā arī aktualitātes par KLP nākotni pēc 2022.gada. Tāpat noorganizētas trīs lēmumu pieņemšanas rakstiskās procedūras veidā (attiecināmie lēmumi tika pieņemti 2021. gada 6. maijā, 28. jūnijā un 7. oktobrī saistībā ar grozījumu apstiprināšanu apakšpasākumu M4.1, M4.2, M4.3, M6.1, M6.3 un M8.5 atlases krīrērijos, kā arī LAP gada īstenošanas ziņojuma par 2020. gadu apstiprināšanai). Detalizēta informācija par uzraudzības komitejas lēmumiem atrodama ZM tīmekļa vietnes sadaļā: https://www.zm.gov.lv/statiskas-lapas/uraudzibas-komiteja?id=6486#jump_

Sadarbībā ar sociālo un sadarbības partneru ierosinājumiem, konstatējot un izvērtējot LAP īstenošanas gaitā radušās vajadzības 2021. gadā tika sagatavoti un Eiropas Komisijai (EK) iesniegti deviņi grozījumi LAP, kuru galvenais mērķis bija papildus finanšu līdzekļu piešķiršana pārejas periodam 2021.-2022. gadā. Grozījumi tika iesniegti 2021. gada 19. martā (gala redakcija pēc EK komentāriem nosūtīta 2021. gada 14. jūnijā) (skat. 8. tabulu), kurus EK apstiprināja 2021. gada 23. jūnijā (LAP 10.2. redakcija).

LAP sadaļa/ horizontālais pasākums	Galveno grozījuma būtība
Pārejas perioda finansējums	Paredzēta finansējuma piešķiršana pārejas periodam 2021. un 2022. gadam (kopā 40,25 milj. EUR un ESAI finansējums 84,09 milj. EUR). Paredzēts turpināt visu L pasākumu M07 "Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos pārejas M19, un pasākumu M13 "Teritorijas ar dabas ierobežojumiem un citiem specifisk finansējums netiks piešķirts 2 pasākumiem – M02 "Konsultāciju pakalpojumi" un notikumos cietušā lauksaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un piemēro
Finanšu instrumenti	Ieviests jauna atbalsta veids - Finanšu instrumenti apakšpasākumos M4.1, M4.2 un lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstīšanā": aizdevumu programmas darbības veicējiem - mazais aizdevums lauku teritorijā; lauksaimniecības un lauku
Vienkāršotās izmaksas	Ieviests Vienotas likmes finansējums lauku attīstības projektu sagatavošanas un p "Ieguldījumi materiālajos aktīvos" un apakšpasākumā M19.2 "Atbalsts darbību īs Ieviests Vienotas likmes finansējums izmaksām, kas nav personāla izmaksas apak nodrošināšana". Ieviesta tehnikas un iekārtu vienību izmaksu standarta likme Tehnikas un iekārtu l "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās".
M04 "Ieguldījumi materiālajos aktīvos"	Ieviests jauna atbalsta veids - kredītprocentu daļēja dzēšana apakšpasākumos M4. saimniecībās" un M4.2. "Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē" ietvaros.
M8.5 Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai"	Apakšpasākumā M8.5 "Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vē atbalsta intensitāti lieliem meža īpašniekiem.
M09 "Ražotāju grupu un organizāciju izveide"	Paredzēts ietvert M09 jaunu sadarbības veidu - 2. līmeņa sadarbības forma, kuru v kooperatīvās sabiedrības.
M10 "Agrovide"; M11 "Bioloģiskās lauksaimniecība"	Tiek paredzēts īsāks saistību periodu saistībām, kas tiks uzņemtas 2021. un 2022. g un M11 "Bioloģiskā lauksaimniecība ietvaros", kā arī paredzēti nosacījumi priorit

M19.1 “Sagatavošanās atbalsts”	Gatavojoties plānošanas periodam pēc 2023. gada, tiek paredzēts Leader pieejas sa finansējuma. Palielinātas darbības nodrošināšanas izmaksu likmes mazajām Vietējās rīcības grupām maksimālais iedzīvotāju skaits vienā VRG teritorijā no 65 tūkst. uz 125 tūkst.
M19.2 “Darbību īstenošana saskaņā ar SVVA stratēģiju”	Apakšpasākumā M19.2 “Darbību īstenošana saskaņā ar SVVA stratēģiju” paredzē apgrozījuma sliekšni līdz 150 tūkst. EUR/gadā atbalsta piešķiršanai aktivitātē “Vi
Novērtējuma plāns	Izmaiņas saistībā ar pārejas periodu - precizēts LAP novērtējuma plāna laika grafiks un Ex post novērtējuma termiņa sagatavošana
Valsts lauku tīkls (VLT)	Izmaiņas saistībā ar pārejas periodu - pārskatīta un precizēta sadaļa par VLT izveidi paredzot, ka gan pārejas periodā, gan turpmākajos gados VLT turpinās savu darbību Tehniskās palīdzības līdzekļiem.
Tehniskās palīdzība	Izmaiņas saistībā ar pārejas periodu – paredzēts, ka tiks turpināta Tehniskās palīdzības uzraudzības, informēšanas, novērtēšanas un kontroles vajadzībām, t.sk., lai sagatavotu
Finansēšanas plāns, rādītāju plāns	Ievērojot finansējuma piešķiršanu pārejas periodam 2021. un 2022. gadā, attiecīgi plāns” un “Rādītāju plāns”, koriģējot sasniedzamās rādītāju vērtības atbilstoši piee pasākumos, tai skaitā atsevišķi norādot ESAI finansējumu un tā attiecīgos rādītāju

8. tabula. LAP 9. grozījumu galvenā būtība

Avots: ZM

2021. gada beigās tika uzsākts darbs pie desmitajiem LAP grozījumiem, kuru pirmā versija EK tika iesniegta 2022. gada 28. februārī, bet pēc EK komentāriem atkārtoti 2022. gada 5. aprīlī, un kurus EK apstiprināja 2022. gada 3. maijā (LAP 11.1. redakcija).

Secinājumi un problēmas, izvērtējot LAP atbalsta pasākumu ieviešanu pārskata periodā

Investīciju projektu pasākumu administrēšanas problēmas (neietverot LEADER – ELFLA 2014-2020 pasākumu M19 “Atbalsts LEADER vietējai attīstībai”):

- Pielāgošanās attālinātā darba specifikai COVID-19 ierobežojumu dēļ un jaunu administrēšanas risku identificēšana, vadība.
- Nekvalitatīvi sagatavoti projektu pieteikumi un biznesa plāni.

Galvenie projektu noraidīšanas iemesli:

- finansējuma trūkuma dēļ (kārtās iesniegti projekti par lielāku publisko finansējumu, kā izsludināts);
- grūtībās nonākuša uzņēmuma pazīmes;
- atbalsta pretendents neatbilst pasākumu nosacījumiem;
- pieteikts lielāks atbalsts nekā pienākas vienam atbalsta saņēmējam;
- nav veiktas atbilstošas iepirkuma procedūras;
- nesamērīgas investīcijas pret saimniecības resursiem.

Galvenie saistību pārtraukšanas iemesli:

- finansējuma saņēmējam tiek atteikts bankas finansējums projekta realizācijai;
- COVID-19 ietekme uz saimniecību ekonomisko situāciju;

- būvniecības izmaksu sadārdzinājums atbilstoši tirgus situācijai.

LAD veiktie risinājumi un uzlabojumi:

- Lauku atbalsta dienesta Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā (EPS) ir iesniegti ~100% projektu pieteikumu. EPS sistēmā iestrādātas dažādas loģiskās kontroles un brīdinājumi klientam, samazinot kļūdīšanos ievadot datus;
- LAD organizē tiešsaistes seminārus (vebinārus) potenciālajiem atbalsta pretendentiem, kā arī regulāri piedalās citu institūciju organizētos semināros, lai informētu potenciālos atbalsta saņēmējus par pasākumu prasībām. Informācija par tiem sniegta arī sociālo tīklu kontos mērķgrupai, kas ir aktīvi to lietotāji;
- LAD organizē individuālas tikšanās – pārrunas ar atbalsta saņēmējiem tiešsaistē, lai labāk izprastu klientu sarežģītās situācijas un operatīvāk varētu pieņemt attiecīgo lēmumus.
- LAD mājas lapā (www.lad.gov.lv) regulāri tiek papildinātas vadlīnijas un rokasgrāmatas atbalsta pretendentiem;
- Papildinātas un pilnveidotas vairākas atbalsta pretendentu rokasgrāmatas.

Pasākuma kods - nosaukums	Pārbaude projektu vērtēšanas laikā (K1)	Pārbaude projekta īstenošanas laikā (K2)	Pārbaude uz vietas (K3)	Pēcmaksājumu pārbaude (K4)
M01 - Zināšanu pārneses un informācijas pasākumi		6	6	
M02 - Konsultāciju pakalpojumi, lauku saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi			1	
M04 - Ieguldījumi materiālajos aktīvos	2	956	40	444
M05 - Dabas katastrofās un katastrofālos notikumos cietušā lauksaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un piemērotu profilaktisko pasākumu ieviešana		17	4	5
M06 - Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība	236	256	38	28
M07 - Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos		44	6	17
M08 - Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā			115	
M09 - Ražotāju grupu un organizāciju izveide		1		

M16 - Sadarbība		20	7	1
M17 - Riska pārvaldība			96	
M19 - Sabiedrības virzīta vietējā attīstība	71	781	34	119
M20 - Tehniskā palīdzība ELFLA		9	4	

9.tabula **Informācija par 2021. gadā veiktajām pārbaudēm uz vietas projektu veida pasākumiem**

Avots: LAD

“Pārbaude projektu vērtēšanas laikā” (K1) – tiek veikta pirms lēmuma pieņemšanas par projekta apstiprināšanu, pamatojoties uz riska analīzi.

“Pārbaude projekta īstenošanas laikā” (K2) – tiek veikta pēc gala maksājuma pieprasījuma saņemšanas, kā arī nepieciešamības gadījumā, ja, izvērtējot iesniegtos dokumentus, saskata risku par projekta īstenošanu vai negūst pārliecību par informācijas patiesumu, vai precizitāti.

“Pārbaude uz vietas” (K3) – tiek veikta pēc gala maksājuma pieprasījuma saņemšanas, kā padziļinātā pārbaude. Kā arī pie citiem iesniegtajiem maksājuma pieprasījumiem, ja projektiem ir ilgs īstenošanas laiks. Tās tiek veiktas uz riska analīzes un nejausās atlases pamata.

“Pēc maksājumu pārbaude” (K4) – tiek veikta pēc gala maksājuma veikšanas projekta uzraudzības perioda laikā. Tās tiek veiktas uz riska analīzes un nejausās atlases pamata.

2021. gadā kopā ir veiktas 3364 pārbaudes, tai skaitā, pie atbalsta saņēmējiem 2410 pārbaudes un izmantojot attālinātas kontroles principu – 954 pārbaudes.

Veikto pārbažu rezultātā ir konstatētas 140 atkāpes (104 “Pārbaudēs projekta īstenošanas laikā”, 23 “Pārbaudēs uz vietas” un 13 “Pēc maksājumu pārbaudēs”). Negatīvi pārbaudes rezultāti bijuši 16 gadījumos.

Būtiskākās konstatētās atkāpes “Pārbaudēs projekta īstenošanas laikā” (K2), “Pārbaudēs uz vietas” (K3) un “Pēc maksājumu pārbaudēs” (K4):

- projekta ietvaros iegādātie pamatlīdzekļi neatbilst projektā norādītajai tehniskajai specifikācijai un/vai būvniecības darbi nav veikti kā projektā/būvprojektā paredzēti;
- projekta ietvaros iegādātie pamatlīdzekļi nav uzstādīti un nav darba kārtībā vai netiek izmantoti;
- uzraudzības laikā projektā iegādātās investīcijas netiek izmantotas atbilstoši projekta mērķim un plānotajā apjomā.

Lielākās administrēšanas problēmas 2021. gadā, ar ko saskārās LAD saistībā ar LAP 2014-2020 apakšpasākuma M19.2 “Atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju” ieviešanu:

- Iesniegto projektu iesniegumu skaits apakšpasākumā M19.2 bija 190 projekti, kas salīdzinot ar iepriekšējo gadu ir ievērojami mazāks. Tas skaidrojams ar to, ka vietējās rīcības grupas (turpmāk - VRG) jau 2020. gadā bija praktiski izsludinājušas visu tām pieejamo finansējumu un projektu kārtas tika sludinātas uz nelieliem finanšu atlikumiem. VRG projektu kārtās tika ierobežotas atbalstāmās darbības (piemēram, projekta ietvaros bija attiecināma tikai pamatlīdzekļu iegāde), kā arī tika

samazināta viena projekta attiecināmo izmaksu summu;

- 2021. gads bija trešais uzraudzības gads 267 projektu pieteikumiem, kad atbalsta saņēmējiem bija jāatskaitās par plānoto rādītāju izpildi attiecībā par 2020. gadu. COVID-19 pandēmija un tās radītie ierobežojumi ievērojami ietekmēja projektos plānoto rādītāju izpildi. Atbalsta saņēmēji lūdza veikt izmaiņas sākotnēji plānotajos rādītājos, pamatojoties uz valstī un pasaule pastāvošiem ierobežojumiem saistībā ar COVID-19 pandēmiju;
- Sakarā ar COVID-19 daudzi atbalsta pretendenti nevarēja īstenot projektus plānotajos termiņos - uzņēmējiem nebija brīvi finanšu līdzekļi, tādejādi nevarēja pierādīt projektu uzsākšanu, kavējās gan iekārtu piegāde, gan būvniecības darbi;
- Sakarā ar COVID-19 daļai projektu pārbaudes tika veiktas attālināti, izmantojot gan mobilo aplikāciju, gan zoom;
- Informāciju par veiktajām pārbaudēm skatīt 9.tabulā "Informācija par veiktajām pārbaudēm uz vietas projektu veida pasākumiem 2021.gadā veiktās pārbaudes projektu īstenošanas vietās".

Galvenie projektu noraidīšanas iemesli:

- finansējuma trūkuma dēļ (iesniegti projekti par lielāku publisko finansējumu, kā izsludināts);
- noteikumiem un pasākuma mērķim neatbilstošas iegādes un īstenojamās aktivitātes;
- lietderība;
- dzīvotspēja.

Galvenie projektu līgumu laušanas iemesli:

- finansējuma saņēmējam tiek atteikts bankas, Altum finansējums projekta realizācijai;
- problēmas ar būvniecības dokumentiem;
- būvniecības izmaksu sadārdzinājums;
- ierobežojums attiecībā uz Valsts kases aizdevumu pašvaldību projektiem;
- Covid-19 dēļ atsakās no projekta īstenošanas, jo baidās uzņemties papildus saistības.

Veiktie risinājumi un uzlabojumi saistībā ar LEADER pieejas /SVVA īstenošanu:

- Pasākumā M19.2 un M19.4. "Vietējās rīcības grupas darbības nodrošināšana, teritorijas aktivizēšana" VRG vietējās attīstības stratēģijas īstenošanai piešķirts pārejas perioda finansējums 19,03 milj. EUR apmērā, tādejādi nodrošinot finansējumu projektuiesniegumu pieņemšanas kārtu izsludināšanai;
- tika organizēts LEADER vebinārs, kurā tika skaidroti galvenie atbalsta saņemšanas nosacījumi un izmaiņas normatīvajos aktos;
- veiktas izmaiņas M19.2 apakšpasākuma projekta iesnieguma veidlapā Elektroniskās pieteikšanās sistēmā (EPS), ar mērķi padarīt to vienkāršāku un ērtāk lietojamu klientam, nevadot lieku informāciju. Iesnieguma veidlapā ir iestrādāta projekta finanšu informāciju, kas iepriekš bija jāievieno kā papildus dokuments. Minētās izmaiņas izslēdz iespēju klientam neiesniegt informāciju par projekta dzīvotspēju. Veidlapā ir veiktas arī nozīmīgas strukturālas izmaiņas un klientam, izvēloties noteiktus parametrus, tajā tiek atlasīti tie lauki, kas attiecas uz attiecīgo klientu;
- M19.2 apakšpasākumā projekta iesnieguma sagatavošanas un vispārējām izmaksām turpmāk tiek piemērotas vienkāršotās izmaksas, kuru apmērs tiek noteikts pēc vienotas likmes aprēķina metodikas. Vienotās likmes mērķis ir samazināt atbalsta pretendenta administratīvo slogu projekta izmaksu uzskaitē un maksājuma pieprasījumu pamatojošās dokumentācijas sagatavošanai. Šādas vienkāršotās likmes ieviešana samazina arī administratīvo slogu LAD, veicot izmaksu dokumentācijas pārbaudi;

- vērtējot atbalsta saņēmēju pārskatus par saimnieciskās darbības rādītājiem iepriekšējā kalendāra gadā, tiek izvērtēta COVID-19 pandēmijas ietekme un, ja plānotie rādītāji nav sasniegti tieši saistībā ar pandēmijas sekām, tad netiek piemērota finanšu korekcija;
- sniegts metodisks atbalsts VRG saistībā ar lēmumu pieņemšanas kārtību, skaidrotas noteikumu normas;
- LAD aktīvi piedalās Latvijas lauku foruma, VRG un citu organizāciju rīkotajos pasākumos potenciālajiem projektu iesniedzējiem, lai informētu potenciālos atbalsta saņēmējus par LEADER pasākuma atbalsta saņemšanas nosacījumiem; LAD mājaslapā regulāri tiek papildināti skaidrojumi par dažādām normām..

Lielākās administrēšanas problēmas, ar ko LAD saskāries saistībā ar LAP platībatkarīgo atbalsta pasākumu ieviešanu:

Platību maksājumu iesniegumu galvenie noraidīšanas iemesli:

- Lauksaimnieks piesaka mazāku platību par 1 ha vai uz M10.1.3. RLZP atbalstu kopējo platību piesaka mazāku par 10 ha;
- Pretendents ar vēstuli pats atsauc iesniegumu vai kādu no M10 “Agrovide un klimats” vai M11 “Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitātēm;
- Pretendents nav sertificējies kādā no Bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijām, t.i. nav sertificēta saimniecība, līdz ar to arī saimniecība nav iekļauta bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijas shēmā vai sertifikācija 2020.gadā ir pārtraukta;
- Lauksaimniekam nav tiesību uzņemt jaunas BLA; VSMD; SVIN vai RLZP saistības vai paplašināt esošās saistības, jo neatbilst kādai no MK noteikumu Nr.171 “Noteikumi par valsts un ES atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides, klimata un lauku ainavas uzlabošanai 2014.-2020.gada plānošanas periodā” 95.punkta prasībām;
- Lauksaimniekam nav tiesību saņemt VSMD atbalstu, jo nav reģistrējies Valsts Augu aizsardzības dienesta Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas reģistrā;
- Lauksaimniekiem 2020.gadā vairs nav iespējas saņemt ADSI maksājumi, jo viss pieejamais finansējums ir apgūts un pasākuma īstenošana ir pārtraukta jau 2018. gadā.
- Lauksaimnieks piesaka mazāku platību par 1 ha vai uz RLZP atbalstu kopējo platību piesaka mazāku par 10 ha;
- Pretendents ar vēstuli pats atsauc iesniegumu vai kādu no “Agrovide un klimats” vai “Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitātēm;
- Pretendents nav sertificējies kādā no Bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijām, t.i. nav sertificēta saimniecība līdz ar to arī saimniecība nav iekļauta bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijas shēmā vai sertifikācija 2021.gadā ir pārtraukta.
- Lauksaimniekam nav tiesību uzņemt jaunas RLZP saistības vai paplašināt esošās RLZP saistības vairāk par 20% no savas sākotnējās saistību platības perioda sākumā (MK noteikumu Nr.171 “Noteikumi par valsts un ES atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides, klimata un lauku ainavas uzlabošanai 2014.-2020.gada plānošanas periodā, kā arī pārejas laikā 2021. un 2022.gadā” 95.10);
- Lauksaimniekam nav tiesību saņemt VSMD atbalstu, jo nav reģistrējies Valsts Augu aizsardzības dienesta Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas reģistrā;
- Lauksaimniekiem 2021.gadā vairs nav iespējas saņemt ADSI maksājumi, jo viss pieejamais finansējums ir apgūts (MK noteikumu Nr.171 “Noteikumi par valsts un ES atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides, klimata un lauku ainavas uzlabošanai 2014.-2020.gada plānošanas periodā, kā arī pārejas laikā 2021. un 2022.gadā” 95.13 punkts) .

Pie atbalsta saņēmējiem 2021. gadā kopā ir veiktas 811 pārbaudes.

Pasākuma veids	Veikto pārbaūžu skaits
1. 1. BLA (LAP pasākums “Bioloģiskā lauksaimniecība”)	203
2. 2. BDUZ (LAP pasākuma “Agrovide un klimats” aktivitāte “Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos”)	316
3. 3. SVIN (LAP pasākuma “Agrovide un klimats” aktivitāte “Saudzējošas vides izveide, audzējot nektāra augus”)	9
4. 4. RLZP (LAP pasākuma “Agrovide un klimats” aktivitāte “Rugāju lauks ziemas periodā”)	90
5. 5. NIM (LAP pasākuma “Natura 2000 un Ūdens pamatdirektīvas maksājumi” aktivitāte “Kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām”)	170
6. 6. VSMD (LAP pasākuma “Agrovide un klimats” aktivitāte “Vidi saudzējošo metožu pielietošana dārzkopībā”)	23

10.tabula **Informācija par 2021. gadā veiktajām pārbaudēm platību maksājumu pasākumiem**

Avots: LAD

Platību maksājumu pasākumu pārbaudes laikā biežāk konstatētas neatbilstības:

- Pasākuma M11 “Bioloģiskā lauksaimniecība” klienti deklarējuši kultūras kodu, kas netika konstatēts pārbaudes uz vietas laikā, līdz ar to veidojās pārdeklarācijas kultūrgrupās;
- Apakšpasākumā M10.1.3. “Rugāju lauks ziemas periodā” - rugāji ir iestrādāti augsnē vai RLZP atbalstam pieteiktajā laukā atrodas cita kultūra – tiek piemērota pārdeklarācijas sankcija;
- Nav ievēroti lauksaimnieciskās zemes noteikšanas kritēriji, jo atbalstam deklarētie zālāji nav noganīti vai nopļauti, vai nopļautā zāle nav novākta. Tāpat atbalstam deklarētajās papuvēs nezāles nav apkarotas un augi, vai to atliekas, nav iestrādātas augsnē līdz 15. septembrim.
- Pasākumos “Bioloģiskā lauksaimniecība” un “Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos” nav ievēroti lauksaimnieciskās zemes noteikšanas kritēriji, jo atbalstam deklarētie zālāji nav noganīti vai nopļauti, vai nopļautā zāle nav novākta;
- Pasākumam “Bioloģiskā lauksaimniecība” deklarēts kultūras kods ar augstāku atbalsta likmi nekā tiek konstatēts pārbaudē uz vietas;
- Pasākumam “Rugāju lauks ziemas periodā” pārbaudē uz vietas konstatē, ka ziemas periodā rugāji nav saglabāti;
- Pasākumam “Saudzējošas vides izveide, audzējot nektāra augus” netiek nodrošināti vismaz 3 dažādi atbilstoši kultūraugi;

Veiktie risinājumi un uzlabojumi saistībā ar platībatkarīgo atbalsta pasākumu ieviešanu:

- Valstī noteiktās Covid-19 ārkārtējas situācijas laikā platību maksājumu iesniegumu pieņemšana tika organizēta telefoniski. Lauksaimniekiem tika organizēti vairāki vebināri, lai skaidrotu izmaiņas un galvenos pieteikšanās nosacījumus, kā arī LAD darbinieki aktīvi piedalījās citu institūciju (LLKC) organizētajos vebināros lauksaimniekiem;
- lauksaimniekiem bija būtiski ieguvumi, piesakoties platību maksājumiem elektroniski. Viens no tiem – iespēja saņemt maksājumus ātrāk. Būtiski, ka EPS kļūdas bija iespējams novērst jau pieteikuma iesniegšanas brīdī;
- uzlaboti, optimizēti un ātrāk izstrādāti atbalsta pasākumu administrēšanai nepieciešamie dokumenti (procedūras, instrukcijas, iesniegumu veidlapas u.c.);
- papildināta EPS sistēma ar informācijas ikonām „i”, kurās lauksaimnieks var iegūt plašāku informāciju par interesējošo atbalsta veidu;
- lai samazinātu kļūdīšanās iespējas piesakot vairākus atbalsta veidus vienlaicīgi EPS tiek uzturēts algoritms, kas lauksaimniekiem pateica priekšā pasākumu M10 “Agrovide un klimats” un M11 “Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitāšu atbalsta veidus: Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos (BDUZ), Vidi saudzējošo metožu pielietošana dārzkopībā (VSMD), Rugāju lauksaimniecības ziemas periodā (RLZP), Saudzējošas vides izveide, audzējot nektāra augus (SVIN), Bioloģiskā lauksaimniecība (BLA) uz kuriem iespējams pieteikties;
- platību maksājumu iesniegumu pieņemšanas laikā tika monitorēta situācija un klientiem atgādināts par nepieteiktām pasākuma M10 “Agrovide un klimats” un M11 “Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitātēm, par kurām klientiem ir aktīvas saistības;
- platību maksājumu iesniegumu administrēšanas laikā tika monitorēta situācija par rugāju laukiem un pirms RLZP atbalsta pasākuma administrēšanas uzsākšanas lauksaimnieki informēti par iespēju mainīt ar vietām pavasarī pieteiktos rugāju laukus;
- tiek uzturēt bioloģisko kontroles institūciju atzinumu elektroniskā datu apmaiņa starp LAD un sertificējošajām institūcijām - bioloģisko lauksaimniecības atzinumu izveide, apmaiņa un precizēšana.;
- lai atvieglotu un paātrinātu administrēšanas procesu tiek uzturēta automātiskā labojumu akceptēšana – klientu iesūtītie labojumi, kas iesniegti līdz 15.06. sistēmā tika akceptēti bez administratora iesaistīšanas;
- EPS tika uzturēta pārbaude pēc 15.06. “nedrīkst palielināt platības uz pasākumu M10 “Agrovide un klimats” aktivitātēm, izņemot BDUZ, un M11 “Bioloģiskās lauksaimniecības” aktivitāšu atbalsta veidiem”;
- informēti atbalsta pretendenti, kuriem viņu īpašumā vai apsaimniekošanā esošās BVZ platības, Dabas aizsardzības pārvalde ir pārskatījusi par Eiropas Savienības nozīmes zālāju biotopu, par to, ka atbalsta saņēmējam ne vēlāk kā saistību perioda otrajā gadā ir jāapgūst pamatiemaņas zālāju biotopu vai sugu dzīvotņu apsaimniekošanā un LAD jāiesniedz atbilstošs dokuments.
- lai papildus informētu VSMD klientus, EPS uzturēts brīdinājums par to, ka pretendentam jābūt reģistrētam VAAD lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas reģistrā;
- IAKS tiek uzturēts “Dzeltenās kartiņas princips” (NIM);
- tiek uzturēta saistību veidošanas funkcionalitāte pasākumam M10 “Agrovide un klimats” un M11 “Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitātēm;
- turpināts darbs pie īstenoto projektu atskaišu izvērtēšanas pilnveidošanas un riskanto projektu atlase kontroļu uz vietas veikšanas;
- darbs pie procedūru izstrādes, kārtu izsludināšanas, projektu pieņemšanas un izvērtēšanas;
- uzlaboti kontroles mehānismi publiskā finansējuma, iepirkuma un būvniecības procedūru atbilstības vērtēšanai;
- darbs pie LAD informācijas sistēmas t.sk. EPS attīstības papildināšanas un pilnveidošanas, pēc iespējas vairāk iestrādājot loģiskās kontroles un pārbaudes, lai pretendents pieļautu pēc iespējas mazāk kļūdu.

- LAD CS un reģionālo lauksaimniecības pārvalžu darbinieku apmācības par meliorācijas un iepirkumu procedūru vērtēšanu, par risku samazināšanu, vērtējot iepirkumus un maksājumu dokumentus;
- klientiem pirms pieteikšanās platību maksājumiem tika sagatavota un nosūtīta informatīva vēstule par pasākuma M10 “Agrovide un klimats” un M11 “Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitāšu aktuālajām saistību platībām un saistību periodu.
- Valstī noteiktās COVID-19 ārkārtējas situācijas laikā platību maksājumu iesniegumu pieņemšana tika organizēta telefoniski. Lauksaimniekiem tika organizēti vairāki vebināri, lai skaidrotu izmaiņas un galvenos pieteikšanās nosacījumus, kā arī LAD darbinieki aktīvi piedalījās citu institūciju (LLKC) organizētajos vebināros lauksaimniekiem;
- lauksaimniekiem bija būtiski ieguvumi, piesakoties platību maksājumiem elektroniski. Viens no tiem – iespēja saņemt maksājumus ātrāk. Būtiski, ka EPS kļūdas bija iespējams novērst jau pieteikuma iesniegšanas brīdī;
- uzlaboti, optimizēti un ātrāk izstrādāti atbalsta pasākumu administrēšanai nepieciešamie dokumenti (procedūras, instrukcijas, iesniegumu veidlapas u.c.);
- papildināta EPS sistēma ar informācijas ikonām „i”, kurās lauksaimnieks var iegūt plašāku informāciju par interesējošo atbalsta veidu;
- lai samazinātu kļūdīšanās iespējas piesakot vairākus atbalsta veidus vienlaicīgi EPS tiek uzturēts algoritms, kas lauksaimniekiem pateica priekšā LAP pasākumu “Agrovide un klimats” un “Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitāšu atbalsta veidus: Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos (BDUZ), Vidi saudzējošo metožu pielietošana dārzkopībā (VSMD), Rugāju lauksaimniecība ziemas periodā (RLZP), Saudzējošas vides izveide, audzējot nektāra augus (SVIN), Bioloģiskā lauksaimniecība (BLA) uz kuriem iespējams pieteikties;
- platību maksājumu iesniegumu pieņemšanas laikā tiek monitorēta situācija un klientiem atgādināts par nepieteiktām LAP pasākuma “Agrovide un klimats” un “Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitātēm par kurām klientiem ir aktīvas saistības;
- platību maksājumu iesniegumu administrēšanas laikā tiek monitorēta situācija par rugāju laukiem un pirms RLZP atbalsta pasākuma administrēšanas uzsākšanas lauksaimnieki informēti par iespēju mainīt ar vietām pavasarī pieteiktos rugāju laukus;
- tiek uzturēt bioloģisko kontroles institūciju atzinumu elektroniskā datu apmaiņa starp LAD un sertificējošajām institūcijām - bioloģisko lauksaimniecības atzinumu izveide, apmaiņa un precizēšana;
- lai atvieglotu un paātrinātu administrēšanas procesu tiek uzturēta automātiskā labojumu akceptēšana – klientu iesūtītie labojumi, kas iesniegti līdz 15.06. sistēmā tika akceptēti bez administratora iesaistīšanas;
- EPS tika uzturēta pārbaude pēc 15.06. “nedrīkst palielināt platības uz pasākumu “Agrovide un klimats” aktivitātēm, izņemot BDUZ un “Bioloģiskās lauksaimniecības” aktivitāšu atbalsta veidiem”;
- informēti Atbalsta pretendenti, kuriem viņu īpašumā vai apsaimniekošanā esošās BVZ platības, Dabas aizsardzības pārvalde ir pārkartējusi par Eiropas Savienības nozīmes zālāju biotopu, par to, ka Atbalsta saņēmējam līdz 2023.gada 30.maijam ir jāapgūst 16 h pamatiemaņas zālāju biotopu vai sugu dzīvotņu apsaimniekošanā un LAD jāiesniedz atbilstošs dokuments;
- informēti Atbalsta pretendenti, kuri uzsākuši bioloģisko sertifikāciju pirmo reizi, ka ir jāapgūst 160 h apmācības par bioloģisko lauksaimniecību;
- SVIN un BLA bišu atbalsta pretendenti tika papildus informēti par nepieciešamību LDC datu bāzē aktualizēt bišu saimes uz 1.maiju;
- lai papildus informētu VSMD klientus, EPS uzturēts brīdinājums par to, ka pretendents jābūt reģistrētam VAAD lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas reģistrā;
- IAKS tiek uzturēts “Dzeltenās kartiņas princips” (NIM);

- tiek uzturēta saistību veidošanas funkcionalitāte pasākumam „Agrovide un klimats” un „Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitātēm;
- turpināts darbs pie īstenoto projektu atskaišu izvērtēšanas pilnveidošanas un riskanto projektu atlase kontroļu uz vietas veikšanas;
- darbs pie jaunā plānošanas perioda 2023.-2027.gadam ieviešanas, piedaloties Eiropas Padomes darba grupās, iesaistīšanās maksājuma aģentūru Mācību tīkla darbībā un piedalīšanās Latvijas Valsts pozīciju izstrādes un apspriešanas darbā ar Zemkopības ministriju (turpmāk – ZM), sadarbība ar ZM ministru kabinetu noteikumu jaunajam periodam izstrādē - komentēšana un atsevišķu priekšlikumu izstrāde;
- darbs pie procedūru izstrādes, kārtu izsludināšanas, projektu pieņemšanas un izvērtēšanas 2014.-2020.gada plānošanas perioda, kā arī pārejas laika 2021. un 2022.gada pasākumiem;
- uzlaboti kontroles mehānismi publiskā finansējuma, iepirkuma un būvniecības procedūru atbilstības vērtēšanai;
- darbs pie Lauku atbalsta dienesta informācijas sistēmas t.sk. Elektroniskās pieteikšanās sistēmas attīstības papildināšanas un pilnveidošanas, pēc iespējas vairāk iestrādājot loģiskās kontroles un pārbaudes, lai pretendents pieļautu pēc iespējas mazāk kļūdu;
- LAD CS un reģionālo lauksaimniecības pārvalžu darbinieku apmācības par meliorācijas un iepirkumu procedūru vērtēšanu, par risku samazināšanu, vērtējot iepirkumus un maksājumu dokumentus;
- klientiem pirms pieteikšanās uz Platību maksājumiem tika sagatavota un nosūtīta informatīva vēstule par pasākuma „Agrovide un klimats” un/vai „Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitāšu aktuālajām saistību platībām un saistību periodu.

--

3.b) Kvalitāte un efektīvi izpildes mehānismi

Vienkāršoto izmaksu risinājumi (VIR) ¹, vērtība aprēķināta automātiski

	Total RDP financial allocation [EAFRD + EURI]	[%] plānotais VIR pārklājums no kopējā LAP piešķiruma ²	[%] sasniegtie izdevumi, izmantojot VIR no kopējiem LAP piešķirumiem (kopā) ³
Fondam specifiskas metodes KNR 67. panta 5. punkta e) apakšpunkts	1 420 927 995,00	40,46	32,84

¹ Vienkāršoto izmaksu risinājumi ir paredzēti kā vienības izmaksas/ vienotas likmes/ vienreizēji maksājumi saskaņā ar KNR 67. panta 5. punktu, tostarp ELFLA īpašas metodes saskaņā ar minētā punkta e) apakšpunktu, piemēram, uzņēmējdarbības sākšanas vienreizējie maksājumi, vienotas likmes maksājumi ražotāju organizācijām un platībatkarīgas un ar dzīvniekiem saistītas vienības izmaksas.

² Aprēķina automātiski no programmas versiju pasākumiem 06., 09., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 18.

³ Aprēķina automātiski no izdevumu deklarācijas pasākumiem 06., 09., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 18.

Vienkāršoto izmaksu risinājumi (VIR), pamatojoties uz specifiskiem, sīki izstrādātiem dalībvalstu datiem [pēc izvēles]

	Total RDP financial allocation [EAFRD + EURI]	[%] plānotais VIR pārklājums no kopējā LAP piešķiruma	[%] sasniegtie izdevumi, izmantojot VIR no kopējiem LAP piešķirumiem (kopā)
Kopā KNR 67. panta 1. punkta b), c), d) apakšpunkts + 67. panta 5. punkta e) apakšpunkts	1 420 927 995,00		
Fondam specifiskas metodes KNR 67. panta 5. punkta e) apakšpunkts	1 420 927 995,00		

E-pārvalde saņēmējiem [pēc izvēles]

	[%] EAFRD + EURI funding	[%] attiecīgās darbības
Atbalsta pieteikums		
Maksājuma pieprasījumi		
Kontrole un noteikumu izpilde		
Uzraudzība un ziņošana VI/MA		

Vidējais termiņš, kurā saņēmēji saņem maksājumus [pēc izvēles]

[Dienas] Attiecīgos gadījumos, dalībvalstu maksājumu termiņš saņēmējiem	[Dienas] Vidējais termiņš, kurā saņēmēji saņem maksājumus	Piezīmes

4. PASĀKUMI, KAS VEIKTI, LAI ĪSTENOTU TEHNISKĀS PALĪDZĪBAS UN PROGRAMMAS PUBLICITĀTES PRASĪBAS

4.a) Veiktās darbības un pašreizējā situācija attiecībā uz VLT izveidi un tā rīcības plāna īstenošanu

4.a1) Veiktās darbības un pašreizējā situācija attiecībā uz VLT izveidi (pārvaldes struktūra un tīkla atbalsta nodaļa)

Ievērojot Regulas Nr.1305/2013 54. panta 1. punktu, Ministru kabineta 2014. g. 30. septembra noteikumu Nr. 599 20. punktā noteikts, ka VLT sekretariāta pienākumus pilda LLKC, ar kuru ZM ik gadu slēdz līgumus. Arī 2021. g. noslēgti 4 līgumi starp ZM un LLKC (atsevišķi no pasākuma "Tehniskā palīdzība" finansējuma gan plānošanas pamatperiodam, gan pārejas periodam), pamatojoties uz tiem LLKC turpināja pildīt VLT sekretariāta funkcijas un īstenoja VLT darba plāna aktivitātes.

Efektīvai informācijas apmaiņai un ikgadējā darba plāna pasākumu īstenošanai reģionos VLT darbību nodrošina VLT sekretariāts ar centrālo biroju un 26 reģionālās struktūrvienības visā Latvijā. Lai nodrošinātu informācijas pieejamību pēc iespējas tuvāk lauku teritoriju iedzīvotājiem, uzņēmējiem un organizācijām, gandrīz visos Latvijas novados darbojas VLT novadu lauku attīstības speciālisti, kas administratīvi piesaistīti VLT 26 reģionālajām struktūrvienībām.

4.a2) Veiktās darbības un pašreizējā situācija attiecībā uz rīcības plāna īstenošanu

2021. gadā **VLT Sekretariāta darbības ietvaros** VLT tīmekļa vietnē www.laukutikls.lv tika ievietoti dažādi raksti un papildināta informācija par notikumiem un aktualitātēm lauku attīstības jomā. Tīmekļa vietnē regulāri tiek papildināts notikumu kalendārs ar aktuālajiem notikumiem pašvaldībās un VRG, kā arī tiek ievietoti materiāli par notikumiem, saistītiem ar lauku attīstību.

Gada laikā VLT sekretariāta darbības ietvaros rīkotas vairākas diskusijas un darba grupas par lauku attīstībai būtiskiem jautājumiem, nozares politiku, labajiem projektu piemēriem un kooperāciju, kā arī vietējiem iepirkumiem.

Tāpat VLT pārstāvji piedalījušies dažādos starptautiskos Lauku tīkla un tā darbību veicinošos pasākumos (Eiropas Tīkla lauku attīstībai (ENRD) rīkoti pasākumi), kā arī vairākos citu dalībvalstu rīkotos pasākumos (semināros un konferencēs) lauku attīstības jomā par lauku teritoriju ilgtspējīgu attīstību, uzņēmējdarbību laukos, inovācijām un zinātni (t.sk., sociālajām inovācijām), jaunatni un darbu ar jauniešiem laukos u.c.

VLT Rīcības programmas 2015.-2020. gadam darba plāna 2021. gadam ietvaros tika noorganizēti 228 informatīvie un 50 izglītojoši semināri. Pasākumi tika organizēti visās reģionālajās nodaļās, un galvenās semināru tēmas bija:

- uzņēmējdarbības uzsākšana un ražošanas efektivitātes celšana;
- Par ES un Valsts likumdošanas izmaiņām, kas attiecas uz lauku un mežu apsaimniekošanu;
- Par Lauku attīstības programmas aktualitātēm un pasākumiem;
- Finansējuma piesaistes iespējas lauku iedzīvotājiem;

- Par LEADER pieejas pasākumu īstenošanu.

VLT aktivitātes „Informatīvie pasākumi jauniešiem un skolēniem” mērķis ir skolēnu informētības un intereses līmeņa celšana par dažādām uzņēmējdarbības attīstības iespējām lauku teritorijās, par lauksaimniecības izglītības piedāvājuma dažādību, par procesiem dabā, par lauksaimniecības dažādību un nākotnes perspektīvām. Pasākuma dalībnieki ir skolēni no vispārizglītojošām iestādēm 6.-12. klašu grupā. 2021. gadā pasākuma ietvaros LLKC konsultanti apmeklēja izglītības iestādes un iepazīstināja skolēnus ar uzņēmējdarbības iespējām laukos, t.sk. lauksaimniecības nozarēm, informēja par izglītības iestādēm un tajās esošajām ar lauksaimniecību saistītajām programmām. Kopumā tika noorganizēti 77 informatīvi izglītojoši pasākumi, kuros tika uzrunāti 1 184 skolēni.

2021. gadā Lauku attīstības nodaļa sadarbībā ar Valsts zivsaimniecības sadarbības tīkla (ZST) sekretariātu un MKPC jau sesto gadu īstenoja interaktīvu akciju skolēniem “Šodien laukos” un 2021. gada martā tika izsludināta “Šodien laukos” 2021. gada sezona. Konkurss norisinās sociālajos tīklos, “Šodien Laukos” oficiālajos facebook.com un instagram.com kontos, kā arī iesaistot citus digitālus rīkus – e-pasta mārketingu un LLKC sociālo tīklu un mediju kanālus. Konkursa mērķis ir ar sociālo tīklu starpniecību izglītot/informēt bērnus un jauniešus par lauksaimniecības, zivsaimniecības un mežsaimniecības tēmām. Konkurss sevī ietver gan izglītojošo daļu, izstrādājot dažādus materiālus par ikmēneša tēmām, gan izklaidējošo daļu – iespēju pildīt uzdevumus un sacensties konkursā. 2021. gadā ir paplašināta konkursa mērķauditorija, kas ir bērni un skolēni vecumā no 3 līdz 16 gadiem. Konkursa ietvaros 2021. gadā tika izstrādāti 5 lieli uzdevumi un 3 papilduzdevumi par dažādām tēmām, kurus pildot skolēni cīnījās par balvām. Konkursa uzdevumi veidoti tā, lai to izpildes process būtu gan izzinošs (patstāvīga informācijas iegūšana un meklēšana), gan fizisks (došanās dabā, dažādi praktiski uzdevumi ārpus telpām), gan radoši (putnu barotavu veidošana), gan izglītojoši (putnu vērošana), gan attīstot jauniešu tehnoloģiskās/datorprasmes (prezentāciju veidošana, video filmēšana un montēšana, infografiku izstrāde, fotografēšana, darbs ar teksta apstrādes programmu MS Word utml.), gan izklaidējoši (ēst gatavošana, zīmēšana, krustvārdu mīklu risināšana). Kopējais dalībnieku skaits 2021. gadā 849 skolēni un 63 pedagogi.

Mežsaimniecības nozares popularizēšanas ietvaros 2021. gadā MKPC klātienē notikušas 88 nodarbības/pasākumi visā Latvijā, tajos piedalījušies 1652 dalībnieki (skolēni). Visus izglītojošos pasākumus un nodarbības īstenoja MKPC nodaļu darbinieki – meža gidi dažādos Latvijas reģionos, pārsvarā lauku skolās. Pirms nodarbību uzsākšanas veikta MKPC meža gidu apmācība.

Lai sekmētu jauniešu palikšanu lauku teritorijās, mazinātu to pārcelšanos uz lielajām pilsētām, VLT darbības ietvaros 26 reģionālajās nodaļās tiek sniegts atbalsts lauku jauniešiem uzņēmējdarbības veicināšanai. Mācības 2021. gadā tika organizētas laika posmā no oktobra līdz decembrim. Pandēmijas ietekmē mācību process norisinājās gan klātienē, gan attālināti, gan ar individuāli pieejamu materiālu palīdzību mācību vielas patstāvīgai apgūšanai. Veiksmīgi aizstāvēt savu biznesa ideju, jaunieši saņēma sertifikātus, kas apliecina, ka tie ir apguvuši konkrētās tēmas un noslēguši mācību procesu. Visi, kas ir noslēguši mācību procesu un saņēmuši sertifikātu var startēt konkursā “Laukiem būt”. Kopumā mācības apmeklēja 232 dalībnieki, no kuriem 194 dalībnieki jeb 84% ieguva sertifikātu.

Konkurss “Laukiem būt” tika organizēts 2021. gada 1. ceturksnī, un tajā varēja startēt 2020. gada mācību dalībnieki, kas saņēmuši sertifikātus, kā arī konkursanti un mācību dalībnieki no iepriekšējiem 2 gadiem, kas iepriekš nav saņēmuši naudas balvas konkursa finālā vai nav startējuši konkursā, bet ir nolēmuši attīstīt savu biznesa ideju. Kopumā konkursam iesniegti 59 biznesa plāni.

2021. gada decembrī noorganizēta papildus mācību diena mācību dalībniekiem – izglītojošs seminārs tiešsaistē, kurā mācību dalībniekiem tika sniegtas zināšanas par video filmēšanas un montēšanas pamatiem, lai labāk sagatavotos “Laukiem būt!” konkursam, kurā viena no konkursa pieteikuma sastāvdaļām ir

reklāmas video, kā arī par sociālo tīklu mārketingu.

Sabiedrības informēšanas nolūkā VLT regulāri sagatavo ziņu lapas par aktualitātēm lauku attīstībā un lauksaimniecībā, kā arī informē lauku iedzīvotājus par jaunumiem likumdošanā. 2021. gadā tika publicēti 12 informatīvā izdevuma "Lauku Lapa" izdevumi par aktualitātēm lauku attīstības jomā, kas pavairoti 56 660 eksemplāros un izplatīti visā Latvijā. Katru nedēļu tiek publicēta arī elektroniskā izdevuma versija "Lauku e-Lapa", kas tiek izsūtīta elektroniski vairāk nekā 20 000 "Lauku e-Lapas" abonentiem – lauksaimniekiem, lauku uzņēmējiem, konsultantiem, komercuzņēmumu pārstāvjiem, valsts un pašvaldību darbiniekiem, kā arī dažādām citām iestādēm. 2021. gada laikā izsūtītās kopumā 51 "Lauku e-lapas". "Lauku e-Lapa" pieejama arī VLT tīmekļa vietnē. Sagatavoti un izplatīti 4 informatīvie izdevumi "Čiekurs".

Pasākuma "Vietējo lauksaimniecības produkcijas ražotāju un mājražotāju atbalsta programma" ietvaros, visu 2021.gadu notika aktīvs darbs pie atbilstošu uzņēmumu apzināšanas, uzrunāšanas un ievades 2021.gada decembrī publiski palaistajā e-katalogā www.novadagarsa.lv, kas apvieno Latvijas produkcijas ražotājus, kuri ir bioloģiskās, integrētās audzēšanās, Zaļās karotītes un GlobalGAP shēmu dalībnieki. Katalogs pieejams visiem interesentiem. Katalogs apkopo ražotājus, kuru produkcijā ir ne mazāk kā 70% vietēji (Latvijā) saražotu izejvielu. Uz 2021.gada beigām kopumā katalogā ievadīti 1077 uzņēmumi. Kopumā no katalogā ievadītajiem uzņēmumiem 265 ir bioloģiskā saimniecība, 130 saimniecības izmanto integrētās audzēšanas metodi, 36 uzņēmumi ar Zaļās karotītes sertifikātu, kā arī 3 uzņēmumi ar GLOBALG.A.P. sertifikātu. 2021.gadā aktuāls ir attālinātās tirdzniecības jautājums, līdz ar to katalogā iespējams atrast uzņēmumus, kas nodrošina produkcijas piegādes – uz gada beigām tādi ir 697 uzņēmumi. Noorganizēta konference Rīgā "Vietējie produkti – nākotnes virzītājspēks". Dalībnieku skaits pasākumā klātienē un attālināti – 226.

Informēšanas un publicitātes pasākumu ietvaros 2021. gadā organizētas 10 starptautiska un nacionāla līmeņa konferences. VLT ir noorganizējis tiešsaistē "VI Starptautiskā Latgales biškopju konference – par lāčiem dravās", kurā piedalījās 495 dalībnieki. Konferencē uzstājās gan nozares pārstāvji no Latvijas, gan viesi no Eiropas, apspriežot aktuālos jautājumus biškopības nozarē un daloties ar pieredzi.

Starptautisku pasākumu organizēšana Latvijā dod iespēju starptautiskajiem kolēģiem uzzināt par Latvijā īstenotajām aktivitātēm, kā arī plašākam skaitam Latvijas pārstāvju iepazīties ar starptautisko pieredzi.

Realizēts pasākums - konkursa "Sējējs 2021" laureātu apbalvošanas ceremonija. Ārkārtas situācijas valstī un vīrusa Covid-19 pandēmijas ietekmes rezultātā konkursa vērtēšana realizēta attālināti. Konkursa 2021. gada dalībnieku pieteikumu skaits uz 10 nominācijām bija 36. Žūrijas vērtēšanas rezultātā apbalvoti 10 laureāti ar lielajām Sējējs balvām.

Kopumā 2021. gadā VLT sekretariāta darbībā sasniegti šādi rādītāji (11.tabula).

	KOPĀ	no tiem vērsti uz LAP uzraudzības un novērtēšanas rezultātu apkopošanu un izplatīšanu	no tiem vērsti uz konsultācijām un/ vai inovāciju atbalsta punktu	no tiem vērsti uz VRG, t.sk. starpteritoriālo un starptautisko sadarbību	
VLT komunikāciju rīku skaits (pēc veida)	1. VLT rīkoti pasākumi (informatīvie semināri, konferences, pieredzes apmaiņa u.c.) – pasākumu skaits	275	6	8	4
	2. Publikācijas, ieskaitot e-publikācijas – izdevumu skaits	66	29	10	9
	3. Citi rīki (mājaslapa, sociālie mediji) – skaits	3	3	3	3
	4. Apkopotie un izplatītie projektu piemēri konkursa "Sējējs" pieteikumu skaits, publicētie piemēri ENRD un laukutiks.lv mājaslapā) – skaits	214	2	40	14
VLT aktivitāšu ietvaros īstenotā tematiskās un analītiskās informācijas apmaiņa, skaits	5. Tematiskās darba grupas – skaits (LAP, nozaru darba grupas u.c.)	24	5	15	4
	6. Konsultācijas ar dalībniekiem (EIP, AKIS u.c.) – skaits	31	1	20	10
	7. Citi (apmācības, rīki u.tml.) – skaits	284	153	20	7
8. ENRD aktivitātes, kurās piedalījies VLT (ieskaitot Ziemeļ-Baltijas valstu sanāksmes – 8) – skaits	15	5	4	6	
no tām VLT aktīvi līdzdarbojies (sniegta prezentācija, vadīta darba grupa, veidoti plakāti u.tml.)	6	4	1	1	

11. tabula. 2021. gadā VLT sekretariāta darbībā sasniegtie rādītāji Avots: LLKC Avots: LLKC

4.b) Pasākumi, kas veikti, lai nodrošinātu programmas publicitāti (Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 808/2014 13. pants)

Informācija par vadošās iestādes veiktajiem informācijas un publicitātes pasākumiem

Lai sekmīgi nodrošinātu ELFLA informācijas un publicitātes pasākumus, ZM kā ELFLA vadošā iestāde darbojas saskaņā ar ELFLA, Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda informācijas un publicitātes stratēģiju, kas nosaka iepriekš minēto fondu informācijas un publicitātes kopīgos mērķus un uzdevumus 2014.-2020. gada plānošanas periodam, kā arī informācijas un publicitātes pasākumu kopumu, kādu paredzēts ieviest no iestāžu un organizāciju puses. Lai savlaikus sniegtu skaidru un saprotamu informāciju par iespējam pieteikties ELFLA atbalstam, informētu sabiedrību par ieguldījuma virzieniem un ieguvumiem, kā arī veicinātu sabiedrības izpratni par ES atbalstu Latvijas reģionu attīstībā, regulāri aktualizēta informācija par pasākumiem, semināriem, apmācībām, pieteikšanās termiņiem un citām ar ELFLA saistītām norisēm ZM, padotības iestāžu un Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra (LLKC) interneta vietnēs un sociālajos tīklos. Daļa informācijas publicēta arī angļu valodā. ZM 2021. gadā izplatījusi 43 preses paziņojumus latviešu un 6 paziņojumus angļu valodā par ELFLA, kas publicēti plašsaziņas līdzekļos un tīmekļvietnēs. Ikdienā regulāri veikta LAP popularizēšana tīklos "Facebook", "Twitter" un "Instagram", kā arī "Youtube".

ZM 2021. gadā turpinājusi 2020. gadā sāktu komunikācijas kampaņu lauksaimnieku un mežsaimnieku kooperatīvu attīstībai un darbības popularizēšanai. ZM 2021. gadā sagatavoja divus videosīžetus un piecus radiosīžetus kooperācijas popularizēšanai, kas pārraidīti televīzijas kanālā Re TV, Radio Skonto un Radio TEV.

ZM sagatavotā informācija par ELFLA un LAP, tostarp par EK noteikto LAP pārejas periodu regulāri

ievietota Latvijas medijos latviešu un krievu valodā. Zemkopības ministrs un ZM eksperti vairākkārt piedalījušies televīziju - LTV 1, LTV 7, TV3, TV24, RE:TV un radio - LR 1, LR 4 ierakstos, tiešraidēs un tiešsaistes intervijās („Krustpunkti”, „Pēcpusdiena”, „Labrīt”, „Doma Laukums”), kurās notikušas diskusijas par LAP un ELFLA sniegtajām iespējām. Informācija publicēta oficiālā izdevēja uzturētajā tīmekļvietnē „LV portāls”, aģentūras LETA ziņu lentē, portālos „laukos.lv”, „LSM”, „Delfi”, „TVNet”, „FinanceNet”, „Latvijas Avīze”, „Neatkarīgā Rīta Avīze”, žurnālos „Saimnieks”, „AgroTops”, „Baltijas Koks”, „Dārzs un Drava”, „Praktiskais Latvietis”, „Kapitāls”, „Ir”, „Dienas Bizness”, „Sestdiena”, laikrakstā un portālā „Diena”, specializētajos medijos („Lauku Lapa”, „Latvijas Lopkopis”) un reģionālajos medijos un tīmekļvietnēs.

Informācija par LAP publicēta arī krieviski rakstošajos un raidošajos Latvijas plašsaziņas līdzekļos - televīzijās LTV 7 (krievu redakcija), radio LR 4 („Doma Laukums”), laikrakstos un portālos „Telegraf”, „Novaja.lv”, „BB.lv”, portālu „LSM”, „TVNet” un „Delfi” krievu valodas versijās u.c.

Sadarbībā ar VLT organizēta 1654 informatīvo ziņu publikācijas, tostarp arī publikācijas un e-publikācijas plašsaziņas līdzekļos. Savukārt sadarbībā ar VLT un MPKC izdoti 12 informatīvā izdevuma „Lauku Lapa” izdevumi (metiens gadā 33 060 eksemplāri) un katru nedēļu publicēta izdevuma elektroniskā versija – „Lauku e-Lapa” (52 laidieni), kas pieejams visiem interesentiem (elektroniski izsūtīts vairāk nekā 22 000 abonentu), un četri informatīvie izdevumi meža īpašniekiem „Čiekurs”, katrs 5000 eksemplāru, kā arī „e-Čiekurs” informācija atsevišķā pielikumā pievienota izdevumam „Lauku e-Lapa”.

ZM ir ļoti laba sadarbība ar Latvijas reģionālajiem medijiem. Tā kā reģionālos medijus galvenokārt interesē konkrēta un lauku saimniekošanā noderīga informācija, tad novadu pašvaldībās bāzētie plašsaziņas līdzekļi labprāt publicē ZM sniegto informāciju par projektu iesniegšanu, semināriem un konsultācijām, inovācijām un sadarbību, kā arī paši veido stāstus par savu novadu veiksmīgajām saimniecībām un to pieredzi, izmantojot ZM sniegto informāciju.

Tāpat ZM speciālisti regulāri piedalījušies Valsts Lauku tīkla (VLT) un nevalstisko organizāciju (NVO) rīkotajos tiešsaistes un arī klātienē semināros, konferencēs, sanāsmēs un snieguši aktuālo informāciju par LAP ieviešanas progresu un normatīvo aktu aktualitātēm. Ir uzklauti NVO priekšlikumi, diskutēti par LAP īstenošanas uzlabošanu un efektīva finansējuma apguves veicināšanu, kā arī sniegtas atbildes un skaidrojumi uz nozares pārstāvju jautājumiem, tostarp tiekoties vai sazinoties ar uzņēmējiem individuāli.

Atzīmējams ir zemkopības ministra ieguldījums, sniedzot aktuālu informāciju ražotājiem, tādējādi veicinot iedzīvotāju aktīvu līdzdalību ELFLA līdzekļu izmantošanā. Saistībā ar Covid-19 ierobežojumiem ministram ir bijušas tikai dažas darba vizītes – uz Ādažiem, Talsiem, un Viļāniem, Varakļāniem, Maltu, Murmastieni, Balviem un Augšdaugavu Latgalē. Savukārt ir bijis daudz videotikšanos ar uzņēmējiem, to biedrībām un žurnālistiem, diskutējot par plānošanas perioda noslēguma LAP nosacījumiem un iezīmējot pārejas, kā arī gaidāmā perioda svarīgākos LAP jautājumus. Ministrs piedalījies daudzās videokonferencēs, tostarp rīkotas īpašas tiešsaistes preses konferences par iedzīvotāju nodrošinājumu ar pārtiku, par atbalstu kovida krīzes skartajiem lauksaimniekiem un pārtikas ražotājiem un par Latvijas augļu, ogu un dārzeņu plašāku pieejamību mūsu veikalos.

Latvijas medijos publicēti gan augstākā līmeņa ekspertu un nozares vadības viedoklis, gan arī lauku konsultantu skaidrojumi un komentāri par LAP.

ZM sadarbībā ar LLKC 2021. gadā rīkojusi tiešsaistes „Meža nozares konference 2021” mežsaimniekiem tiešsaistē, kurā informēts par fondu aktualitātēm un pieejamo atbalstu, kā arī sadarbībā ar biznesa centru „Rāmava” rīkots „Lauksaimniecības forums 2021” par atbalstu lauksaimniecībai un lauku attīstībai 2021.-2022. gadam. Abi pasākumi pārraidīti internetā.

Popularizējot lauksaimniecībā un mežsaimniecībā sasniegto un ieguldījumu Latvijas lauku attīstībā, arī 2021. gadā ZM rīkoja konkursu “Sējējs 2021” un “Zelta čiekurs 2021”. Latvijas veiksmīgākie uzņēmēji, no kuriem vairums ir arī konkursu laureāti, savas saimniecības attīstībai piesaistījuši ELFLA līdzekļus.

Sadarbībā ar LLKC, Meža konsultāciju pakalpojumu centru (MPKC) un Valsts Lauku tīklu (VLT) organizēti 228 informatīvie semināri (8124 dalībnieki), 50 izglītojošie semināri (1936 dalībnieki) un 124 pasākumi (2423 dalībnieki) visās reģionālajās nodaļās par finansējuma piesaisti lauku iedzīvotājiem, jauniešiem, lauksaimniekiem un mežsaimniekiem, par LAP pasākumiem, jaunumiem normatīvajos dokumentos, uzņēmējdarbības efektivitātes celšanu.

Un 2021. gadā arī noslēgta klientu Agrovīdes un ekoshēmu pasākumu aprēķini un analīze atbalsta maksājumu efektīvākai ieviešanai, aprēķināta pašizmaksa 14 lauksaimniecības produkcijas veidiem, balstoties uz 145 saimniecību datiem.

Lai veicinātu iedzīvotāju izpratni par procesiem un informētību, ZM tīmekļvietnē veiktas aptaujas, veidojot atgriezenisko saikni ar sabiedrību.

Uzņēmuma “Latvijas Fakti” veiktajā pētījumā “Iedzīvotāju informētība un izpratne par Eiropas Savienības fondiem 2021. gadā” secināts: “Eiropas Savienības fondu atpazīstamība pēdējo 10 gadu laikā nav būtiski mainījusies. Salīdzinājumā ar iepriekšējā, 2020. gada pētījumu, šogad konkrēti ES fondi tika atpazīti retāk. ELFLA atpazīna 42% aptaujāto (-8% salīdzinājumā ar 2020. gadu). Pozitīvi jāatzīmē fakts, ka 2021. gadā retāk nekā iepriekšējos pētījumos pieejamās informācijas klāsts tika vērtēts kā nepietiekams: 37% (-1% salīdzinājumā ar 2020. gadu) pētījuma dalībnieku skatījumā pieejamā informācija par ES fondiem apmierina viņu vajadzības.” (8. un 9. attēls).

Informācija par LAD veiktajiem informācijas un publicitātes pasākumiem

2021. gadā LAD mērķtiecīgi īstenoja informācijas un publicitātes pasākumus, lai informētu gan klientus, gan plašāku sabiedrību par LAP ieguldījuma nozīmību un sasniegtajiem rezultātiem ar ELFLA atbalstu. Tika turpināta 2020. gadā izveidotā jaunā pieeja pasākumu īstenošanā, ņemot vērā Covid-19 izplatības dēļ ieviestos ierobežojumus darbam klātienē.

LAD katru gadu veic klientu aptauju LAD mājaslapā ar mērķi noskaidrot, kā klienti vērtē LAD darbu, sniegtos pakalpojumus, izmantotās tehnoloģijas un citus jautājumus. Iegūtie rezultāti arī 2021. gadā tika analizēti un veiktas izmaiņas LAD darbā, lai klientiem pēc iespējas ērtāk būtu pieejama visa aktuālā informācija. Aptaujas rezultāti skatāmi LAD mājaslapā www.lad.gov.lv izvēlnē “Klientu aptauja”.

Visa aktuālā informācija par atbalsta veidiem, to saņemšanas nosacījumiem, operatīvā informācija un citas aktualitātes ir publicēta LAD mājaslapā www.lad.gov.lv. Tajā regulāri tiek publicēta informācija par atbalsta pasākumu kārtām, vadlīnijas atbalsta saņemšanai, informācija par konsultāciju iespējām u.tml.

LAD veic aktivitātes, lai nodrošinātu to, ka tiek ievēroti nosacījumi atbalsta publicitātes prasībām. Klientiem ir sagatavota skaidrojoša informācija par nepieciešamo publicitāti, elektroniski ir pieejams informatīvā publicitātes plakāta un plāksnes ērti elektroniski aizpildāms un izdrukājams paraugs, kuru klients var aizpildīt un izmantot savam projektam, lai informētu sabiedrību par ELFLA ieguldījumu. Tiek sniegtas individuālas konsultācijas un skaidrotas publicitātes nodrošināšanas prasības klientiem, kuri īsteno projektus.

Atbilstoši prasībām sabiedrībai ir sniegta informācija par maksājumu saņēmējiem. Katru gadu LAD publisko atbalsta saņēmējus savā mājaslapā: https://eps.lad.gov.lv/payment_recipients.

LAD regulāri informē plašsaziņas līdzekļus par LAP aktualitātēm. Šī darba ietvaros īstenotas vairākas aktivitātes: nosūtītas 9 preses relīzes, monitorēta to publicēšana plašsaziņas līdzekļos, piemēram, informāciju par atbalstu pasākumā “Ieguldījumi materiālajos aktīvos” sasniegusi 119 tūkstošus lielu auditoriju. Regulāri sniegta informācija pēc mediju pieprasījuma t.sk. organizētas intervijas.

Katru nedēļu tiek sagatavots un izsūtīts iknedēļas LAD elektroniskais Ziņnesis tā abonentiem par LAD darba aktualitātēm, tajā skaitā par LAP pasākumiem.

Tiek sagatavotas atbildes uz LAD klientu uzdotajiem jautājumiem, tās nosūtītas klientiem arī individuāli.

LAD aktīvi publicē informāciju sociālajos tīklos. Twitter kontā LAD_Latvija, Facebook kontā, Youtube, LinkedIn un Vimeo kontā aktīvi tiek publicēta aktuālā informācija par administrētajiem pasākumiem un aktualitātēm, kā arī sniegta atbildes uz klientu uzdotajiem jautājumiem.

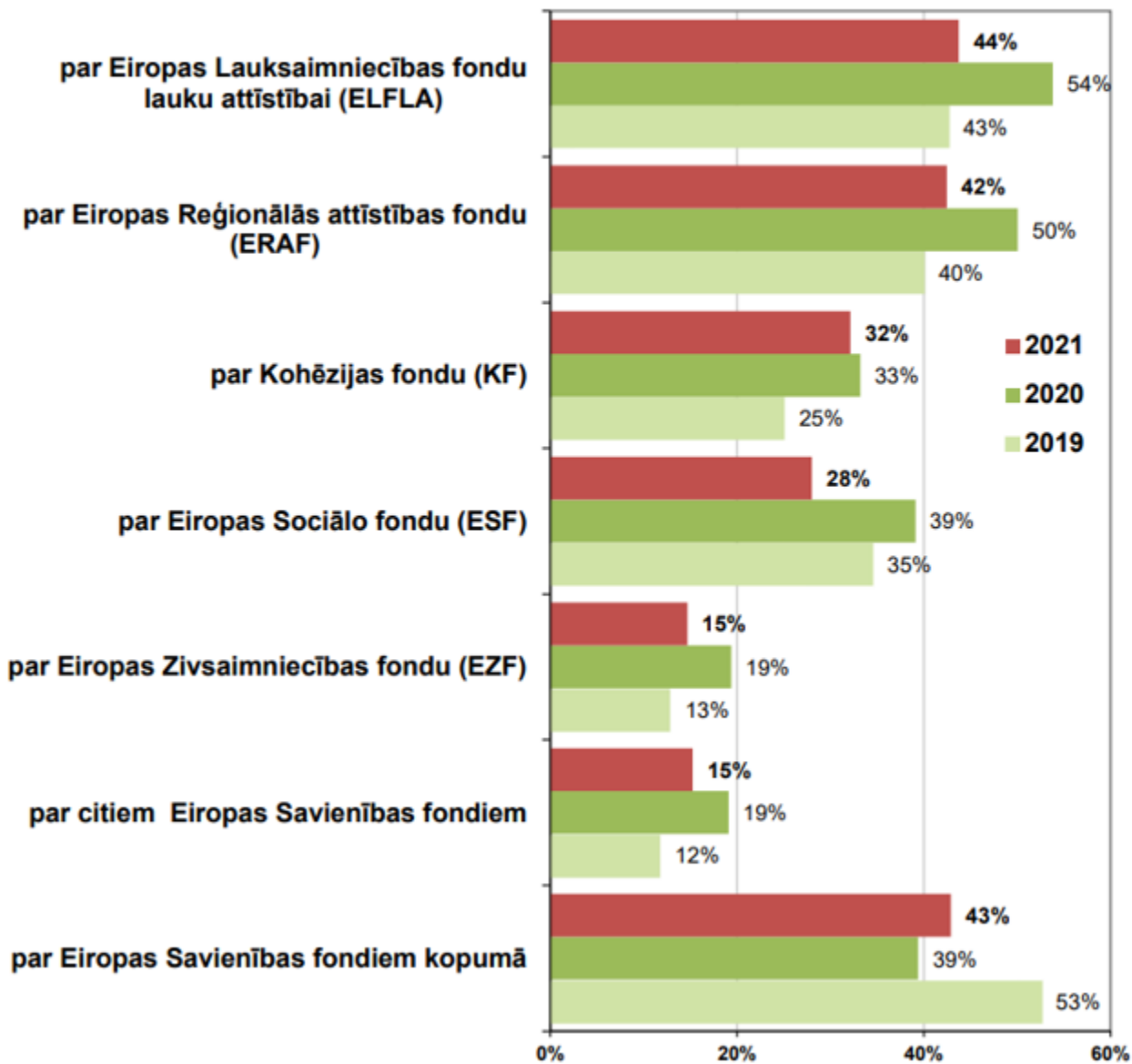
Organizēti tiešsaistes vebināri klientiem, lai sniegtu aktuālo informāciju par LAP pasākumiem, piemēram, vebinārs par atbalsta pasākumu mazajiem lauksaimniekiem, atbalstu jaunajiem lauksaimniekiem, pasākumu “Ieguldījumi materiālajos aktīvos”. LAD speciālisti piedalījās arī citu sadarbības partneru organizētajos pasākumos, piemēram, LLKC semināros, lauksaimnieku organizāciju pasākumos u.c.

Klienti izmanto LAD mobilo lietotni, tajā var sekot līdzi personīgajai aktuālajai informācijai, t.sk. par LAP pasākumu īstenošanu. Pieejama gan informācija par saņemtajiem maksājumiem, gan projektu īstenošanas gaitu, gan atgādinājumi par iesniedzamajiem dokumentiem. Ir iespējams ērti un ātri iesūtīt LAD foto materiālus – informāciju par to, kā tiek saimniekots, kā kopti lauki u.tml.

LAD piedalījies publiskajos pasākumos, piemēram, izstādē “Rāmava”, Vidzemes inovāciju nedēļā.

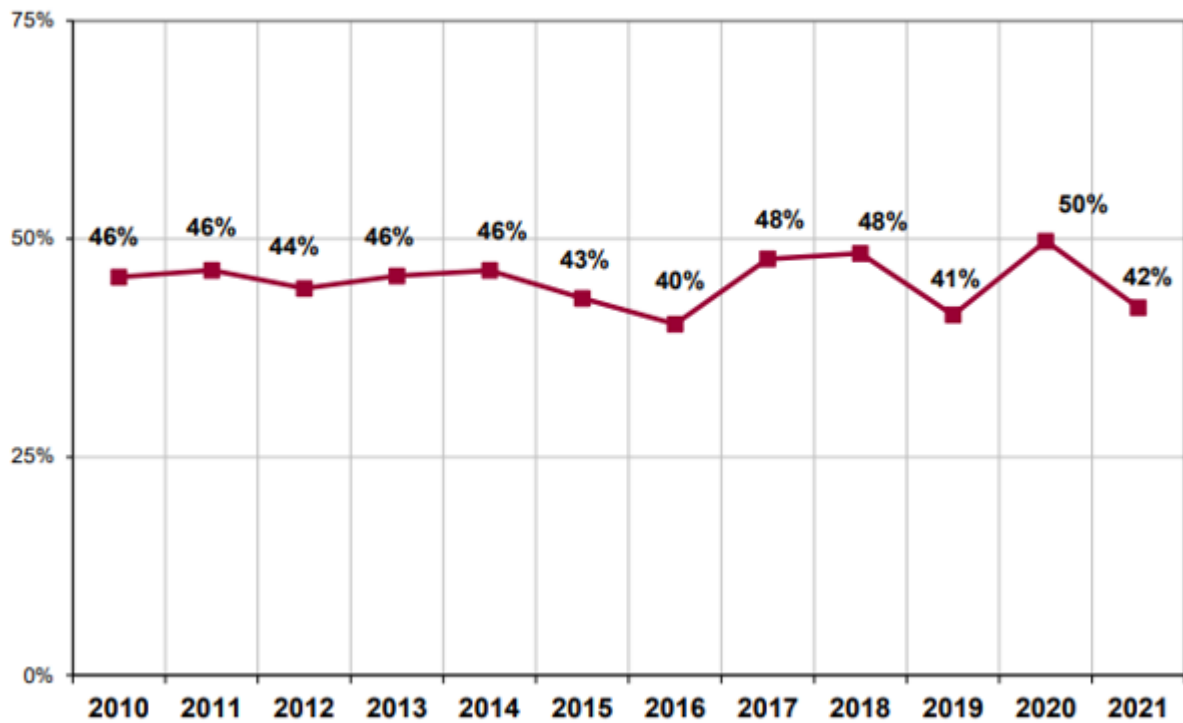
Par kuriem Eiropas Savienības fondiem Jūs esat visbiežāk dzirdējis vai lasījis?

(Bāze = respondenti, kuri ir dzirdējuši, ka Latvijai ir pieejami ES fondu līdzekļi)

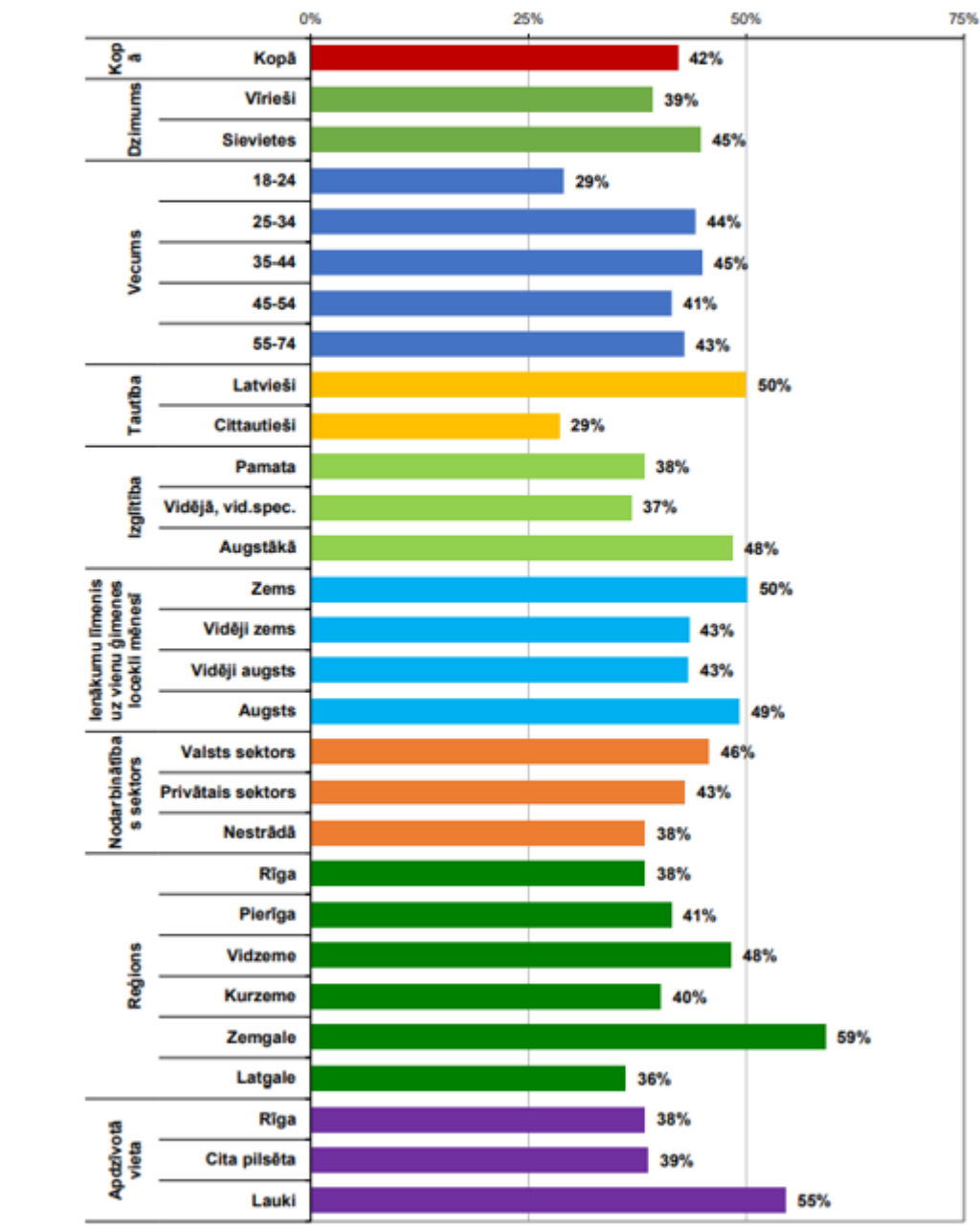
8. attēls. "Iedzīvotāju informētība un izpratne par Eiropas Savienības fondiem 2021. gadā". Avots: Latvijas Fakti

Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) atpazīstamība
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki)

9. attēls. "Iedzīvotāju informētība un izpratne par Eiropas Savienības fondiem 2021. gadā". Avots: Latvijas Fakti

**Ir dzirdējuši par
EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDU LAUKU ATTĪSTĪBAI (ELFLA)**
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1003)

10. attēls. "Iedzīvotāju informētība par ELFLA sadalījumā pa dažādām iedzīvotāju grupām 2021. gadā". Avots: Latvijas Fakti

5. DARBĪBAS, KAS VEIKTAS, LAI IZPILDĪTU EX ANTE NOSACĪJUMUS

Šī iedaļa attiecas tikai uz GĪZ 2015, 2016

6. APAKŠPROGRAMMU ĪSTENOŠANAS APRAKSTS

Šī iedaļa attiecas tikai uz GĪZ 2016, 2018

7. INFORMĀCIJAS NOVĒRTĒŠANA UN NOVĒRTĒJUMS PAR TUVINĀŠANOS PROGRAMMAS MĒRĶIEM

Šī iedaļa attiecas tikai uz GĪZ 2016, 2018

8. DARBĪBU ĪSTENOŠANA, LAI ŅEMTU VĒRĀ REGULAS (ES) NR. 1303/2013 5., 7. UN 8. PANTĀ NOTEIKTOS PRINCIPUS

Šī iedaļa attiecas tikai uz GĪZ 2016, 2018

9. PROGRESS, KAS PANĀKTS, LAI NODROŠINĀTU INTEGRĒTU PIEEJU ELFLA UN CITU SAVIENĪBAS FINANŠU INSTRUMENTU IZMANTOŠANĀ

Šī iedaļa attiecas tikai uz GĪZ 2018

10. ZIŅOJUMS PAR FINANŠU INSTRUMENTU ĪSTENOŠANU (REGULAS (ES) NR. 1303/2013 46. PANTS)

30.A. Vai ex ante novērtējums ir sākts?	Jā
30.B. Vai ex ante novērtējums ir pabeigts?	Jā
30. Ex ante novērtējuma pabeigšanas datums	30-10-2020
31.1. Vai atlases vai izraudzīšanās process jau ir uzsākts?	Jā
13.A. Vai finansēšanas nolīguma ir parakstīts?	Nē
13. Datums, kurā parakstīts finansēšanas nolīgums ar struktūru, kas īsteno finanšu instrumentu	-

11. KODĒŠANAS TABULAS VISPĀRĒJIEM UN SPECIFISKIEM PROGRAMMAS RĀDĪTĀJIEM UN SKAITLISKI IZTEIKTĀM MĒRĶA VĒRTĪBĀM

Skatīt uzraudzības pielikumu

II pielikums

Detalizēta tabula, kurā parādīts īstenošanas līmenis pa prioritārajām jomām, tostarp iznākuma rādītāji

Prioritārā joma 1A							
FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
1A	T1: Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14., 15. un 35. panta pasākumu ietvaros veikto izdevumu procentuālā daļa no LAP kopējiem izdevumiem (prioritārā joma 1A)	2014-2021			1,23	40,57	3,03
		2014-2020			1,11	36,61	
		2014-2019			0,61	20,12	
		2014-2018			0,24	7,92	
		2014-2017			0,12	3,96	
		2014-2016					
		2014-2015					

Prioritārā joma 1B							
FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
1B	T2: Sadarbības pasākumā atbalstīto sadarbības darbību kopskaits (Regulas (ES) Nr. 1305/2013 35. pants) (grupas, tīkli/klasteri, pilotprojekti u. c.) (prioritārā joma 1B)	2014-2021			107,00	112,63	95,00
		2014-2020			87,00	91,58	
		2014-2019			55,00	57,89	
		2014-2018			16,00	16,84	
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					

Prioritārā joma 1C							
FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
1C	T3: Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14. panta pasākuma ietvaros apmācīto dalībnieku kopskaits (prioritārā joma 1C)	2014-2021			20 086,00	80,34	25 000,00
		2014-2020			16 424,00	65,70	
		2014-2019			12 334,00	49,34	
		2014-2018			8 103,00	32,41	
		2014-2017			4 482,00	17,93	
		2014-2016					
		2014-2015					

Prioritārā joma 2A

FA/M	Mērkrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
2A	T4: procentuālais daudzums lauku saimniecību ar LAP atbalstītiem ieguldījumiem pārstrukturēšanā vai modernizācijā (prioritārā joma 2A)	2014-2021	7,13	103,76	9,19	133,74	6,87
		2014-2020	6,89	100,27	6,44	93,72	
		2014-2019	6,37	92,70	5,98	87,03	
		2014-2018	5,44	79,17	5,00	72,77	
		2014-2017	4,51	65,64	3,80	55,30	
		2014-2016	2,19	31,87	1,37	19,94	
		2014-2015	1,46	21,25	1,17	17,03	
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
2A	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	563 206 504,88	98,06	447 977 443,86	78,00	574 330 040,30
M01	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	9 642 284,44	68,67	7 061 068,52	50,29	14 041 904,00
M01.1	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021			4 713 652,23	53,72	8 773 864,00
M01.1	O12 - Mācībās iesaistīto dalībnieku skaits	2014-2021			13 428,00	80,17	16 750,00
M02	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	3 972 888,41	126,79	1 017 815,80	32,48	3 133 557,00
M02.1	O13 - Konsultēto atbalsta saņēmēju skaits	2014-2021			11 471,00	364,16	3 150,00
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	482 128 780,88	102,56	388 973 762,41	82,75	470 072 029,30
M04	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2021			781 031 363,39	71,38	1 094 180 000,00
M04.1	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021			318 341 117,14	82,63	385 251 023,00
M04.1	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	2014-2021			5 653,00	98,66	5 730,00
M04.3	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021			70 632 645,27	83,27	84 821 005,00
M06	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	48 316 410,85	83,66	38 860 386,05	67,29	57 752 336,00
M06	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2021			38 860 386,05	67,29	57 752 336,00
M06.3	O4 - Atbalstīto	2014-2021			2 994,00	76,71	3 903,00

	saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits						
M16	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	19 146 140,30	65,28	12 064 411,08	41,13	29 330 214,00

Prioritārā joma 2B

FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
2B	T5: procentuālais daudzums lauku saimniecību ar LAP atbalstītu darījumdarbības attīstības plānu/ieguldījumi em gados jaunajiem lauksaimniekiem (prioritārā joma 2B)	2014-2021	0,52	76,08	0,45	65,83	0,68
		2014-2020	0,44	64,37	0,42	61,45	
		2014-2019	0,44	64,37	0,40	58,52	
		2014-2018	0,37	54,13	0,36	52,67	
		2014-2017	0,37	54,13	0,35	51,20	
		2014-2016	0,32	46,82			
		2014-2015	0,08	11,70			
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
2B	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	17 480 000,00	76,65	13 900 433,85	60,95	22 805 312,00
M06	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	17 480 000,00	76,65	13 900 433,85	60,95	22 805 312,00
M06	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2021			13 900 433,85	60,95	22 805 312,00
M06.1	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021			13 900 433,85	60,95	22 805 312,00
M06.1	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	2014-2021			374,00	65,61	570,00

Prioritārā joma 3A

FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
3A	T6: procentuālais daudzums lauku saimniecību, ko atbalsta saistībā ar dalību kvalitātes shēmās, vietējos tirgos un īsās piegādes ķēdēs, un ražotāju grupās/organizācijās (prioritārā joma 3A)	2014-2021	0,75	50,64	0,71	47,94	1,48
		2014-2020	0,71	47,94	0,71	47,94	
		2014-2019	0,64	43,21	0,64	43,21	
		2014-2018	0,43	29,03	0,43	29,03	
		2014-2017	0,28	18,91	0,26	17,56	
		2014-2016	0,17	11,48	0,08	5,40	
		2014-2015	0,04	2,70			
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
3A	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	92 886 894,56	84,51	57 055 166,84	51,91	109 906 987,00
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	91 517 733,60	84,49	56 510 188,95	52,17	108 318 764,00
M04	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2021			131 458 376,69	54,05	243 196 900,00
M04.1 M04.2	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	2014-2021			412,00	61,68	668,00
M09	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	1 369 160,96	86,21	544 977,89	34,31	1 588 223,00
M09	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	2014-2021			1,00	12,50	8,00
M09	O9 - Saimniecību skaits, kuras piedalās atbalstītajās shēmās	2014-2021			57,00	4,62	1 235,00

Prioritārā joma 3B

FA/M	Mērkrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
3B	T7: procentuālais daudzums lauku saimniecību, kas piedalās riska pārvaldības shēmās (prioritārā joma 3B)	2014-2021			5,38	87,97	6,12
		2014-2020			4,83	78,98	
		2014-2019			4,09	66,88	
		2014-2018			3,40	55,59	
		2014-2017			2,82	46,11	
		2014-2016			1,63	26,65	
		2014-2015					
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
3B	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	50 236 575,69	44,02	48 230 752,10	42,27	114 109 668,00
M05	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	4 969 546,55	99,39	4 513 139,80	90,26	5 000 000,00
M05.1	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	2014-2021			79,00	79,00	100,00
M17	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	45 267 029,14	41,49	43 717 612,30	40,07	109 109 668,00
M17.1	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021			43 717 612,30	80,14	54 554 834,00
M17.1	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	2014-2021			4 405,00	88,10	5 000,00

Prioritāte P4

FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam	
P4	T8: procentuālais daudzums meža/citas kokaugiem klātās platības, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgus apsaimniekošanas līgumus (prioritārā joma 4A)	2014-2021			1,42	92,89	1,53	
		2014-2020			1,32	86,35		
		2014-2019			1,28	83,73		
		2014-2018			1,20	78,50		
		2014-2017			1,11	72,61		
		2014-2016			1,02	66,72		
		2014-2015			0,99	64,76		
	T12: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz augsnes apsaimniekošanas uzlabošanu un/vai augsnes erozijas novēršanu orientētus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4C)	2014-2021				21,45	75,55	28,39
		2014-2020				21,64	76,22	
		2014-2019				20,23	71,25	
		2014-2018				19,73	69,49	
		2014-2017				19,10	67,27	
		2014-2016				16,01	56,39	
		2014-2015				12,32	43,39	
	T10: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz ūdenssaimniecības uzlabošanu orientētus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4B)	2014-2021				21,45	75,55	28,39
		2014-2020				21,64	76,22	
		2014-2019				20,23	71,25	
		2014-2018				19,73	69,49	
		2014-2017				19,10	67,27	
		2014-2016				16,01	56,39	
		2014-2015				12,45	43,85	
T9: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai un/vai ainavām labvēlīgus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4A)	2014-2021				17,43	74,55	23,38	
	2014-2020				17,22	73,65		
	2014-2019				15,97	68,30		
	2014-2018				15,83	67,70		
	2014-2017				15,81	67,62		
	2014-2016				13,60	58,17		
	2014-2015				11,40	48,76		
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā	
P4	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	717 536 637,57	102,08	558 611 316,26	79,47	702 916 713,00	
M01	O1 - Kopējie publiskā sektora	2014-2021	3 847 125,08	46,16	2 678 363,25	32,14	8 334 175,00	

	izdevumi						
M01.1	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021			1 795 424,09	42,99	4 176 136,00
M01.1	O12 - Mācībās iesaistīto dalībnieku skaits	2014-2021			6 658,00	80,70	8 250,00
M02	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	5 555 892,12	75,99	2 407 019,50	32,92	7 311 632,00
M02.1	O13 - Konsultēto atbalsta saņēmēju skaits	2014-2021			18 684,00	254,20	7 350,00
M08	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	6 405 572,30	104,31	4 259 047,32	69,35	6 141 133,00
M08.3	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021			3 331 909,65	54,26	6 141 133,00
M08.3	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	2014-2021			1,00	33,33	3,00
M10	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	99 086 576,37	82,92	82 099 561,78	68,71	119 489 619,00
M10.1	O5 - Kopējā platība (ha)	2014-2021			147 836,45	77,81	190 000,00
M11	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	240 523 115,14	91,01	181 888 299,72	68,82	264 279 325,00
M11.1	O5 - Kopējā platība (ha)	2014-2021			31,12	0,05	65 000,00
M11.2	O5 - Kopējā platība (ha)	2014-2021			244 507,29	80,17	305 000,00
M12	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	30 189 995,99	79,25	25 502 185,84	66,95	38 093 714,00
M12.2	O5 - Kopējā platība (ha)	2014-2021			47 973,45	90,52	53 000,00
M13	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	331 928 360,57	128,03	259 776 838,85	100,20	259 267 115,00
M13.2	O5 - Kopējā platība (ha)	2014-2021					1 232 650,00
M13.3	O5 - Kopējā platība (ha)	2014-2021					64 850,00

Prioritārā joma 5B

FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
5B	T15: Ieguldījumu kopsumma energoefektivitātes jomā (€) (prioritārā joma 5B)	2014-2021	33 240 913,55	25,21	24 284 342,65	18,41	131 877 100,00
		2014-2020	32 688 116,85	24,79	20 146 238,20	15,28	
		2014-2019	25 933 599,44	19,66	16 757 495,06	12,71	
		2014-2018	20 370 311,12	15,45	11 391 301,60	8,64	
		2014-2017	14 312 787,80	10,85	9 176 892,16	6,96	
		2014-2016	10 259 014,31	7,78	3 188 608,53	2,42	
		2014-2015	5 574 287,82	4,23	384 042,11	0,29	
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
5B	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	15 779 448,76	29,91	11 365 018,85	21,54	52 750 859,00
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	15 779 448,76	29,91	11 365 018,85	21,54	52 750 859,00
M04	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2021			24 284 342,65	18,41	131 877 100,00
M04.1 M04.2 M04.3	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	2014-2021			62,00	25,83	240,00

Prioritārā joma 5C

FA/M	Mērkrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
5C	T16: Ieguldījumu kopsumma atjaunojamās enerģijas ražošanā (€) (prioritārā joma 5C)	2014-2021	655 036,00	1,64	516 011,29	1,29	40 000 000,00
		2014-2020	655 035,77	1,64	327 364,67	0,82	
		2014-2019	97 102,00	0,24	97 101,94	0,24	
		2014-2018					
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
5C	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	326 587,71	2,04	258 005,64	1,61	16 000 000,00
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	326 587,71	2,04	258 005,64	1,61	16 000 000,00
M04	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2021			516 011,29	1,29	40 000 000,00
M04.1 M04.3	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	2014-2021			3,00	12,00	25,00

Prioritārā joma 5D

FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
5D	T17: procentuālais daudzums LU, uz kurām attiecas ieguldījumi mājlopu turēšanā (audzēšanā), lai mazinātu SEG un/vai amonjaka emisijas (prioritārā joma 5D)	2014-2021			4,66	51,44	9,06
		2014-2020			4,09	45,15	
		2014-2019			2,76	30,46	
		2014-2018			0,67	7,40	
		2014-2017			0,24	2,65	
		2014-2016			0,06	0,66	
		2014-2015					
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
5D	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	30 075 142,97	40,23	25 650 708,66	34,32	74 750 062,00
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	30 075 142,97	40,23	25 650 708,66	34,32	74 750 062,00
M04	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2021			49 706 945,13	26,42	188 125 100,00
M04.1 M04.3 M04.4	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	2014-2021			689,00	36,84	1 870,00
M04.1 M04.3 M04.4	O8 - Atbalstīto nosacīto mājlopu vienību (LU) skaits	2014-2021			22 110,83	51,42	43 000,00

Prioritārā joma 5E

FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
5E	T19: procentuālais daudzums lauksaimniecības un meža zemes, kurā piemēro apsaimniekošanas līgumus, kas sekmē oglekļa piesaisti un uzglabāšanu (prioritārā joma 5E)	2014-2021			1,37	72,98	1,88
		2014-2020			1,31	69,79	
		2014-2019			1,11	59,13	
		2014-2018			0,87	46,35	
		2014-2017			0,55	29,30	
		2014-2016			0,11	5,86	
		2014-2015					
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
5E	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	37 372 064,75	99,07	27 955 305,25	74,11	37 722 420,00
M08	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	37 372 064,75	99,07	27 955 305,25	74,11	37 722 420,00
M08.1	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021			5 227 195,24	71,73	7 287 189,00
M08.1	O5 - Kopējā platība (ha)	2014-2021			5 390,74	107,81	5 000,00
M08.5	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021			22 728 110,01	74,68	30 435 231,00
M08.5	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	2014-2021			9 844,00	80,03	12 300,00

Prioritārā joma 6A

FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
6A	T20: Atbalstīto projektu radītās darbvietas (prioritārā joma 6A)	2014-2021			920,78	230,20	400,00
		2014-2020			590,49	147,62	
		2014-2019			75,00	18,75	
		2014-2018			34,00	8,50	
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
6A	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	26 894 846,34	86,40	18 769 443,17	60,30	31 128 119,00
M06	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	26 894 846,34	86,40	18 769 443,17	60,30	31 128 119,00
M06	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2021			49 413 569,59	70,27	70 320 319,00
M06.2 M06.4	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	2014-2021			295,00	61,46	480,00

Prioritārā joma 6B								
FA/M	Mērkrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam	
6B	T23: Atbalstīto projektu radītās darbvietas (LEADER) (prioritārā joma 6B)	2014-2021			234,40	29,30	800,00	
		2014-2020			119,42	14,93		
		2014-2019			109,80	13,73		
		2014-2018			105,00	13,13		
		2014-2017						
		2014-2016						
		2014-2015						
	T22: procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem/ infrastruktūras (prioritārā joma 6B)	2014-2021				3,57	180,45	1,98
		2014-2020				3,43	173,37	
		2014-2019				2,51	126,87	
		2014-2018				1,35	68,24	
		2014-2017				0,69	34,88	
		2014-2016				0,53	26,79	
		2014-2015						
	T21: procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, uz kuriem attiecas vietējās attīstības stratēģijas (prioritārā joma 6B)	2014-2021				94,31	100,00	94,31
		2014-2020				94,31	100,00	
		2014-2019				94,31	100,00	
		2014-2018				94,31	100,00	
		2014-2017				94,31	100,00	
		2014-2016				94,31	100,00	
		2014-2015				94,31	100,00	
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā	
6B	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	214 965 999,90	95,42	190 625 517,53	84,62	225 274 105,00	
M07	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	125 224 234,98	101,21	122 551 210,82	99,05	123 727 496,00	
M07.1 M07.2 M07.4 M07.5 M07.6 M07.7 M07.8	O15 - Iedzīvotāji, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem/in frastruktūru (IT vai citi)	2014-2021			36 530,00	180,48	20 241,00	
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021	89 741 764,92	88,37	68 074 306,71	67,04	101 546 609,00	
M19	O18 - VRG aptvertie	2014-2021			964 909,00	100,00	964 909,00	

	iedzīvotāji						
M19	O19 - Atlasīto VRG skaits	2014-2021			35,00	109,38	32,00
M19.1	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021			321 935,38	38,24	841 935,00
M19.2	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021			56 431 804,69	68,82	81 998 490,00
M19.3	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021			2 644 844,45	68,35	3 869 834,00
M19.4	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2021			8 675 722,19	58,48	14 836 350,00

Dokumenti

Dokumenta nosaukums	Dokumenta veids	Dokumenta datums	Vietējā atsauce	Komisijas atsauce	Kontroles vērtība:	Datnes	Nosūtīšanas datums	Nosūtītājs
AIR Financial Annex 2014LV06RDNP001	Finanšu pielikums (sistēma)	11-08-2022		Ares(2022)5723014	3451460635	AIRfinancialAnnex2014LV06RDNP001_lv.pdf	12-08-2022	n007y90w

